เอกสารวิชาการ

เรื่องที่ 1

คู่มือการปฏิบัติงาน
โครงการธนาคารโค–กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

โดย

<u>สมยศ ชุนเกษา</u>
ศลญา คอนสลัด

เลขทะเบียนวิชาการ	62 (2) – 0221-025
สถานที่ดำเนินการ	กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ
ระยะเวลาดำเนินการ	พฤษภาคม 2561 – กุมภาพันธ์ 2562
การเผยแพร่	เว็บไซต์กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ http:///royal.dld.go.th

คู่มือการปฏิบัติงาน
โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

สมยศ ชุนเกษา [1/] ศลญา คอนสลัด [1/]

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเอกสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ และศึกษารูปแบบในการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สำหรับให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระบบขั้นตอน รวดเร็วเป็นมาตรฐานเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในดำเนินงานต่อไป เนื้อหาประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยหัวข้อ (1) ความเป็นมา ความจำเป็น (ภูมิหลัง) ความสำคัญ (2) วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ (3) ขอบเขตของคู่มือ (4) คำจำกัดความ (5) วิธีการดำเนินงาน (6) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 ความเป็นมาของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ประกอบด้วยหัวข้อ (1) ประวัติความเป็นมาโครงการ (2) วัตถุประสงค์ของโครงการ (3) การให้บริการเกษตรกร (4) การขอรับบริการและคุณสมบัติของเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการ (5) แนวทางการดำเนินโครงการ (6) การบริหารโครงการ (7) การบริจาคสมทบทุน (8) สถานที่ติดต่อประสานงานโครงการ (9) ผลการดำเนินงาน

บทที่ 3 ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ประกอบด้วยหัวข้อ (1) หมวด 1 : คณะกรรมการบริหาร (2) หมวด 2 : การให้บริการ (3) หมวด 3 : การควบคุมและติดตาม (4) หมวด 4 : การขอจำหน่ายสัตว์ (5) หมวด 5 : การรับบริจาคสัตว์ (6) หมวด 6 : การรับและนำส่งเงิน (7) หมวด 7 : การจ่ายเงิน (8) หมวด 8 : ลูกจ้าง (9) หมวด 9 : ข้อกำหนดอื่น

บทที่ 4 ขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ประกอบด้วยหัวข้อ (1) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ (2) การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ (3) การนำลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 ไปให้บริการแก่เกษตรกร (4) การเปลี่ยนเกษตรกรผู้ยืมสัตว์จากรายเก่าเป็นรายใหม่ (5) การมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือให้เกษตรกร กรณีครบกำหนดสัญญายืมเพื่อการผลิต (6) การขออนุมัติกรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ (7) การขออนุมัติจำหน่ายทะเบียน กรณีสัตว์ตายก่อนครบสัญญา (8) การขออนุมัติจำหน่ายทะเบียน กรณีสัตว์ตายสูญหาย (9) การจัดการลูกโค-กระบือเพศผู้ ตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน (10) การรับและส่งเงิน

บทที่ 5 โครงการส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์แก่เกษตรกร ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ประกอบด้วยหัวข้อ (1) โครงการฟาร์มต้นแบบภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (2) โครงการประชารัฐ-สานพลังน่านพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ธคก. (3) โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (4) โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (5) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค กระบือ รูปแบบ “คนรวมกลุ่ม วัว-ควายรวมคอก” ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (6) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค

เนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (7) โครงการส่งเสริมอาชีพอาสาปศุสัตว์ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

บทที่ 6 แนวทางการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สู่ความสำเร็จอย่างความเข้มแข็งและยั่งยืน ประกอบด้วยหัวข้อ (1) โครงการธนาคารโค–กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ : ต้นแบบแห่งความสำเร็จ (2) ความสำเร็จของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (3) การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ : การประกวดหมู่บ้าน / กลุ่ม ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น (4) การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ที่มีผลการปฏิบัติงาน โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น

บทที่ 7 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยหัวข้อ (1) ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (2) ข้อเสนอแนะ

คำสำคัญ : โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ทะเบียนวิชาการเลขที่ : 62 (2)–0221-025

[1/] กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

Work Manual of Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers

Somyos Chunkesa [1/] Salaya Konsalad [1/]

Abstract

This study was a documentary research. The objective was collected knowledge and study of the pattern of work flow about Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers. It suitable for the staff to use as a guideline for work correctly according to the procedure system, fast, standard and maximum effectiveness to continuing activities. Content consists of

Chapter 1 Introduction consists of topics (1) Background (2) Objectives of the work manual (3) Scope of the work manual (4) Definitions (5) Method (6) Results

Chapter 2 Background of Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers consists of topics (1) History of the project (2) Objectives of the project (3) Provision of farmers services (4) services and qualifications of farmers request to join the project (5) Guidelines for project implementation (6) Management of Project (7) Donation of funds (8) Place of contact (9) Result of activities

Chapter 3 Legal of Department of Livestock Development about Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers consists of topics (1) Section 1: Executive Committee (2) Section 2: Service Provision (3) Section 3: Control and Tracking (4) Section 4: Requesting to Sell Animals (5) Section 5: Animal Donation (6) Section 6: Receiving and Remittance (7) Section 7: Payment (8) Section 8: Employee (9) Section 9: Other requirements

Chapter 4 Procedures and guidelines for the implementation of Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers consists of topics (1) Registration of farmers for assistance about cattle-buffalo services (2) Registration of farmers for requesting cattle-buffalo assistance (3) The first female calve-buffalo was provided to farmers (4) Replacing farmers who borrow animals from old are new (5) Providing ownership of cattle-buffalo to farmers In case of the maturity of the loan agreement for production (6) The approval in the case of farmers requesting to buy cattle-buffalo as the ownership (7) The approval of registration In case the animal dies before Matured (8) Request for approval of registration In the case of animals dead (9) Management of the first male calf-buffalo 18 months age (10) Receiving and deposit

Chapter 5 Project of Promote livestock career for farmers under Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers consists of topics (1) Prototype farm project Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (2) Civil-state-Nan weave power for Career development about Beef-cattle raising under Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (3) Project of adjust the area was not appropriate for planting to support Beef raising under Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (4) Project of adjust the area was not appropriate for planting to support cattle raising under Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (5) Project for support Beef-Cattle raising with pattern "Group of people Group of Cattle-Buffalo" under Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (6)

Project of support Beef-Cattle raising for lost poverty at Mae Hong Son Province under Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (7) Project of support career for Livestock volunteer under Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers

Chapter 6 Guidelines of Operation about Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers to success with strength and sustainability consists of topics (1) the Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers : Master of Success (2) Successfully of Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (3) Encouragement for farmers of project : Village contest/ The best of group about Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers contest (4) Encouragement for operators and District Livestock Office with The best performance of Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers

Chapter 7 Problems, obstacles and suggestions Consisting of topics (1) problems about the operation of the Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers (2) Suggestions

Keyword : The Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers

Research No. : 62 (2)–0221-025

[1/] Division of Royal Initiative affairs and Special Activities, Phaya Thai Road, Thung Phaya Thai Subdistrict, Ratchathewi district, Bangkok 10400.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำคู่มือขอขอบคุณ นายสินชัย เรืองไพบูลย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมโคนม นายกิตติ กุบแก้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาพันธุ์กระบือ นายเดชา เปรมประชา นายธีรวิทย์ ขาวบุบผา ผู้อำนวยการกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ นายมานพ โชคดี นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการพิเศษ สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 นางสาวประเทืองทิพย์ เสือเอก นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ นางสาวสุรีย์รัตน์ สืบสุนทร นักวิชาการสัตวบาลชำนาญการ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ และตลอดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะผู้จัดทำคู่มือหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ต่อไป

คณะผู้จัดทำ
กุมภาพันธ์ 2562

คำนำ

โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ธคก.) เป็นหนึ่งในโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำริ ให้กรมปศุสัตว์จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2522 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนได้มีโอกาสมีโค-กระบือไว้ใช้แรงงานเป็นของตัวเอง โดยการเช่าหรือเช่าซื้อหรือวิธีการอื่นใดในราคาที่ถูกจาก ส่วนราชการ องค์กร หรือเอกชน

เพื่อให้การปฏิบัติงานโครงการ ธคก. ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เกี่ยวข้อง ให้สามารถเข้าใจรายละเอียด ขั้นตอนกระบวนการ วิธีการปฏิบัติงาน โดยในเนื้อหาของคู่มือจะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของโครงการ ระเบียบการดำเนินโครงการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง โครงการที่มีส่วนร่วมในการสนองนโยบายของรัฐบาลเพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคและกระบือให้กับเกษตรกร ปัจจัยความสำเร็จและแนวทางการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาและยกระดับการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ปฏิบัติงานและผู้สนใจทั่วไป หากมีสิ่งใดที่ยังพบว่าบกพร่อง คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับข้อเสนอแนะนั้น ๆ เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

คณะผู้จัดทำ
กุมภาพันธ์ 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
คำนำ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่ 1 : บทนำ	**1**
1. ความเป็นมา ความจำเป็น (ภูมิหลัง) ความสำคัญ	1
2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ	1
3. ขอบเขตของการจัดทำคู่มือ	2
4. คำจำกัดความ	2
5. วิธีดำเนินการ	3
6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 : ความเป็นมาของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ	**5**
1. ประวัติความเป็นมาของโครงการ	5
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ	7
3 การให้บริการเกษตรกร	7
4. การขอรับบริการและคุณสมบัติของเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการ	8
5. แนวทางการดำเนินโครงการ	8
6. การบริหารโครงการ	9
7. การบริจาคสมทบทุน	9
8. สถานที่ติดต่อประสานงานโครง	10
9. ผลการดำเนินการ	11
บทที่ 3 : ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินการโครงการ ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ	**13**
1. หมวด 1 คณะกรรมการ	13
2. หมวด 2 การให้บริการ	14
3. หมวด 3 การควบคุมและติดตาม	15
4. หมวด 4 การขอจำหน่ายสัตว์	16
5. หมวด 5 การรับบริจาคสัตว์	17
6. หมวด 6 การรับและนำส่งเงิน	17
7. หมวด 7 การจ่ายเงิน	18

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 (ต่อ)

8. หมวด 8 ลูกจ้าง 18

9. หมวด 9 ข้อกำหนดอื่น 19

บทที่ 4 : ขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 20

1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ 21
2. การสนับสนุนโค-กระบือให้เกษตรกร กรณีส่งสัตว์จากส่วนกลาง 24
3. การนำลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 ไปให้บริการแก่เกษตรกร 28
4. การเปลี่ยนเกษตรกรผู้ยืมสัตว์จากรายเก่าเป็นรายใหม่ 30
5. การมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือให้เกษตรกร กรณีครบกำหนดสัญญายืมเพื่อการผลิต 32
6. การขออนุมัติกรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ 33
7. การขออนุมัติจำหน่ายทะเบียน กรณีสัตว์ตายก่อนครบสัญญา 35
8. การขออนุมัติจำหน่ายทะเบียน กรณีสัตว์ตายก่อนครบสัญญา 37
9. การจัดการลูกโค-กระบือเพศผู้ ตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน 38
10. การรับและนำส่งเงิน 39

บทที่ 5 : โครงการส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์แก่เกษตรกร ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 41

1. โครงการฟาร์มต้นแบบ ภายใต้โครงการ ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 42
2. โครงการประชารัฐ-สานพลังน่านพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 44
3. โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 45
4. โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 49
5. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค-กระบือ รูปแบบ “คนรวมกลุ่ม วัว-ควาย รวมคอก” ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 52
6. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 55
7. โครงการส่งเสริมอาชีพอาสาปศุสัตว์ ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 60

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 6 : ปัจจัยความสำเร็จและแนวทางการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการธนาคาร โค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน **63**

1. โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ : ต้นแบบแห่งความสำเร็จ 63
2. บทบาทของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ในด้านต่างๆ 67
3. การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร 68
4. การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 72

บทที่ 7 : ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ **80**

1. ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 80
2. ข้อเสนอแนะ 81

บรรณานุกรม **82**

ภาคผนวก **84**

1. ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556 85
2. ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 95
3. ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2557 97
4. ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 105
5. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 107
6. สัญญายืมโค-กระบือเพื่อการผลิต และสัญญาค้ำประกัน โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 110
7. สัญญายืมโค-กระบือพ่อพันธุ์ และสัญญาค้ำประกัน โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 116

สารบัญ (ต่อ)

8. สัญญาเช่าซื้อโค-กระบือ และสัญญาค้ำประกัน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 121
9. สัญญาเช่าซื้อโคนม และสัญญาค้ำประกัน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 125
10. แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 130
11. แบบคำรับรองเกษตรกรที่ยื่นความประสงค์ขอรับโค-กระบือ
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 133
12. ใบสำคัญการมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือแก่เกษตรกร
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 135
13. ใบเสร็จรับเงิน โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 137
14. ใบรับเงินบริจาค โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ 139

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการสนับสนุนโค-กระบือให้เกษตรกร พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2561	11
2 แสดงการมอบกรรมสิทธิ์สะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2561	12

บทที่ 1
บทนำ

1. ความเป็นมา ความจำเป็น (ภูมิหลัง) ความสำคัญ

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเมื่อปี พ.ศ. 2489 พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจมากมาย โดยทรงสนพระราชหฤทัยในด้านการเกษตรเป็นอย่างยิ่ง เพราะทรงเห็นว่าราษฎรส่วนใหญ่เป็นผู้มีอาชีพทางเกษตรกรรมและค่อนข้างอยู่ในฐานะที่ยากจน ยังพึ่งตนเองไม่ได้ ดังนั้นพระราชกรณียกิจของพระองค์เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎรนั้น ส่วนใหญ่จึงเป็นพระราชกรณียกิจด้านการเกษตรและการชลประทานเป็นสำคัญ โดยจะปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือกิจกรรมด้านการเกษตรของชาติทุกสาขาให้พัฒนาก้าวหน้า เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้สูงขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้

วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2522 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี ทรงทราบถึงปัญหาเกษตรกรต้องเช่าโค-กระบือไถนา และต้องจ่ายค่าเช่าจนบางครั้งไม่มีเงินเหลือเลี้ยงครอบครัว จึงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ขึ้น เพื่อช่วยเกษตรกรแบ่งเบาภาระค่าเช่าและเพื่อดำเนินการให้เกษตรกรมีโอกาสเป็นเจ้าของโค-กระบือไว้ใช้แรงงาน และได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้กรมปศุสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ โดยเริ่มจากจำนวนกระบือเพียง 280 ตัว และในปี พ.ศ. 2562 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการจะครบ 40 ปี หรือ 4 ทศวรรษ มีเกษตรกรได้รับการช่วยเหลือจากโครงการ จำนวน 278,821 ราย ได้รับมอบโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ จำนวน 75,199 ราย โค-กระบือ รวม 89,678 ตัว คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,252,875,725 บาท (กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ, 2561)

การดำเนินงานของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาและปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเพื่อให้เกิดความคล่องตัว โปร่งใส และเกษตรกรสามารถเข้ารับบริการได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจโครงการอย่างแท้จริง ในให้บริการเกษตรกรได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และตรวจสอบได้ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการประสบผลสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยต้องอาศัยการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งต้องมีความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษได้ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติงาน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นระบบตามขั้นตอน รวดเร็วเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยยึดหลักการดำเนินงานตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556

2. วัตถุประสงค์การจัดทำคู่มือ

คู่มือการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ฉบับนี้จัดทำเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน รวดเร็ว เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในดำเนินงาน

3. ขอบเขตของคู่มือ

คู่มือการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ฉบับนี้มีขอบเขตครอบคลุมการปฏิบัติงานตามโครงการ ดังนี้

3.1 การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

1. ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ
2. การ อบรบ ชี้แจง หลักเกณฑ์ระเบียบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

3.2 การสนับสนุนโค – กระบือให้แก่เกษตรกร

1. การสนับสนุนโค-กระบือจากส่วนกลาง
2. การขยายลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน
3. การรับบริจาคโค-กระบือในพื้นที่
4. การจัดซื้อโค-กระบือในพื้นที่

3.3 การติดตามผลดำเนินงาน

1. การดูแลด้านสุขภาพสัตว์
2. การรายงานทะเบียนสัตว์
3. การติดตามลูกเกิดตัวที่ 1
4. การขยายลูกเกิดตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน
5. การติดตามแม่โค-กระบือ ที่ครบสัญญายืม 3 ปี แต่ไม่มีลูกเกิด
6. การดำเนินการกรณีสัตว์ตาย/ สูญหาย
7. การเปลี่ยนสัญญาจากเกษตรกรรายเก่าเป็นรายใหม่

3.4 การมอบโค – กระบือ ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกร

1. กรณีเกษตรกรขอซื้อแม่หรือลูกโค – กระบือไว้เป็นกรรมสิทธิ์ก่อนครบสัญญา
2. กรณีครบสัญญายืมเพื่อการผลิต 5 ปี
3. กรณีพิเศษ

3.5 การรับและนำส่งเงิน

1. การรับและนำส่งเงินบริจาค
2. การนำส่งเงินกรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือไว้เป็นกรรมสิทธิ์ การจำหน่ายซากหรือหนัง การชดใช้ความเสียหายที่เกิดจากความประมาท และเงินรายได้อื่นๆ

4. คำจำกัดความ

เอกสาร หมายถึง หนังสือที่เป็นหลักฐาน คือ สิ่งหรือสื่อที่อธิบายถึงทิศทาง แนวทาง วิธีการปฏิบัติงาน ขั้นตอน โดยอาจจะอยู่ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ระเบียบ คู่มือ วิธีการทำงาน รูปแบบ แบบฟอร์ม เป็นต้น

การจัดทำเอกสาร หมายถึง การกำหนดแนวทาง ขั้นตอนหรือวิธีการไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารหรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

วิธีการปฏิบัติงาน หมายถึง เอกสารที่จะบอกว่า ใครทำอะไร เมื่อไร เป็นตัวระบบที่จะระบุถึงการทำงานที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในหน่วยงานตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไป ซึ่งเกิดการประสานงานกัน โดยมีการส่งผ่านวัตถุ ข้อมูลหรือเอกสารทั้งไปและกลับ หรืออาจเป็นทางเดียวก็ได้

ระบบ หมายถึง การทำงานอย่างมีหลักการ โดยมีการเขียนหลักการไว้เป็นเอกสารเพื่อกำหนดการทำงาน และมีบันทึกไว้เป็นเอกสารเพื่อใช้เป็นหลักฐานว่าได้ทำตามที่เขียนไว้จริง

วิธีปฏิบัติงาน/ วิธีการทำงาน เป็นเอกสารที่มีรายละเอียดวิธีการทำงานเฉพาะหรือแต่ละขั้นตอนย่อยของกระบวนการ เป็นข้อมูลเฉพาะ มีคำแนะนำและวิธีปฏิบัติงานโดยละเอียด

คู่มือการปฏิบัติงาน เปรียบเสมือนแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ ระบุถึงขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่างๆ ขององค์กร และวิธีการควบคุมกระบวนการนั้น ซึ่งอาจมีลักษณะงานซ้ำซ้อน หลายขั้นตอน และเกี่ยวข้องกับหลายส่วน ซึ่งสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน

คู่มือการปฏิบัติงาน เป็นเอกสารที่ประกอบด้วยหลักการและวิธีปฏิบัติงานต่างๆ รวมทั้งระเบียบข้อบังคับ โดยระบุลักษณะงาน วิธีการทำงานเป็นขั้นตอนตามลำดับ เขียนเป็นข้อๆ เพื่อให้ดูง่าย

คู่มือการปฏิบัติงาน หมายถึง เอกสารในเชิงคุณภาพซึ่งรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบ พร้อมทั้งแนวทางในการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อเสนอแนะและพัฒนางานในหน้าที่

มาตรฐาน คือ สิ่งที่เอาเป็นเกณฑ์สำหรับเทียบกำหนด ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542)

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Performance Standard) เป็นผลการปฏิบัติงานในระดับใดระดับหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจหรืออยู่ในระดับที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ทำได้ โดยจะมีกรอบในการพิจารณากำหนดมาตรฐานหลายๆ ด้าน อาทิ ด้านปริมาณ คุณภาพ ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย หรือพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน

ธคก. หมายถึง โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ผู้ใหญ่บ้าน/ กำนัน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ทะเบียนสัตว์ หมายถึง ทะเบียนครุภัณฑ์สัตว์ตามโครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ระเบียบธนาคารโค-กระบือฯ หมายถึง ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556

คณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ หมายถึง คณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ตามคำสั่งกรมปศุสัตว์ ที่ 846/ 2559 ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน 2559

5. วิธีการดำเนินการ

5.1 วิเคราะห์งานที่ปฏิบัติตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ว่ามีองค์ประกอบหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง โดยศึกษาจากหนังสือ เอกสาร และสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.2 วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ ในการปฏิบัติงานตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ว่าเกิดจากขั้นตอนใดบ้าง โดยรวบรวมจากข้อมูลการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการในระดับต่าง ๆ

5.3 วิเคราะห์แนวทางแก้ไข โดยอ้างอิงตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556 และจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมยกตัวอย่างการปฏิบัติงานที่ถูกต้องจากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และสำนักงานปศุสัตว์เขต

5.4 กำหนดโครงร่าง (Outline) โดยกำหนดเนื้อหาออกเป็น 9 บท ดังนี้

บทที่ 1 : บทนำ

บทที่ 2 : ความเป็นมาของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

บทที่ 3 : ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

บทที่ 4 : ขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

บทที่ 5 : โครงการส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์แก่เกษตรกรภายใต้โครงการธนาคารโค–กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

บทที่ 6 : ปัจจัยความสำเร็จและแนวทางการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

บทที่ 7 : ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผลผลิต (Output) ได้คู่มือเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
- ผลลัพธ์ (Outcome) ผู้รับผิดชอบโครงการธนาคารโค-กระบือเกษตรกร ตามพระราชดำริ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีมาตรฐาน ผู้รับบริการพึงพอใจ
- ผลกระทบ (Impact) เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

บทที่ 2
ความเป็นมาของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

1. ประวัติความเป็นมาของโครงการ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าเป็นอเนกอนันต์ ทั้งนี้ทรงได้รับทราบถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ และความต้องการของราษฎรเสมอมา ทำให้ได้ใกล้ชิดประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ จึงทรงมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาและพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎร โดยเฉพาะปัญหาด้านสุขภาพอนามัยและการประกอบอาชีพของพสกนิกร เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและทัดเทียมกัน

ในด้านการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกสิกรรมนั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงห่วงใยอย่างยิ่งเพราะต้องประสบปัญหานานัปการทั้งในด้านต้นทุน ผลผลิต ดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ฯลฯ ดังนั้นในคราวเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2522 ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ได้ทรงทราบว่ามีราษฎรผู้ยากจนจำนวนมากต้องเช่าโค-กระบือไว้ใช้แรงงานในราคาแพงมาก และบางครั้งเมื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรแล้วต้องจ่ายเป็นค่าเช่าโค-กระบือเกือบหมด จึงมีพระราชดำริให้กรมปศุสัตว์จัดตั้งธนาคารโคและกระบือขึ้นในปี พ.ศ. 2522 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนให้มีโอกาสมีโค-กระบือไว้ใช้แรงงานเป็นของตนเอง โดยการเช่าซื้อหรือวิธีการอื่นใดในราคาที่ถูกจากส่วนราชการ องค์กร หรือเอกชน ฯลฯ ดังนั้น “โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ” จึงได้ถือกำเนิดขึ้นมา (กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ, 2560)

ในครั้งแรก กรมปศุสัตว์ได้นำกระบือของกรมปศุสัตว์ จำนวน 280 ตัว ไปให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาจังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ในท้องที่อำเภอสระแก้ว และอำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี (ในขณะนั้น) เมื่อปี พ.ศ. 2522 โดยการให้เช่าซื้อและผ่อนส่งใช้หมดภายใน 3 ปี และกรมปศุสัตว์ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้ดำเนินการดังกล่าวได้

อนึ่ง สำหรับชื่อของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ใช้ชื่อย่อว่า **"ธคก."** และใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า **"Royal Cattle-Buffalo Bank for Farmers"**

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้มีพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะสมาชิกผู้รับนมสดสวนจิตรดา คณะสมาชิกผู้เลี้ยงโคนม และคณะผู้นำกลุ่มสหกรณ์ ณ บริเวณโรงโคนมสวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2523 เกี่ยวกับโครงการธนาคารโค-กระบือ ดังนี้

"...ธนาคารโคและกระบือ ก็คือ การรวบรวมโคและกระบือ โดยมีบัญชี ควบคุม ดูแล รักษา แจกจ่าย ให้ยืม เพื่อใช้ประโยชน์ในการเกษตร และเพิ่มปริมาณโคและกระบือ ตามหลักการของธนาคาร ธนาคารโคและกระบือเป็นเรื่องใหม่ของโลกที่มีความจำเป็นเกิดขึ้น เพราะปัจจุบันมีความคิดแต่จะใช้เครื่องกลไกเป็นเครื่องทุ่นแรงในกิจการเกษตร แต่เมื่อราคาน้ำมันเชื้อเพลิงแพงขึ้น ความก้าวหน้าในการใช้เครื่องกลไกเสียไป จำเป็นต้องหันมาพึ่งแรงงานจากสัตว์ที่เคยใช้อยู่ก่อน เมื่อหันกลับมาก็ปรากฏว่ามีปัญหามาก เพราะชาวนาไม่มีเงินซื้อโคและกระบือมาเลี้ยงเพื่อใช้งาน

ธนาคารโคและกระบือ พอจะอนุโลมใช้ได้เหมือนกับธนาคารที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน เพราะโดยความหมายทั่วไป ธนาคารก็ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสิ่งมีค่ามีประโยชน์ การตั้งธนาคารโคและกระบือก็มิใช่ว่าตั้งโรงขึ้นมาเก็บโคหรือกระบือ เพียงแต่มีศูนย์กลางขึ้นมา เช่น อาจจัดให้กรมปศุสัตว์เป็นศูนย์รวม ใครจะสมทบธนาคารโคและกระบือ ก็ไม่จำเป็นต้องนำโคหรือกระบือไปมอบให้ อาจบริจาคในรูปของเงิน..."

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ
ณ บริเวณโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา
เมื่อวันพืชมงคล 14 พฤษภาคม 2523

จากพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานข้างต้น กรมปศุสัตว์ได้น้อมนำมาปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ เพื่อช่วยให้เกษตรกรที่ยากจนทั่วประเทศได้มีโค-กระบือ ไว้ใช้แรงงาน และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ และในวันศุกร์ที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม กรรมการสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม และสหกรณ์การประมงทั่วราชอาณาจักร ณ ศาลาดุสิดาลัย ดังนี้

"...ทางกรมปศุสัตว์โดยเฉพาะท่านอธิบดีกรมปศุสัตว์ก็ได้เอาใจใส่อย่างมากเกี่ยวกับที่เราตั้งขึ้นมา แล้วเราตั้งชื่อว่า "ธนาคารโค-กระบือ" ซึ่งเป็นวิธีการของไทยแท้ เพราะว่าประเทศอื่น ๆ ยังไม่มีเลย ธนาคารที่เรียกว่า "ธนาคารโค-กระบือ" ก็เป็นวิธีที่จะทำอย่างง่าย ๆ อย่างพื้น ๆ ก็ได้ผลดีเหมือนกัน เพราะว่าคนที่เดือดร้อนเขาก็สามารถที่จะหาเครื่องมา คือว่าโคกระบือนี้ก็เป็นเครื่องมาไถนาของเราได้..."

พระบรมราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
พระราชทานแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม กรรมการสหกรณ์การเกษตร
สหกรณ์นิคม และสหกรณ์การประมงทั่วราชอาณาจักร
ณ ศาลาดุสิดาลัย วันศุกร์ที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2529

จากพระราชดำรัสที่ได้อัญเชิญมาข้างต้น นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณของกรมปศุสัตว์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรให้มีโอกาสมีโค-กระบือเป็นของตนเอง ช่วยสร้างรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ที่เริ่มโครงการด้วยกระบือ จำนวน 280 ตัว มาจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2562 จะครบ 40 ปี ที่กรมปศุสัตว์ได้สนองงานแนวพระราชดำริ มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีเกษตรกรกรเข้าร่วมโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กว่า 278,800 ราย สนับสนุนโค-กระบือกว่า 280,000 ตัว และเกษตรกรได้รับโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์กว่า 80,000 ราย ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัด ซึ่งเป็นโครงการที่สำคัญของกรมปศุสัตว์ที่ต้องดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างรายได้และอาชีพให้แก่เกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ คือเพื่อช่วยให้เกษตรกรที่ยากจนทั่วประเทศได้มีโค-กระบือไว้ใช้แรงงาน และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้

3. การให้บริการเกษตรกร

โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการเกษตรกรได้มีโค-กระบือเป็นของตนเอง หรือใช้ประโยชน์จากสัตว์ของโครงการในการประกอบอาชีพ เช่น เพื่อใช้แรงงาน เพื่อสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ เป็นต้น โดยมีรูปแบบการให้บริการดังต่อไปนี้

1. การให้ยืมเพื่อการผลิต หมายความว่า เกษตรกรที่ยืมแม่โคหรือกระบือ ต้องคืนลูกโคหรือกระบือตัวแรกเมื่ออายุครบ 18 เดือน ให้โครงการ เพื่อนำไปให้เกษตรกรรายอื่นยืมต่อหรืออาจจำหน่ายนำเงินส่งคืนโครงการ และเมื่อเกษตรกรยืมครบสัญญา 5 ปี ให้มอบแม่โคหรือกระบือ พร้อมลูกตัวที่ 2, 3... (หากมี) ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรและจำหน่ายออกจากทะเบียน

2. การให้เช่าซื้อ หมายความว่า การให้เกษตรกรเช่าซื้อโคหรือกระบือ โดยจะต้องผ่อนชำระค่าเช่าซื้อให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด โคเนื้อหรือกระบือ ให้ชำระค่าเช่าซื้อภายในระยะเวลา 3 ปี

ปีที่ 1 ผ่อนชำระร้อยละ 40
ปีที่ 2 ร้อยละ 30 ของราคาโคเนื้อและกระบือ
ปีที่ 3 ชำระค่าเช่าซื้อส่วนที่เหลือทั้งหมด

โคนมให้ชำระค่าเช่าซื้อในระยะเวลา 5 ปี โดยผ่อนชำระในแต่ละปีไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาโคนม

3. การให้ยืมพ่อพันธุ์โค-กระบือ หมายความว่า การให้เกษตรกรยืมพ่อพันธุ์โคหรือพ่อพันธุ์กระบือของโครงการ โดยมีเงื่อนไขว่าจะให้ยืมพ่อพันธุ์โคหรือพ่อพันธุ์กระบือในหมู่บ้าน ที่มีแม่พันธุ์โคหรือแม่พันธุ์กระบือของโครงการไม่น้อยกว่า 50 ตัว โดยให้เกษตรกรที่ได้รับบริการแม่พันธุ์โคหรือแม่พันธุ์กระบือคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ และให้บริการผสมพันธุ์แก่แม่โคหรือแม่กระบือในหมู่บ้าน

4. การให้เช่าเพื่อใช้แรงงาน หมายความว่า การให้เกษตรกรเช่าโคหรือกระบือเพศผู้เพื่อใช้แรงงาน โดยเกษตรกรจะต้องชำระค่าเช่าโคหรือกระบือตัวละ 300 บาทต่อปี

5. การให้บริการอื่นๆ หมายความว่า การให้บริการเกี่ยวกับโคหรือกระบือแก่เกษตรกรที่นอกเหนือจาก ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 และข้อ 4 โดยปศุสัตว์จังหวัด และโครงการได้พิจารณาแล้วเห็นสมควร

โดยจะให้บริการในรูปแบบของโครงการที่จังหวัดหรือกรมจัดทำขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมให้เกษตรเกิดความมั่นคงทางด้านอาชีพการเลี้ยงสัตว์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- โครงการส่งเสริมการปศุสัตว์และช่วยเหลือเกษตรกรตามแนวทางประชารัฐ ภายใต้โครงการ ธคก.
- โครงการฟาร์มต้นแบบ ภายใต้โครงการ ธคก.
- โครงการประชารัฐ-สานพลังน่านพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการ ธคก.
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโค-กระบือ ภายใต้โครงการ ธคก.
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค-กระบือ รูปแบบคนรวมกลุ่ม วัว-ควายรวมคอก ภายใต้โครงการ ธคก.
- โครงการส่งเสริมอาชีพอาสาปศุสัตว์ ภายใต้โครงการ ธคก.
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการ ธคก.

4. การขอรับบริการและคุณสมบัติของเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่มีความประสงค์จะขอเข้าร่วมโครงการ สามารถติดต่อได้ที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหรือสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โดยกรอกแบบแสดงความจำนงที่มีผู้รับรองในพื้นที่ประกอบด้วย ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน พร้อมแนบการรับรองรายได้ของกรมการพัฒนาชุมชนยื่นต่อปศุสัตว์จังหวัด เพื่อตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ โดยโครงการได้กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่จะขอรับบริการ ไว้ดังนี้

1. เป็นเกษตรกรมีสัญชาติไทย อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป
2. มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์
3. มีความประพฤติดี และยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ
4. ยังไม่เคยได้รับโคหรือกระบือจากโครงการอื่น ๆ มาก่อน
5. มีความเหมาะสมและสามารถที่จะดูแลเลี้ยงดูโค-กระบือได้
6. มีรายได้ไม่เกินเกณฑ์ จปฐ.1 (ฉบับที่เป็นปัจจุบัน) หรือได้รับการรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการชุมชนนั้นๆ ว่าสมควรได้รับความช่วยเหลือ

เกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกจะต้องทำสัญญากับปศุสัตว์จังหวัด และจะต้องมีผู้ค้ำประกัน โดยสัญญาจะตกทอดแก่ทายาทที่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีผู้ทำสัญญาถึงแก่กรรม

5. แนวทางการดำเนินโครงการ

1. เพื่อสนองพระราชดำริตามรอยเบื้องพระยุคลบาท โดยสนับสนุนและส่งเสริมเกษตรกรในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรพอเพียง และเกษตรผสมผสาน ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ซึ่งโค-กระบือถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งต่อการประกอบอาชีพการเกษตรของเกษตรกร

2. สนับสนุนการบริหารจัดการโครงการ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เน้นให้เกิดชุมชน หรือหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมในการกำกับดูแลกันเองในชุมชนนั้นๆ เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน และเกิดความยั่งยืน

3. สนับสนุนและส่งเสริมการใช้แรงงานจากโค-กระบือและการใช้ปุ๋ยคอกซึ่งได้จากมูลโค-กระบือเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

6. การบริหารโครงการ

ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นประธาน และหัวหน้าฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริเป็นเลขานุการ โดยมีระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556 เป็นแนวทางการปฏิบัติ

7. การบริจาคสมทบทุน

การบริจาคร่วมสมทบทุนเข้าโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สามารถดำเนินการได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 บริจาคเป็นเงิน โดยผู้บริจาคสามารถติดต่อได้ที่

1.1 ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ตึกวิจิตรพาหนการ ชั้น 1 กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ หรือกองคลัง กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

1.2 โอนเงินผ่านทางธนาคาร

- ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน ชื่อบัญชี “โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ” เลขที่บัญชี 030-6-01239-1 สาขาราชเทวี ประเภทบัญชีกระแสรายวัน **<u>หรือ</u>**
- ธนาคารไทยพาณิชย์ (จำกัด) มหาชน ชื่อบัญชี “โครงการไถ่ชีวิตโค-กระบือพันธุ์ดี เพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ” เลขที่บัญชี 001-3-48169-3 สาขาชิดลม ประเภทบัญชีเดินสะพัด

เมื่อโอนเงินผ่านธนาคารแล้วกรุณาส่งสำเนาใบโอนเงิน พร้อมทั้งแจ้ง ชื่อ ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ของผู้บริจาคไปที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ตึกวิจิตรพาหนการ กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 หรือส่งโทรสารสำเนาใบโอนเงินไปที่ หมายเลข 02-653-4411 หรือ 02-653-4926 เพื่อการตอบรับใบรับเงินบริจาค

1.3 โดยตั๋วแลกเงินหรือเช็ค

- ระบุผู้รับเงิน คือ “ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ” พร้อมทั้งแจ้ง ชื่อที่อยู่ของผู้บริจาคไปที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ชั้น 1 ตึกวิจิตรพาหนการ กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 เพื่อการตอบรับใบรับเงินบริจาค

วิธีที่ 2 บริจาคเป็นโค-กระบือ โดยโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของโค-กระบือ ดังนี้ (กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ,2561)

1. โคเพศเมีย

1.1 เป็นโคเนื้อเพศเมีย พันธุ์ลูกผสมพื้นเมือง-บรามันห์ หรือพันธุ์อื่นที่กรมปศุสัตว์ส่งเสริม อายุ 1 ปีครึ่ง ไม่เกิน 3 ปี โดยตรวจสอบจากฟันแท้ ไม่เกิน 2 คู่

1.2 ความสูงไม่ต่ำกว่า 115 เซนติเมตร โดยวัดตั้งฉากจากพื้นที่ราบตามแนวซอกขาหลังถึงปุ่มสะโพก (Hip Height)

1.3 น้ำหนักไม่ต่ำกว่า 250 กิโลกรัม หรือวัดจากเส้นรอบอกของสัตว์บริเวณซอกหลังขาหน้าได้ยาวไม่ต่ำกว่า 140 เซนติเมตร

1.4 มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีความสมบูรณ์พันธุ์เหมาะสมที่จะเป็นแม่พันธุ์ได้ ไม่มีอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดพิการ ไม่ดุร้าย

1.5 มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ บัตรประจำตัวสัตว์ ได้รับการขึ้นทะเบียนสัตว์ตามการทำเครื่องหมายและขึ้นทะเบียนสัตว์แห่งชาติของกรมปศุสัตว์ ในวันส่งมอบ

1.6 ให้ผลลบต่อการตรวจทดสอบโรคบรูเซลโลซิส และวัณโรค ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน ในวันส่งมอบ โดยเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์

1.7 ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยชนิดที่กรมปศุสัตว์กำหนดมาแล้วไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 120 วัน ในวันส่งมอบ โดยการควบคุมและลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์จากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

1.8 ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคเฮโมรายิกเซพติกซีเมียมาแล้วไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 1 ปี ในวันส่งมอบ โดยการควบคุมและลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์จากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

1.9 ต้องได้รับการใส่เชือกบังคับสัตว์ (สนตะพาย) เรียบร้อย

1.10 ส่งมอบที่หน่วยงานจัดซื้อหรือสถานที่ที่ระบุ

2. กระบือเพศเมีย

2.1 เป็นกระบือพันธุ์พื้นเมืองเพศเมีย สีดำ

2.2 อายุ 2-3 ปี โดยตรวจสอบจากฟันแท้ ไม่เกิน 2 คู่

2.3 ความสูงไม่ต่ำกว่า 115 เซนติเมตร โดยวัดตั้งฉากจากพื้นบริเวณขาหน้าขณะที่สัตว์ยืนจนถึงส่วนหลังของสัตว์บริเวณสันไหล่

2.4 น้ำหนักไม่ต่ำกว่า 250 กิโลกรัม หรือวัดจากเส้นรอบอกของสัตว์บริเวณซอกหลังขาหน้าได้ยาวไม่ต่ำกว่า 140 เซนติเมตร

2.5 มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีความสมบูรณ์พันธุ์เหมาะสมที่จะเป็นแม่พันธุ์ได้ ไม่มีอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดพิการ ไม่ดุร้าย และมีการใส่เชือกร้อยจมูกบังคับสัตว์ (สนตะพาย) เรียบร้อย

2.6 มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ บัตรประจำตัวสัตว์) ได้รับการขึ้นทะเบียนสัตว์ตามการทำเครื่องหมายและขึ้นทะเบียนสัตว์แห่งชาติของกรมปศุสัตว์ ในวันส่งมอบ

2.7 ให้ผลลบต่อการตรวจทดสอบโรคบรูเซลโลซิส และวัณโรค ในเวลาไม่เกิน 1 ปี ในวันส่งมอบ โดยนายสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ ลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์

2.8 ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยมาแล้วไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 120 วัน ในวันส่งมอบ โดยนายสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ ลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์

2.9 ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคเฮโมรายิกเซพติกซีเมียมาแล้วไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 1 ปี ในวันส่งมอบ โดยนายสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ ลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์

2.10 ส่งมอบที่หน่วยงานจัดซื้อหรือสถานที่ที่ระบุ

8. สถานที่ติดต่อประสานงานโครงการ

1. ส่วนกลาง โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ชั้น 1 ตึกวิจิตรพาหนการ กรมปศุสัตว์ ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0 – 2653 - 4444 ต่อ 1114 และ 3381 - 5 โทร./ โทรสาร 0 – 2653 - 4926

2. ส่วนภูมิภาค สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 – 9 และ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ

9. ผลการดำเนินงาน

9.1 การสนับสนุนโค-กระบือให้เกษตรกร (5 ปีย้อนหลัง)

จากสถิติ 5 ปี ย้อนหลัง (พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2561) โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ได้สนับสนุนโค-กระบือ ให้แก่เกษตรกรได้ยืมเพื่อการผลิต จำนวน 76,550 ตัว แยกเป็นโค จำนวน 51,800 ตัว กระบือ จำนวน 24,750 ตัว รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการสนับสนุนโค-กระบือให้เกษตรกร พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2561

ปี พ.ศ.	**ชนิดสัตว์**		
	โค	**กระบือ**	**รวม**
2557	7,353	2,646	**9,999**
2558	9,290	3,768	**13,058**
2559	10,377	5,168	**15,545**
2560	12,465	6,609	**19,074**
2561	12,315	6,559	**18,874**
รวม	**51,800**	**24,750**	**76,550**

ที่มา : กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ, 2561

การสนับสนุนโค-กระบือ ให้แก่เกษตรกรภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

9.2 การมอบกรรมสิทธิ์ให้เกษตรกร (5 ปี ย้อนหลัง)

จากสถิติ 5 ปี ย้อนหลัง (พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2561) โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ได้มอบกรรมสิทธิ์ให้แก่เกษตรกรที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาไปแล้ว จำนวน 75,199 ราย จำนวนสัตว์ 89,678 ตัว แยกเป็นโค จำนวน 63,630 ตัว กระบือ จำนวน 26,048 ตัว รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการมอบกรรมสิทธิ์สะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2561

ปี พ.ศ.	เกษตรกร (ราย)	โค		กระบือ		รวม	
		จำนวน (ตัว)	คิดเป็นมูลค่า (บาท)	จำนวน (ตัว)	คิดเป็นมูลค่า (บาท)	จำนวน (ตัว)	คิดเป็นมูลค่า (บาท)
2554	11,586	11,734	102,126,217	5,742	60,460,150	17,476	126,586,367
2555	11,377	10,751	118,126,341	3,493	43,130,368	14,244	161,256,709
2556	4,550	3,815	53,178,700	1,701	20,773,900	5,516	73,952,600
2557	6,877	5,268	71,997,550	2,674	38,324,500	7,942	110,322,050
2558	8,971	6,858	84,668,420	2,677	36,905,449	9,535	121,573,869
2559	8,057	5,897	103,918,291	3,081	58,439,196	8,978	162,357,487
2560	8,311	7,082	119,583,859	2,096	35,201,996	9,178	154,785,855
2561	15,470	12,225	217,334,288	4,584	88,706,500	16,809	306,040,788
รวม	**75,199**	**63,630**	**870,933,666**	**26,048**	**381,942,059**	**89,678**	**1,252,875,725**

ที่มา : กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ, 2561

กระบือที่เกษตรกรได้รับมอบเป็นกรรมสิทธิ์ ที่บ้านมะโอโคะ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

บทที่ 3
ระเบียบกรมปศุสัตว์
ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

จากการที่กรมปศุสัตว์ได้รับเงินพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และได้รับเงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และรับบริจาคโค-กระบือ จากผู้มีจิตศรัทธาสำหรับให้บริการแก่เกษตรกรที่มีคุณสมบัติตามที่โครงการกำหนด โดยในแต่ละปีจะมีจำนวนสัตว์ในโครงการสะสมมากขึ้น มีจำนวนเงินบริจาคและจำนวนโคที่รับบริจาคเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นไปตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบัน อันจะก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร กรมปศุสัตว์จึงได้ออกระเบียบว่าด้วยการดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริขึ้น โดยระเบียบที่ถือปฏิบัติฉบับปัจจุบัน ประกาศใช้เมื่อ วันที่ 16 ธันวาคม 2556 ซึ่งมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

หมวด 1 : คณะกรรมการบริหาร

ในการดำเนินโครงการให้มีคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดาริ ประกอบด้วย อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการอื่นซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์แต่งตั้งตามจำนวนที่เห็นสมควร โดยให้หัวหน้าฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ เป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ จำนวนหนึ่งคน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน กองคลัง จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. บริหารโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามแนวพระราชดำริ
2. ควบคุม กำกับดูแล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคของโครงการ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
3. พิจารณาระเบียบข้อบังคับของโครงการ ให้มีความเหมาะสมกับ สภาวการณ์ปัจจุบันตลอดจนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการขยายการให้บริการแก่เกษตรกรผู้ยากจน ให้มากขึ้น
4. รับผิดชอบการดำเนินการของโครงการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ของสำนัก/ศูนย์/กองต่าง ๆ ตามความจำเป็นโดยให้เลขานุการคณะกรรมการเป็นผู้ประสานงาน
5. อนุมัติการจ่ายเงินของโครงการ เพื่อการดำเนินกิจการของโครงการ หรือ ที่เกี่ยวเนื่องกับโครงการตามพระราชดำริ ยกเว้นในวงเงินไม่เกิน 200,000 บาท อยู่ในอำนาจของ ประธานกรรมการ หรือผู้ซึ่งประธานกรรมการมอบหมาย
6. เรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการโค-กระบือ ตามที่อธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย

หมวด 2 : การให้บริการ

การให้บริการโคหรือกระบือของธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ มี 5 วิธี คือ

1. การให้ยืมเพื่อการผลิต เป็นการให้เกษตรกรผู้ยากจนยืมแม่โคหรือแม่กระบือของ ธคก. รายละ 1 ตัว โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกมีอายุครบ 18 เดือนแล้ว ให้เกษตรกรผู้ยืมส่งลูกโคหรือลูกกระบือนั้นคืน ธคก. เพื่อให้ปศุสัตว์จังหวัดนำไปให้บริการแก่เกษตรกรรายอื่นหรือจำหน่ายเพื่อนำเงินส่ง ธคก. ส่วนลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดใหม่ในลำดับถัดไป จะตกเป็นของเกษตรกรผู้ยืม

เมื่อสัญญายืม มีอายุครบ 5 ปี ให้แม่โคหรือแม่กระบือดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้ยืม พร้อมลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดใหม่ในลำดับที่ 2, 3, 4, ... หากเกษตรกรผู้ยืมทำสัญญายืมแม่โคหรือแม่กระบือไป 3 ปีแล้ว ไม่มีลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกซึ่งต้องคืนแก่ ธคก. โดย ธคก. จะถอนการให้ยืมและเกษตรกรผู้ยืมจะต้องนำแม่โคหรือแม่กระบือที่ยืมดังกล่าวนั้นส่งคืน ธคก. เพื่อให้ปศุสัตว์จังหวัดนำไปให้บริการแก่เกษตรกรรายอื่นยืมต่อไป เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นความบกพร่องทางระบบสืบพันธุ์ของแม่โคหรือแม่กระบือ ไม่ใช่เป็นความบกพร่องที่เกิดจากเกษตรกรผู้ยืม ให้ทดแทนแม่โคหรือแม่กระบือให้เกษตรกรผู้นั้น และทำสัญญาใหม่

หากเกษตรกรผู้ยืมตามวรรคก่อน ยืมแม่โคหรือแม่กระบือไป และแม่โคหรือแม่กระบืออยู่ระหว่างการตั้งท้องในระยะเวลาครบกำหนด 3 ปี ธคก. อนุโลมให้เกษตรกรยืมตามสัญญายืมต่อไป หรือหากเกษตรกรผู้ยืมได้ลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดตัวแรก ต่อมาลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกนั้นตายหรือสูญหายก่อนครบกำหนดส่งคืน ธคก. ให้เกษตรกรผู้ยืมนำลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดลำดับถัดไป เมื่อมีอายุครบ 18 เดือนนำส่ง ธคก. แทนลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกที่ตายหรือสูญหายนั้น

2. การให้เช่าซื้อ เป็นการให้เกษตรกรเช่าซื้อโคหรือกระบือของ ธคก. รายละ 1 ตัว โดยเกษตรกรจะต้องชำระค่าเช่าซื้อให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

2.1 โคเนื้อหรือกระบือ ให้ชำระค่าเช่าซื้อภายในระยะเวลา 3 ปี โดยผ่อนชำระในปีที่ 1 ร้อยละ 40 ของราคาโคเนื้อหรือกระบือ ปีที่ 2 ร้อยละ 30 ของราคาโคเนื้อหรือกระบือ และปีที่ 3 ชำระค่าเช่าซื้อที่เหลือทั้งหมด

2.2 โคนมให้ชำระค่าเช่าซื้อภายในระยะเวลา 5 ปี โดยผ่อนชำระในแต่ละปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาโคนม ในระหว่างการชำระค่าเช่าซื้อโคเนื้อ โคนม หรือกระบือ หากมีลูกสัตว์เกิดให้ถือว่าลูกสัตว์นั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้เช่าซื้อ

3. การให้ยืมพ่อพันธุ์ เป็นการให้เกษตรกรยืมพ่อพันธุ์โคหรือพ่อพันธุ์กระบือของ ธคก. รายละ 1 ตัว โดยมีเงื่อนไขว่า จะให้ยืมพ่อพันธุ์โคหรือพ่อพันธุ์กระบือในหมู่บ้าน ที่มีแม่พันธุ์โคหรือแม่พันธุ์กระบือของ ธคก. ไม่ต่ำกว่า 50 ตัว โดยให้เกษตรกรที่ได้รับบริการแม่พันธุ์โคหรือแม่พันธุ์กระบือคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ และให้บริการผสมพันธุ์แก่แม่โคหรือแม่กระบือของ ธคก. ในหมู่บ้าน

4. การให้เช่าเพื่อใช้แรงงาน เป็นการให้เกษตรกรเช่าโคหรือกระบือเพศผู้เพื่อใช้แรงงาน รายละ 1 ตัว โดยเกษตรกรจะต้องชำระค่าเช่าโคหรือกระบือตัวละ 300 บาทต่อปี

5. การให้บริการอื่น เป็นการให้บริการเกี่ยวกับโคหรือกระบือแก่เกษตรกร นอกเหนือจากวิธีการที่ระบุไว้ข้างต้น (ข้อ 1. - ข้อ 4.) ซึ่งปศุสัตว์จังหวัดและ ธคก. ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้บริการเป็นกรณีพิเศษ เช่น การขอซื้อโคหรือกระบือของ ธคก. การให้บริการโคหรือกระบือแก่เกษตรกรมากกว่ารายละ 1 ตัว เป็นต้น

คุณสมบัติของเกษตรกร ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือจาก ธคก. มีดังนี้

1. มีสัญชาติไทยและมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์
2. มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์
3. มีฐานะยากจน โดยมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบันของกรมการพัฒนาชุมชน แต่หากเกษตรกรมีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบัน ให้คณะกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการชุมชนรับรองว่าสมควรได้รับการช่วยเหลือ
4. มีความประพฤติดีและยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ
5. ไม่เคยได้รับบริการโคหรือกระบือจากโครงการอื่นมาก่อน
6. มีความเหมาะสมและความสามารถที่จะเลี้ยงโคหรือกระบือได้

สำหรับเกษตรกรผู้มีความประสงค์จะขอรับบริการให้กรอกแบบฟอร์มตามที่ ธคก. กำหนด เพื่อแสดงความจำนงในการขอรับบริการ โดยมีผู้รับรองคุณสมบัติข้างต้น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่ พร้อมหลักฐานรับรองรายได้จากกรมการพัฒนาชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ) แนบแล้วส่งแบบแสดงความจำนงให้ปศุสัตว์จังหวัด และให้ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 3 คน ทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและคัดเลือกเกษตรกรที่แจ้งความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการและมีคุณสมบัติที่กำหนดพร้อมรับรองคุณสมบัติของเกษตรกรดังกล่าว เสนอต่อปศุสัตว์เขตพิจารณากลั่นกรองสถานภาพความเหมาะสมแล้วนำเสนอ ธคก. พิจารณาให้ความช่วยเหลือต่อไป

เกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการต้องทำสัญญากับกรมปศุสัตว์ตามแบบพิมพ์ ที่กำหนด โดยให้ปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์และต้องมีผู้ค้ำประกันสัญญาเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจะจัดทำสัญญากับเกษตรกรเป็นจำนวน 2 ชุด มอบให้เกษตรกรหรือผู้ค้ำประกัน จำนวน 1 ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จำนวน 1 ชุด

ในกรณีที่ผู้ทำสัญญาถึงแก่กรรมไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ให้สิทธิหน้าที่และความรับผิดตามสัญญาตกทอดแก่ทายาทโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติตามกำหนดเพื่อเข้าร่วมโครงการต่อไป

หมวด 3 : การควบคุมและติดตาม

ในการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงานของ ธคก. ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่ได้รับมอบหมายจากปศุสัตว์จังหวัดจัดทำทะเบียนสัตว์ของ ธคก. ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบนั้น ๆ และติดตามดูแลสุขภาพโค-กระบือ โดยสม่ำเสมอ รวมทั้งการดำเนินการป้องกันโรคสัตว์ตามระยะเวลาที่จำเป็น สำหรับการควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน ให้ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลการดำเนินงานและทะเบียนสัตว์ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานและทะเบียนสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และรายงานต่อสำนักงานปศุสัตว์เขต ตามกำหนดระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด

ในการดูแลสุขภาพ กำจัดพยาธิ และรักษาพยาบาลโคหรือกระบือ ของ ธคก. ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ใช้เวชภัณฑ์และยากำจัดพยาธิจากงานบริการรักษาโรคสัตว์ หรือโครงการอื่นดำเนินการ แต่ถ้าไม่มีหรือไม่เพียงพอ ให้ทำประมาณการขอรับการสนับสนุนจาก ธคก. กรมปศุสัตว์ เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย โดยให้มีการกำจัดพยาธิในโคและกระบือของ ธคก. ปีละ 2 ครั้ง

ให้ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่ติดตามและตรวจสอบทะเบียนสัตว์ของ ธคก. ในพื้นที่โดยสม่ำเสมอ แล้วรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารทราบ โดยให้สำนักงานปศุสัตว์เขตติดตามและดูแลการปฏิบัติงาน ธคก. ของจังหวัดและหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ที่มีสัตว์ ธคก. ในพื้นที่รับผิดชอบและเร่งรัดการรายงานผลดำเนินงาน การจัดทำและตรวจสอบทะเบียนสัตว์ ให้ตรงตามกำหนดระยะเวลาและรายงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นอันก่อประโยชน์แก่ ธคก. ด้วย

หมวด 4 : การขอจำหน่ายสัตว์

การขอจำหน่ายสัตว์ซึ่งตายหรือสูญหายออกจากทะเบียนสัตว์ของ ธคก. ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาขออนุมัติจำหน่ายสัตว์จาก ธคก. กรมปศุสัตว์

ข้อปฏิบัติในกรณีโคหรือกระบือของ ธคก. กรมปศุสัตว์ตาย

1. ให้ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดำเนินการชันสูตรซาก โดยจัดทำใบชันสูตรซากว่าตายด้วยสาเหตุใด แล้วดำเนินการจำหน่ายซากหรือจำหน่ายหนัง หากซากไม่เหมาะสมที่จะให้บริโภคหรือไม่ได้จำหน่ายหนัง ให้ชี้แจงเหตุผลและระบุด้วยว่าทำลายซากโดยวิธีใด

2. ให้คณะกรรมการที่แต่งตั้งข้างต้น สอบสวนข้อเท็จจริงว่าโค-กระบือตายเนื่องจากเหตุสุดวิสัยหรือความประมาทของเกษตรกร

3. ให้ปศุสัตว์จังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบสัตว์ของ ธคก. จัดส่งใบชันสูตรซาก สำเนาใบส่งเงินค่าจำหน่ายซากหรือจำหน่ายหนัง เงินค่าชดใช้ความเสียหายหากเกิดจากความประมาท และบันทึกของคณะกรรมการสอบสวนไปยังปศุสัตว์เขตภายใน 30 วัน เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติจำหน่ายบัญชี เมื่อปศุสัตว์เขตอนุมัติแล้วต้องรายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อปฏิบัติในกรณีโคหรือกระบือ ของ ธคก. กรมปศุสัตว์ สูญหาย

1. ให้เกษตรกรแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วคัดสำเนาบันทึกแจ้งความส่งปศุสัตว์จังหวัด เพื่อแจ้งสำนักงานปศุสัตว์เขต โดยให้รายงานผลการติดตามทุกระยะอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 6 เดือน

2. ให้คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นข้างต้น สอบสวนข้อเท็จจริงว่า โค-กระบือสูญหายเนื่องจากเหตุสุดวิสัยหรือความประมาทของเกษตรกร

3. ให้จัดส่งบันทึกคณะกรรมการสอบสวน สำเนาใบนำส่งเงินค่าชดใช้ความเสียหายหากเกิดจากความประมาทของเกษตรกร ไปยังปศุสัตว์เขตเพื่อพิจารณาอนุมัติ แล้วให้ปศุสัตว์เขตรายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีเกษตรกรประสงค์จะขอซื้อโคหรือกระบือ ของ ธคก. ให้ปศุสัตว์จังหวัดดาเนินการ ดังนี้

1. การขอจำหน่ายสัตว์ให้คำนึงถึงสภาพของโคหรือกระบือขณะที่เกษตรกรเสนอซื้อตามราคาของโคหรือกระบือในท้องตลาดขณะนั้น โดยให้ประเมินราคาขายโคหรือกระบือ ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อจำหน่ายและราคาปศุสัตว์ฉบับปัจจุบัน

2. ให้จัดส่งบันทึกการประเมินราคา ประกอบคำขอซื้อโคหรือกระบือของเกษตรกร พร้อมทั้งผลการพิจารณาความเหมาะสม เสนอไปยังปศุสัตว์เขตเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ

3. เมื่อปศุสัตว์เขตอนุมัติแล้ว ให้เรียกเก็บเงินค่าซื้อโคหรือกระบือจากเกษตรกรผู้ขอซื้อทั้งหมดแล้วนาส่ง ธคก. และมอบกรรมสิทธิ์โคหรือกระบือให้เกษตรกรที่ขอซื้อได้และรายงานผลให้ ธคก. ทราบเพื่อจำหน่ายทะเบียน

กรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ก่อนครบกำหนดสัญญาให้ปศุสัตว์จังหวัด จำหน่ายได้ในราคาที่ระบุไว้ในสัญญาโดยให้ดำเนินการตามข้อ 1 – ข้อ 3 โดยยอนุโลม

ในการดำเนินโครงการได้กำหนดให้ปศุสัตว์เขตมีอำนาจอนุมัติเกี่ยวกับ ธคก. ดังนี้

1. การเปลี่ยนเกษตรกรคู่สัญญาโคหรือกระบือ จากเกษตรกรรายเก่าเป็นเกษตรกรรายใหม่แทน หรือเปลี่ยนเป็นสัญญาเช่าซื้อโคหรือกระบือแทน

2. การจำหน่ายทะเบียนลูกโคหรือลูกกระบือ กรณีเกษตรกรยืมโคหรือกระบือเพื่อการผลิต แล้วได้รับมอบลูกโคหรือลูกกระบือ เป็นกรรมสิทธิ์ของตนตามสัญญายืมโค-กระบือ เพื่อการผลิต

3. การจำหน่ายทะเบียนแม่โคหรือแม่กระบือ กรณีเกษตรกรยืมเพื่อการผลิตหรือเช่าซื้อโคหรือกระบือ แล้วแต่กรณี แล้วได้โคหรือกระบือเป็นกรรมสิทธิ์ของตนตามสัญญา

4. การจำหน่าย และจำหน่ายออกจากทะเบียน ซึ่งโคหรือกระบือหรือลูกโคหรือลูกกระบือ กรณีสัตว์ตายซึ่งตรวจสอบแล้วว่าไม่มีบุคคลใดต้องรับผิด

5. การจำหน่าย และจำหน่ายออกจากทะเบียนกรณีเกษตรกรประสงค์จะขอซื้อโคหรือกระบือของธนาคารโค-กระบือ รวมทั้งลูกโคหรือลูกกระบือ ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของโครงการ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ เพื่อจำหน่ายทะเบียนต่อไป

หมวด 5 : การรับบริจาคสัตว์

เมื่อมีผู้ประสงค์จะบริจาคโคหรือกระบือให้ ธคก. ในพื้นที่จังหวัดใดให้ปศุสัตว์จังหวัดพิจารณาโคหรือกระบือที่จะบริจาคให้โดยพิจารณาและตรวจสอบสุขภาพ ความเหมาะสม ความสมบูรณ์พันธุ์ อายุไม่เกิน 4 ปี ปราศจากโรคระบาดตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และโรคระบาดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในกฎหมายดังกล่าว หากมีความเหมาะสมและสมควรที่จะรับบริจาค ให้รับบริจาคโค-กระบือจากผู้บริจาคได้และให้ออกใบรับบริจาคโคหรือกระบือของ ธคก. ตามแบบที่กำหนดแล้วรายงาน ธคก. ทราบ และต้องเป็นการบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือพันธะผูกพันใด ๆ ทั้งสิ้น

หมวด 6 : การรับและนำส่งเงิน

ให้มีบัญชีเงินฝากไว้ที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด โดยใช้ชื่อบัญชีธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และให้นำเงินที่ได้รับเข้าบัญชีธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ต่อไป โดยในการรับเงินบริจาค เงินรายได้หรือเงินอื่นใดของ ธคก. ให้ผู้รับเงินออกใบเสร็จรับเงินตามแบบของ ธคก. ไว้เป็นหลักฐาน

กำหนดให้บุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในใบรับเงินบริจาค

1. กรณีรับเงินที่กรมปศุสัตว์ หรือรับเงินนอกสถานที่ในส่วนกลาง ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือรองอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาคและให้นำเงินส่งกองคลังภายในวันถัดไป

2. กรณีรับเงินที่สำนักงานปศุสัตว์เขต ปศุสัตว์เขตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากปศุสัตว์เขตเป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาค

3. กรณีรับเงินที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ให้ปศุสัตว์จังหวัดหรือผู้ซึ่งปศุสัตว์จังหวัดมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาค

ให้ปศุสัตว์เขตนำเงินที่ได้รับตาม ข้อ 2 หรือปศุสัตว์จังหวัดนำเงินที่ได้รับตาม ข้อ 3 เข้าธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนั้น โดยให้โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาราชเทวี กรุงเทพ ฯ ชื่อบัญชีธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เลขที่บัญชี 030-6-01239-1 ภายในสิ้นเดือนทุกเดือน หากมีเงินเกินกว่า 10,000 บาท ให้นำส่งภายใน 3 วันทำการ และให้สำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และหน่วยงานที่มีสัตว์ ธคก. ทำรายงานการรับบริจาคเงินและหรือโค-กระบือ ประจำเดือน พร้อมแนบสำเนาใบรับเงินบริจาค พร้อมสำเนาใบโอนเงินเข้าบัญชี ธคก. หรือสำเนาใบอนุโมทนาบัตร รวบรวมส่งให้กองคลัง ผ่านกองงานพระราชดาริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์ทราบภายในวันที่ 5 ของเดือน

หมวด 7 : การจ่ายเงิน

การจ่ายเงินของโครงการ ให้จ่ายเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ การใช้จ่ายเงินโครงการเพื่อจัดซื้อโค-กระบือ เพื่อจัดพิธีไถ่ชีวิตโค-กระบือ ในจังหวัดต่าง ๆ ที่ได้รับบริจาคเงินจากผู้มีจิตศรัทธา และมีความประสงค์จะจัดพิธีไถ่ชีวิตโค-กระบือหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ขออนุมัติจากประธานกรรมการในคณะกรรมการบริหาร โดยแจ้งรายละเอียด ดังนี้

1. จำนวนเงินที่รับบริจาค หรือเงินที่โอนเข้าบัญชีของ ธคก.
2. จำนวนโค-กระบือ ที่จะจัดพิธี
3. จำนวนเงินที่ต้องการจัดหาพันธุ์สัตว์
4. ค่าจัดพิธีการ

ให้ประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหาร หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการมีอำนาจก่อหนี้และอนุมัติการจ่ายเงินของโครงการ ในกรณีดังต่อไปนี้

1. การจ่ายเงินยืม กรณียืมเงินเป็นค่าจัดซื้อพันธุ์สัตว์
2. ประเภทค่าจ้าง
3. ประเภทค่าตอบแทน ใช้สอยและค่าวัสดุ
4. ประเภทค่าครุภัณฑ์
5. เงินสมทบกองทุนประกันสังคมของลูกจ้าง

สำหรับรายจ่ายที่ไม่ได้กำหนดไว้ข้างต้น ให้ขอทำความตกลงกับ ธคก. ซึ่งวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อหนี้ผูกพัน ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

หมวด 8 : ลูกจ้าง

การสรรหา จำนวนอัตราจ้างและการบรรจุแต่งตั้ง เป็นอำนาจของ คณะกรรมการบริหารที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม โดยให้ประธานกรรมการ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากประธานกรรมการ เป็นผู้อนุมัติในแต่ละครั้ง

อัตราเงินเดือน ให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนของลูกจ้างโครงการธนาคาร โค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ทั้งนี้การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนจะพิจารณาเลื่อนขั้นเงินขั้นเงินเดือนปีละ 1 ครั้ง และหลักเกณฑ์การประเมินให้ถือปฏิบัติโดยอนุโลมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547

ค่าอาหารทำการนอกเวลา ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าพาหนะ ตลอดจน วันลา ให้ถือปฏิบัติโดยอนุโลมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547

การรักษาพยาบาลและอื่น ๆให้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 หากลูกจ้างประสงค์จะสมัครเป็นผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 โครงการจะจ่ายเงินสมทบให้กึ่งหนึ่ง

หมวด 9 : ข้อกำหนดอื่น

กรณีโคหรือกระบือของ ธคก. ตายหรือสูญหายอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่ได้รับมอบหมาย แจ้งเหตุให้ปศุสัตว์จังหวัดทราบโดยด่วน และให้ถือปฏิบัติตามข้อกำหนดในหมวด 4 แห่งระเบียบนี้โดยอนุโลม

ให้กองคลังกรมปศุสัตว์ จัดทำบัญชีการเงินของ ธคก. ตามระบบบัญชีสากลและจัดทำงบรายรับรายจ่ายประจำปี เสนอต่อ ธคก. ภายใน 90 วัน นับแต่วันถัดจากวันปิดบัญชี

ให้กลุ่มงานตรวจสอบภายในกรมปศุสัตว์ มีหน้าที่ตรวจสอบการเงินและ การบัญชีของ ธคก. ให้ตรงกับวัตถุประสงค์แล้วรายงานผลการตรวจสอบให้ประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหาร ทราบเป็นประจำทุกปี

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การนาเงินส่งคลัง และการพัสดุของโครงการ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ สำหรับวิธีปฏิบัติอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ทำความตกลงกับคณะกรรมการบริหาร

บทที่ 4
ขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติงาน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นโครงการที่สำคัญและครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ มีหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการบริหารโครงการในรูปแบบของคณะกรรมการซึ่งมีอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นประธาน และได้มอบอำนาจให้ปศุสัตว์เขตเป็นผู้กำกับดูแลในพื้นที่ 9 เขตปศุสัตว์ทั่วประเทศ ซึ่งในการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น มีกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่สำคัญ ได้แก่

1. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
2. การสนับสนุนโค-กระบือให้แก่เกษตรกร
3. การกำกับ ดูแล ติดตามผลการดำเนินงาน
4. การมอบโค-กระบือ ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกร

เมื่อดำเนินการครบทั้ง 4 กระบวนการข้างต้น จะช่วยส่งเสริมด้านปศุสัตว์เพื่อแก้ปัญหาความยากจนให้แก่เกษตรกร ทำให้มีโอกาสได้รับโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ มีทรัพย์สิน มีอาชีพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น

กระบวนการบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

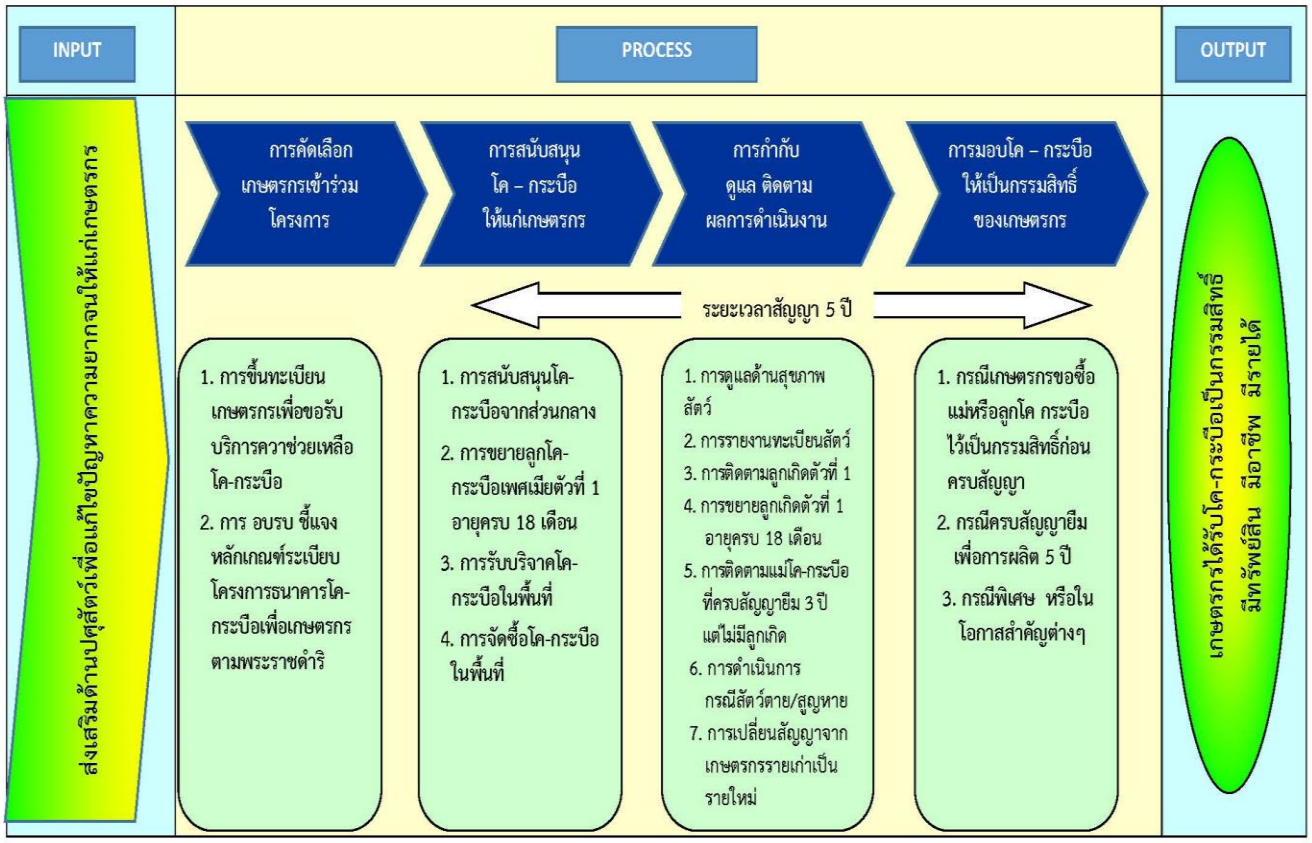

ที่มา : กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ, 2561

จากกระบวนการบริหารจัดการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ข้างต้น มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่ออำนวยประโยชน์แก่เกษตรกร สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ
2. การสนับสนุนโค-กระบือให้เกษตรกร กรณีส่งมอบสัตว์จากส่วนกลาง
3. การนำลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 ไปให้บริการแก่เกษตรกร
4. การเปลี่ยนเกษตรกรผู้ยืมจากรายเก่าเป็นรายใหม่
5. การมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือให้แก่เกษตรกร กรณีครบสัญญายืมเพื่อการผลิตตามระเบียบและเงื่อนไขของโครงการ
6. การขออนุมัติกรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์
7. การขอจำหน่ายทะเบียนกรณีโค-กระบือ ตาย
8. การจำหน่ายโค-กระบือออกจากทะเบียน กรณีสูญหาย
9. การดำเนินการลูกโค-กระบือเพศผู้ ตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน
10. การรับและนำส่งเงิน

1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ

ขั้นตอนนี้นับว่าเป็นขั้นตอนแรกในการเข้าร่วมโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากซึ่งต้องพิจารณาด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส และเป็นความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง ซึ่งการมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงาน ดังนี้

1. เกษตรกรแจ้งความจำนงขอรับบริการความช่วยเหลือต่อปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่ โดยกรอกแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และให้ผู้รับรองคุณสมบัติเกษตรกรระดับท้องถิ่น เช่น นายกเทศมนตรี นายยกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน พัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ลงนามรับรองแบบแสดงความจำนง พร้อมแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.) ของเกษตรกรให้ถูกต้องและครบถ้วน

2. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอตรวจสอบเอกสารหลักฐานและคุณสมบัติของเกษตรกร ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเกษตรกรต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เกษตรกรมีสัญชาติไทยอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป
2) มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์
3) มีความประพฤติดี และยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ
4) ยังไม่เคยได้รับโคหรือกระบือจากโครงการอื่นๆมาก่อน
5) มีความเหมาะสมและสามารถที่จะดูแลเลี้ยงดูโค-กระบือได้
6) มีรายได้ไม่เกินเกณฑ์ จปฐ.1 (ฉบับที่เป็นปัจจุบัน) หรือได้รับการรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการชุมชนนั้นๆ ว่าสมควรได้รับความช่วยเหลือจากนั้นส่งเอกสารหลักฐานให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพิจารณาต่อไป

3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวน 3 คน ทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและคัดเลือกเกษตรกรที่แจ้งความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ พร้อมรับรองคุณสมบัติของเกษตรกรดังกล่าวเสนอต่อปศุสัตว์เขตพิจารณากลั่นกรองสถานภาพ ความเหมาะสมแล้วนำเสนอโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พิจารณาให้ความช่วยเหลือต่อไป

ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ

ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อขอรับบริการความช่วยเหลือโค-กระบือ

ธคก. กรมปศุสัตว์

ขึ้นทะเบียนเกษตรกร
รอรับความช่วยเหลือ

↑

สำนักงานปศุสัตว์เขต

ตรวจสอบแบบแสดงความจำนง
และเอกสารหลักฐานประกอบ
การพิจารณา

↑

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

ตรวจสอบแบบแสดงความจำนง
และเอกสารหลักฐานประกอบ
การพิจารณา

↑

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

เอกสารประกอบการพิจารณา

1.แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
2.สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3.สำเนาทะเบียนบ้าน
4.แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.)
5.แบบสรุปรายชื่อเกษตรกรที่ยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ

↑

เกษตรกรยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

เกษตรกร

ผู้รับรองคุณสมบัติระดับจังหวัด
คณะกรรมการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จำนวน 3 คน

ผู้รับรองคุณสมบัติระดับท้องถิ่น
1.นายก อบต.
2.กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน
3.พัฒนาการอำเภอ

คุณสมบัติของเกษตรกร

1. มีสัญชาติไทยและมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์
2. มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์
3. มีฐานะยากจน โดยมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบันของกรมการพัฒนาชุมชน แต่หากเกษตรกรมีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบัน ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการชุมชนรับรองว่าสมควรได้รับการช่วยเหลือ
4. มีความประพฤติดีและยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ
5. ไม่เคยได้รับบริการโคหรือกระบือจากโครงการอื่นมาก่อน
6. มีความเหมาะสมและความสามารถที่จะเลี้ยงโคหรือกระบือได้

การอบรม ชี้แจง หลักเกณฑ์ ระเบียบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ/จังหวัด ดำเนินการอบรม ชี้แจง หลักเกณฑ์ ระเบียบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้เกษตรกรทราบก่อนรับมอบสัตว์ โดยเกษตรกรต้องมีโรงเรือน รางน้ำ รางอาหาร แปลงหญ้า ที่เก็บมูลสัตว์ เป็นต้น

เอกสารประกอบการพิจารณา

1. แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
4. แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.)
5. แบบสรุปรายชื่อเกษตรกรที่ยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานในขั้นตอนนี้

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าขั้นตอนนี้มีความสำคัญมาก ดังนั้นจึงต้องสร้างการรับรู้ให้แก่เกษตรกรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการให้เข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบข้อบังคับของโครงการอย่างละเอียด เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะตามมาเมื่อเข้าร่วมโครงการไปแล้ว เช่น การไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโครงการ การนำสัตว์ของโครงการไปขายก่อนครบกำหนดสัญญา เป็นต้น ในการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการควรพิจารณาความพร้อมของครอบครัวและคุณสมบัติส่วนบุคคลของเกษตรกรด้วย เกษตรกรควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะได้รับมอบสัตว์จากโครงการ เช่น มีพื้นที่เพียงพอสำหรับเลี้ยงสัตว์ที่จะได้รับ มีการจัดทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ไว้ล่วงหน้า มีการรวมกลุ่มเกษตรกรและมีการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น

หากตรวจสอบแล้วพบว่าเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการมีคุณสมบัติไม่เหมาะสม หรือไม่พร้อมที่จะดูแลสัตว์ของโครงการ ซึ่งหากได้รับสัตว์ไปแล้วจะทำให้เกิดปัญหาตามมาในอนาคต ให้ดำเนินการรับสมัครเกษตรกรรายใหม่ที่มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการ

2. การสนับสนุนโค-กระบือให้เกษตรกร กรณีส่งสัตว์จากส่วนกลาง (กรมปศุสัตว์)

เมื่อกรมปศุสัตว์ได้ตรวจสอบคุณสมบัติและอนุมัติให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ แล้ว จะมีการส่งมอบสัตว์ของโครงการและจัดทำสัญญายืมโค-กระบือจากโครงการ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

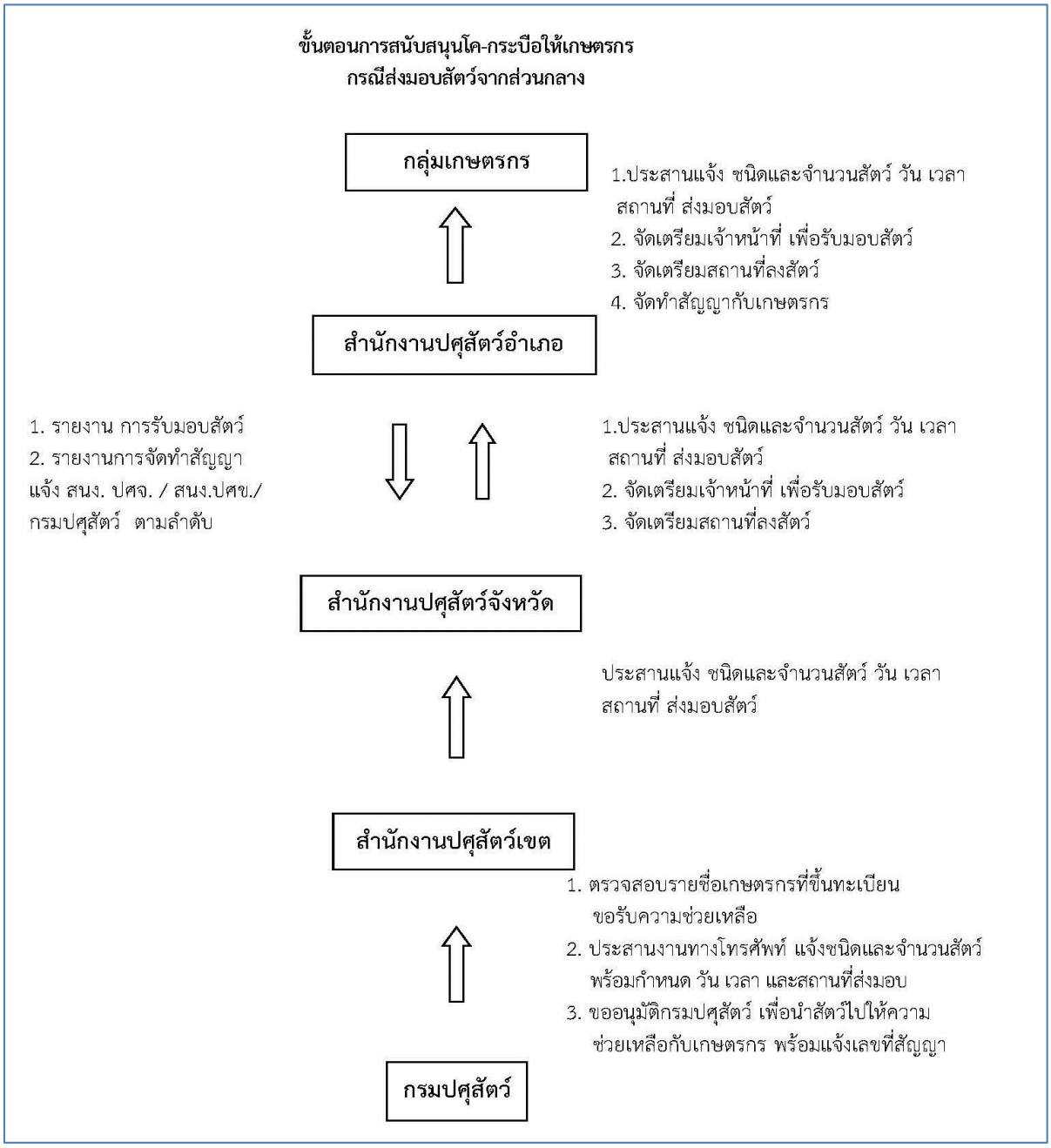

ขั้นตอนการสนับสนุนโค-กระบือให้เกษตรกร กรณีส่งมอบสัตว์จากส่วนกลาง

1. กรมปศุสัตว์

1) ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนขอรับความช่วยเหลือ ตามลำดับก่อน-หลัง
2) ประสานสำนักงานปศุสัตว์เขต แจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ พร้อมกำหนดวัน เวลา สถานที่ส่งมอบสัตว์
3) ขออนุมัติกรมปศุสัตว์ เพื่อนำสัตว์ให้ความช่วยเหลือกับเกษตรกร พร้อมแจ้งเลขที่สัญญาโดยดำเนินการตามระเบียบการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเคร่งครัด

2. สำนักงานปศุสัตว์เขต

1) ประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด แจ้ง ชนิดและจำนวนสัตว์ วัน เวลา สถานที่ ส่งมอบสัตว์
2) กำกับ ดูแล การส่งมอบสัตว์

3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

1) ประสานสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ แจ้ง ชนิดและจำนวนสัตว์ วัน เวลา สถานที่ ส่งมอบสัตว์
2) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ เพื่อรับมอบสัตว์
3) จัดเตรียมสถานที่ลงสัตว์ คอกพักสัตว์ น้ำ พืชอาหารสัตว์ เป็นต้น

4. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

1) ประสานกลุ่มเกษตรกร แจ้ง ชนิดและจำนวนสัตว์ วัน เวลา สถานที่ ส่งมอบสัตว์
2) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ เพื่อรับมอบสัตว์
3) จัดเตรียมสถานที่ลงสัตว์ คอกพักสัตว์ น้ำ พืชอาหารสัตว์ เป็นต้น
4) เมื่อสัตว์ถึงพื้นที่แล้วให้ตรวจสภาพสัตว์ หากพบว่าไม่สมบูรณ์หรือบาดเจ็บจากการขนส่ง ให้ส่งคืนมากับรถยนต์ของโรงฆ่าสัตว์ที่บรรทุกไป และรายงานการตรวจรับมอบสัตว์ให้กรมปศุสัตว์ทราบ
5) จัดทำสัญญายืมเพื่อการผลิตกับเกษตรกรคู่สัญญา และรายงานให้ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์เขต และกรมปศุสัตว์ทราบ ตามลำดับ

รายละเอียดสำคัญของสัญญายืมเพื่อการผลิต โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

1. สัญญายืมโค-กระบือเพื่อการผลิต มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี

2. ผู้ยืมห้ามนำโค-กระบือที่ยืมเคลื่อนย้ายออกนอกพื้นที่เขตอำเภอของผู้ยืมโดยเด็ดขาด เว้นแต่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ยืม คือปศุสัตว์จังหวัดซึ่งเป็นผู้แทนกรมปศุสัตว์

3. ให้ลูกโค-กระบือตัวแรกที่เกิดจากแม่โค-กระบือที่ให้ยืมตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ ธคก. ทันที จนเมื่อลูกโค-กระบือมีอายุครบ 18 เดือนแล้ว ผู้ยืมจะต้องส่งมอบลูกโค-กระบือดังกล่าวให้แก่ ธคก. ภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน

4. กรณีที่ลูกโค-กระบือ ตัวแรกตาย หรือ สูญหายก่อนส่งมอบให้แก่ผู้ให้ยืม ลูกโค-กระบือตัวต่อไปที่เกิดจากโค-กระบือที่ให้ยืมยังคงให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ให้ยืมทันที จนเมื่อลูกโค-กระบือ มีอายุครบ 18 เดือน ผู้ยืมจะต้องส่งมอบลูกโค-กระบือดังกล่าวให้แก่ผู้ให้ยืมภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน

5. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการยืมและผู้ยืมได้ส่งมอบลูกโค-กระบือ ที่มีสภาพแข็งแรงสมบูรณ์ให้แก่ผู้ให้ยืมแล้วและปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามสัญญานี้แล้ว ผู้ให้ยืมตกลงยกกรรมสิทธิ์ในลูกโค-กระบือตัวต่อ ๆ ไปให้เป็นของผู้ยืม

6. ตลอดระยะเวลาแห่งการยืมตามสัญญา ผู้ยืมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำดังนี้

1) จัดให้โค-กระบือที่ยืมได้อยู่ในคอกที่แข็งแรง สะอาด น้ำท่วมไม่ถึงตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ และตั้งน้ำให้โค-กระบือกินได้ตลอดเวลา

2) เมื่อโค-กระบือที่ยืมเข้าคอก ต้องจัดการปิดคอกให้แน่นหนา ผูกหรือล่าม หรือทำการอย่างอื่นใดที่จำเป็นโดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของโค-กระบือที่ยืม เพื่อป้องกันไม่ให้โค-กระบือหลุดจากคอกได้

3) ต้องจัดหาหญ้า น้ำ ไว้เลี้ยงโค-กระบือที่ยืมอย่างเพียงพอในแต่ละวันมิให้ขาด

4) ในระหว่างที่ใช้โค-กระบือที่ยืมทำงาน ห้ามผู้ยืมใช้งานโค-กระบือหนักเกินสมควรหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของโค-กระบือ ทั้งนี้ ผู้ยืมจะต้องให้โค-กระบือที่ยืมได้มีเวลาพักผ่อนตามควร แก่กรณีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่โค-กระบือที่ยืมท้องแก่หรือเพิ่งตกลูก ผู้ยืมจะต้องให้โค-กระบือที่ยืมหยุดพัก จะนำออกไปใช้งานมิได้ ทั้งต้องดูแลโค-กระบือเป็นพิเศษ และในกรณีที่โค-กระบือที่ยืมแสดงอาการผิดปกติ ผู้ยืมต้องรีบไปแจ้งต่อสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ เพื่อขอให้ไปตรวจรักษา จนกว่าโค-กระบือที่ยืมจะมีอาการเป็นปกติ ทั้งนี้ โดยผู้ยืมจะต้องจ่ายค่ายาเอง

5) ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินอันอาจเป็นภยันตรายแก่โค-กระบือที่ยืม เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือมีเหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายแก่โค-กระบือที่ยืม ผู้ยืมจะต้องกระทำการทุกอย่างเพื่อป้องกันมิให้โค-กระบือที่ยืมได้รับภยันตรายหรืออันตรายจากเหตุดังกล่าว

6) ผู้ยืมจะต้องนำโค-กระบือที่ยืมไปให้สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดทุกครั้ง ตามระยะเวลาและสถานที่ที่ปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ได้นัดหมายไว้

7) ผู้ยืมจะต้องระมัดระวังเอาใจใส่ดูแลและบำรุงรักษาโค-กระบือที่ยืม มิให้เกิดการบาดเจ็บเจ็บป่วย หรือมีสุขภาพทรุดโทรม หรือสูญหาย หรือถูกโจรกรรม หากโค-กระบือที่ยืมเกิดสูญหาย หรือถูกโจรกรรม ผู้ยืมต้องรีบออกติดตามนำกลับคืนโดยพลัน พร้อมทั้งต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีนี้ผู้ยืมต้องกระทำการทุกวิธีอย่างเต็มความสามารถของผู้ยืม เพื่อให้ได้โค-กระบือที่ยืมกลับคืน

8) ถ้าโค-กระบือที่ยืมได้ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ แก่ชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกแต่ผู้เดียว

9) ผู้ยืมจะนำโค-กระบือที่ยืมไปให้ผู้อื่นใช้งาน หรือใช้ประโยชน์ หรือให้เช่า หรือจำหน่าย ไม่ว่าด้วยวิธีการใดมิได้เป็นอันขาด

7. ถ้าโค-กระบือที่ยืมได้ตกลูกออกมาในระหว่างระยะเวลาตามสัญญานี้ ผู้ยืมจะต้องระมัดระวังดูแลบำรุงรักษาโค-กระบือที่ยืมและลูกโค-กระบือให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ แข็งแรง และปลอดภัยด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง ทั้งนี้ ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบดูแลรักษาลูกโค-กระบือที่ยังไม่ได้ส่งมอบให้แก่ ผู้ให้ยืมเช่นเดียวกับโค-กระบือที่ยืมตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญานี้ด้วย

8. ผู้ยืมต้องรับผิดชอบในการสูญหายหรืออันตรายใดๆ อันเกิดขึ้นแก่โค-กระบือที่ยืมหรือลูกโค-กระบือไม่ว่า กรณีใด เว้นแต่กรณีที่เกิดจากเหตุสุดวิสัย และผู้ให้ยืมได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ยืมไม่ต้องรับผิดชอบ

9. ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้ยืมจะต้องแจ้งให้ผู้ให้ยืมทราบทันที

1) ถ้าโค-กระบือที่ยืมหรือลูกโค-กระบือได้รับบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือตาย และโค-กระบือที่ยืมตั้งท้องหรือตกลูก

2) ถ้าจะต้องจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อป้องกันภยันตรายหรืออันตรายใดๆ อันจะเกิดขึ้นแก่โค-กระบือที่ยืม หรือลูกโค-กระบือ

3) ถ้าบุคคลภายนอกเข้ามาอ้างสิทธิใด ๆ เหนือโค-กระบือที่ยืม หรือโค-กระบือที่ยืมหรือลูกโค-กระบือได้สูญหายไปไม่ว่าด้วยเหตุใด

10. เมื่อผู้ยืมได้ยืมโค-กระบือเป็นระยะเวลา 3 ปีแล้ว หากโค-กระบือที่ยืมไม่มีลูก ให้สัญญานี้ระงับทันที เว้นแต่โค-กระบืออยู่ระหว่างการตั้งท้อง อนุโลมให้เกษตรกรยืมตามสัญญาต่อไป เมื่อสัญญาได้ระงับตามวรรคแรก ผู้ยืมจะต้องส่งมอบโค-กระบือที่ยืมคืนให้แก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน นับแต่วันที่สัญญาได้ระงับด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง หากผู้ยืมไม่ส่งมอบโค-กระบือที่ยืมคืนให้แก่ผู้ให้ยืมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ยืมจะต้องชำระค่าโค-กระบือที่ยืมตามราคาประเมินที่กำหนดไว้ให้แก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน

11. หากผู้ยืมไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้ยืมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันทีโดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อน เมื่อผู้ให้ยืมได้บอกเลิกสัญญาแล้ว ผู้ยืมจะต้องส่งมอบโค-กระบือที่ยืมพร้อมลูกโค-กระบือที่เกิดจากโค-กระบือที่ยืม(หากมี) คืนแก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ยืมบอกเลิกสัญญาด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง หากผู้ยืมไม่ส่งมอบโค-กระบือที่ยืมพร้อมลูกโค-กระบือดังกล่าวให้แก่ผู้ให้ยืมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ยืมจะต้องชำระค่าโค-กระบือตามราคาประเมินที่กำหนดไว้ และราคาลูกโค-กระบือตามราคาท้องตลาดให้แก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน

12. สัญญายืมโค-กระบือ โครงการ ธคก. ทำขึ้น 2 ฉบับ เก็บไว้ที่เกษตรกร(ผู้ยืม) 1 ฉบับ และเก็บไว้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด (ผู้ให้ยืม) 1 ฉบับ

การมอบโคให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการยืมเพื่อการผลิตในพื้นที่จังหวัดตาก

3. การนำลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 ไปให้บริการแก่เกษตรกร

เมื่อเกษตรกรส่งคืนลูกโค-กระบือ เพศเมียที่มีอายุครบ 18 เดือน ก็จะนำไปขยายผลให้บริการแก่เกษตรกรกรรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนขอรับการช่วยเหลือ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการนำลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 ไปให้บริการแก่เกษตรกร
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ธคก. กรมปศุสัตว์

อนุมัติเลขที่สัญญา ⇩ ⇧ ขออนุมัติเลขที่สัญญา

สำนักงานปศุสัตว์เขต

แจ้งเลขที่สัญญา ⇩ ⇧

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

จัดทำสัญญา 2 ชุด
มอบเกษตรกร 1 ชุด
เก็บ สนง. ปศจ. 1 ชุด ⇩ ⇧

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

⇩ ⇧

เกษตรกร

เอกสารประกอบการพิจารณา
1. แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
4. แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.)
5. แบบสรุปรายชื่อเกษตรกรที่ยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
6. ทะเบียนแม่โค-กระบือของลูกโค-กระบือตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน

การตรวจสอบ
1.สนง. ปศอ. / สนง. ปศจ. / สนง ปศข. ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร กรณีผ่านส่งตามลำดับขั้นตอน กรณีไม่ผ่านส่งเอกสารกลับตรวจสอบใหม่ แก้ไข ปรับปรุง
2. ตรวจสอบทะเบียนลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน

เกษตรกรยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบ

คุณสมบัติของเกษตรกร
1. มีสัญชาติไทยและมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์
2. มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์
3. มีฐานะยากจน โดยมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบันของกรมการพัฒนาชุมชน แต่หากเกษตรกรมีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบัน ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการชุมชนรับรองว่าสมควรได้รับการช่วยเหลือ
4. มีความประพฤติดีและยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ
5. ไม่เคยได้รับบริการโคหรือกระบือจากโครงการอื่นมาก่อน
6. มีความเหมาะสมและความสามารถที่จะเลี้ยงโคหรือกระบือได้

ผู้รับรองคุณสมบัติระดับท้องถิ่น
1.นายก อบต.
2.กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน
3.พัฒนาการอำเภอ

ผู้รับรองคุณสมบัติระดับจังหวัด
คณะกรรมการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จำนวน 3 คน

การนำลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 ไปให้บริการแก่เกษตรกร

1. เกษตรกรแจ้งความจำนงขอรับบริการความช่วยเหลือต่อปศุสัตว์อำเภอในพื้นที โดยกรอกแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และให้ผู้รับรองคุณสมบัติเกษตรกรระดับท้องถิ่น เช่น นายกเทศมนตรี นายยกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน พัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ลงนามรับรองแบบแสดงความจำนง พร้อมแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.) ของเกษตรกรให้ถูกต้องและครบถ้วน

2. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอตรวจสอบเอกสารหลักฐานและคุณสมบัติของเกษตรกร ตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมตรวจสอบทะเบียนลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน ตามสัญญายืมเพื่อการผลิต ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และเสนอสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการต่อไป

3. คณะกรรมการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติของเกษตรกรดังกล่าว พร้อมตรวจสอบทะเบียนลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน สัญญายืมเพื่อการผลิต ตามบัญชีทะเบียนลูกโค-กระบือของจังหวัด เสนอต่อสำนักงานปศุสัตว์เขตพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำเสนอขออนุมัติเลขที่สัญญาต่อโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ โดยแนบเอกสารหลักฐาน ต่อไปนี้

1) แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3) สำเนาทะเบียนบ้าน
4) แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.)
5) แบบสรุปรายชื่อเกษตรกรที่ยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
6) ทะเบียนแม่โค-กระบือของลูกโค-กระบือเพศเมียตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน

4. เมื่อได้รับการอนุมัติเลขที่สัญญา จากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์แล้ว ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการจัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกันกับเกษตรกร จำนวน 2 ชุด มอบให้เกษตรกรหรือผู้ค้ำประกัน จำนวน 1 ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จำนวน 1 ชุด โดยให้ปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์ และต้องมีผู้ค้ำประกันสัญญาโดยเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่น

4. การเปลี่ยนเกษตรกรผู้ยืมสัตว์จากรายเก่าเป็นรายใหม่

เมื่อเกษตรกรผู้ยืมโค-กระบือรายเดิมไม่สามารถเลี้ยงดูแลสัตว์ของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ต่อไป ให้ดำเนินการเปลี่ยนผู้ยืมที่มีคุณสมบัติรายใหม่ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการเปลี่ยนเกษตรกรผู้ยืมสัตว์จากรายเก่าเป็นรายใหม่
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ธคก. กรมปศุสัตว์

อนุมัติเลขที่สัญญา ⇓ ⇑ ขออนุมัติเลขที่สัญญาเกษตรกรรายใหม่

สำนักงานปศุสัตว์เขต

แจ้งเลขที่สัญญา ⇓ ⇑

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

จัดทำสัญญา 2 ชุด
มอบเกษตรกร 1 ชุด
สนง. ปศจ. 1 ชุด ⇓ ⇑

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

⇓ ⇑

เกษตรกร

เอกสารประกอบการพิจารณา (รายใหม่)
1.แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
2.สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3.สำเนาทะเบียนบ้าน
4.แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.)
5.รายละเอียดข้อมูลเกษตรกรรายเก่า เช่น ชื่อ ที่อยู่ ชนิดสัตว์ เลขที่สัญญา เป็นต้น

การตรวจสอบ
สนง. ปศอ. , สนง. ปศจ. , สนง ปศข. ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร กรณีผ่านส่งตามลำดับขั้นตอน กรณีไม่ผ่านส่งเอกสารกลับตรวจสอบใหม่ แก้ไข ปรับปรุง

เกษตรกรยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ พร้อมแนบเอกสารหลักฐาน

คุณสมบัติของเกษตรกร
1. มีสัญชาติไทยและมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์
2. มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์
3. มีฐานะยากจน โดยมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบันของกรมการพัฒนาชุมชน แต่หากเกษตรกรมีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ. 1 ฉบับที่เป็นปัจจุบัน ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการชุมชนรับรองว่าสมควรได้รับการช่วยเหลือ
4. มีความประพฤติดีและยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ
5. ไม่เคยได้รับบริการโคหรือกระบือจากโครงการอื่นมาก่อน
6. มีความเหมาะสมและความสามารถที่จะเลี้ยงโคหรือกระบือได้

ผู้รับรองคุณสมบัติระดับท้องถิ่น
1.นายก อบต.
2.กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน
3.พัฒนาการอำเภอ

ผู้รับรองคุณสมบัติระดับจังหวัด
คณะกรรมการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จำนวน 3 คน

ขั้นตอนการเปลี่ยนเกษตรกรผู้ยืมสัตว์จากรายเก่าเป็นรายใหม่

1. เกษตรกรแจ้งความจำนงขอรับบริการความช่วยเหลือต่อปศุสัตว์อำเภอในพื้นที โดยกรอกแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และให้ผู้รับรองคุณสมบัติเกษตรกรระดับท้องถิ่น เช่น นายกเทศมนตรี นายยกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน พัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ ลงนามรับรองแบบแสดงความจำนง พร้อมแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.) ของเกษตรกรให้ถูกต้องและครบถ้วน

2. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอตรวจสอบเอกสารหลักฐานและคุณสมบัติของเกษตรกรรายใหม่ ตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมตรวจสอบรายละเอียดข้อมูลเกษตรกรรายเก่า เช่น ชื่อ ที่อยู่ ชนิดสัตว์ เลขที่สัญญา เป็นต้น และเสนอสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการต่อไป

3. คณะกรรมการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติของเกษตรกรรายใหม่ พร้อมตรวจสอบรายละเอียดข้อมูลเกษตรกรรายเก่า เช่น ชื่อ ที่อยู่ ชนิดสัตว์ เลขที่สัญญา ตามบัญชีทะเบียนโค-กระบือของจังหวัด เสนอต่อสำนักงานปศุสัตว์เขตพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำเสนอขออนุมัติเลขที่สัญญาต่อโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ โดยแนบเอกสารหลักฐาน ต่อไปนี้

1) แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
3) สำเนาทะเบียนบ้าน
4) แบบคำรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน (กรณีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ.)
5) แบบสรุปรายชื่อเกษตรกรที่ยื่นแบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
6) ข้อมูลเกษตรกรรายเก่า เช่น ชื่อ ที่อยู่ ชนิดสัตว์ เลขที่สัญญา

4. เมื่อได้รับการอนุมัติเลขที่สัญญา จากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์แล้ว ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการจัดทำสัญญาและสัญญาค้ำประกันกับเกษตรกร จำนวน 2 ชุด มอบให้เกษตรกรหรือผู้ค้ำประกัน จำนวน 1 ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จำนวน 1 ชุด โดยให้ปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์ และต้องมีผู้ค้ำประกันสัญญาโดยเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือบุคคลที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่น

5. การมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือให้เกษตรกร กรณีครบกำหนดสัญญายืมเพื่อการผลิต

เมื่อเกษตรกรที่ยืมโค-กระบือจากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ได้ส่งคืนลูกตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน พร้อมได้ปฏิบัติตามระเบียบและเงื่อนไขของโครงการ เมื่อสัญญาครบ 5 ปี จะได้รับมอบกรรมสิทธิ์ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนการมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือ กรณีครบสัญญายืมเพื่อการผลิต
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

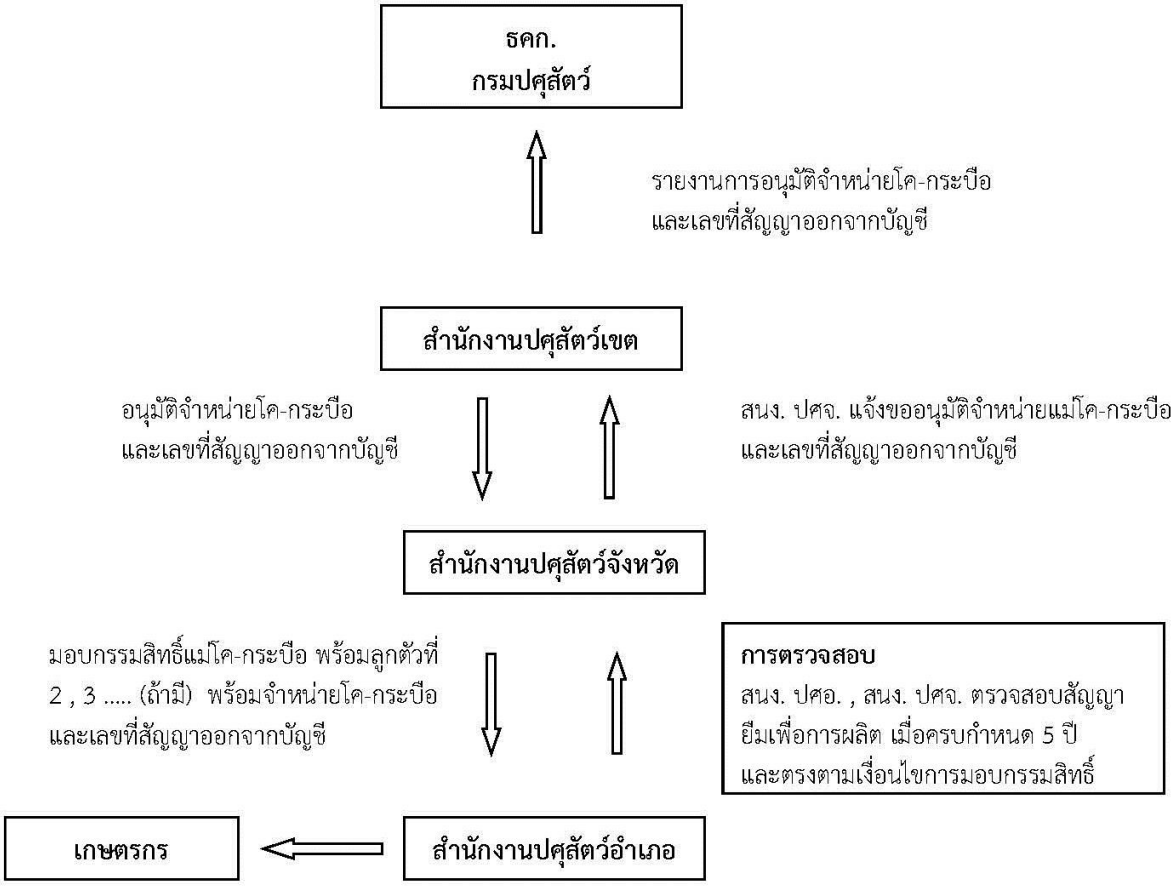

เงื่อนไขมอบกรรมสิทธิ์

1. เกษตรกรส่งมอบลูกโค-กระบือตัวที่ 1 เมื่อมีอายุครบ 18 เดือน คืนโครงการ ธคก. เรียบร้อยแล้ว
2. สัญญายืมเพื่อการผลิต ครบกำหนด 5 ปี นับจากวันทำสัญญา

<u>หรือ</u>

3. กรณีพิเศษ ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติมอบกรรมสิทธิ์จากคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก.

6. การขออนุมัติกรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์

เมื่อเกษตรกรได้รับอนุมัติให้ซื้อโค-กระบือที่ยืมเป็นกรรมสิทธิ์ และได้ชำระเงินครบตามราคาที่ประเมินแล้ว ให้ดำเนินการขอจำหน่ายโค-กระบือออกจากทะเบียน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนการขออนุมัติกรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธ์

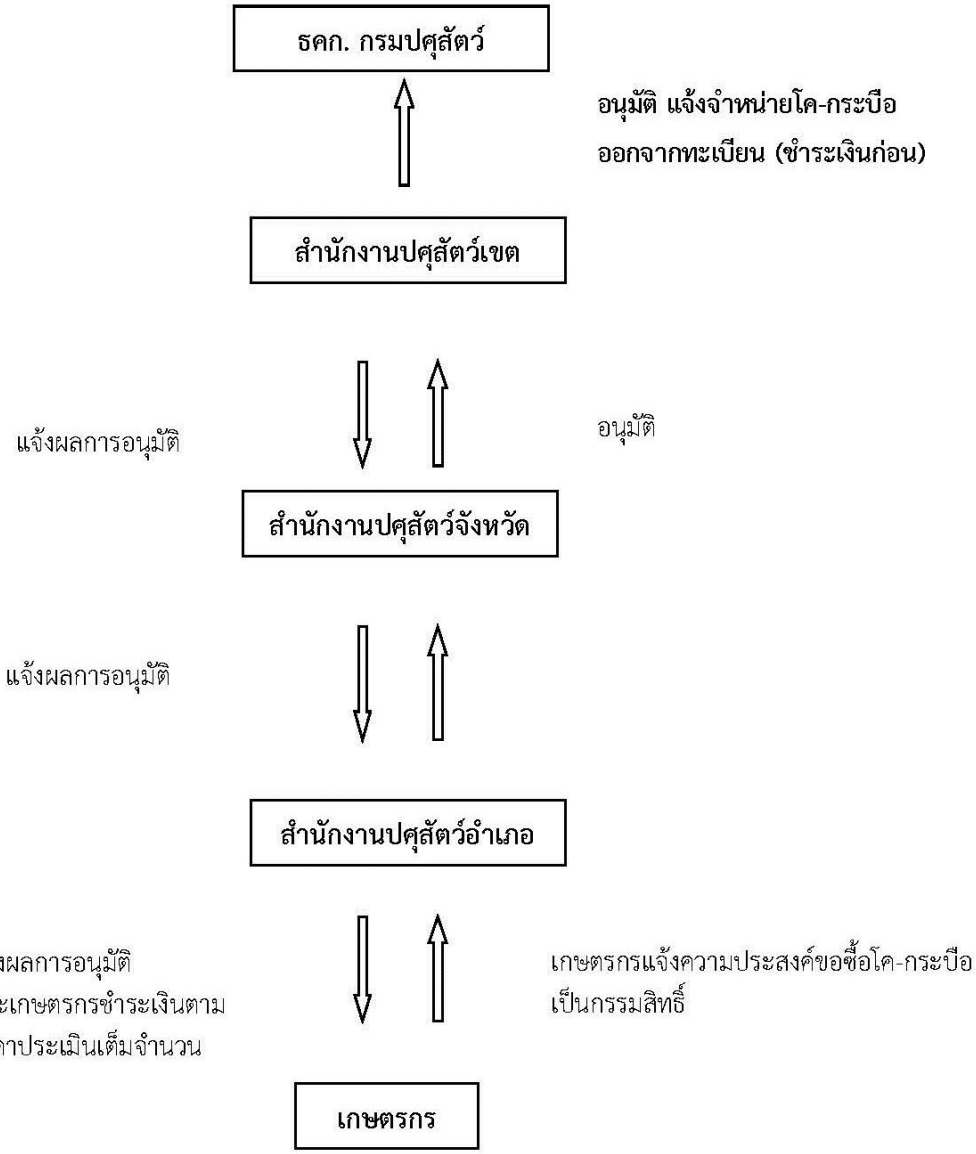

เอกสารประกอบการพิจารณา

1.หนังสือแจ้งความประสงค์ขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกร
2.สำเนาสัญญาโครงการ ธคก.
3.สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
4.ข้อมูลโค-กระบือ เช่น พันธุ์ เพศ อายุ น้ำหนัก เป็นต้น พร้อมด้วยภาพถ่าย
5.รายงานคณะกรรมการประเมินราคาโค-กระบือ

กรณีเกษตรกรประสงค์จะขอซื้อโคหรือกระบือ ของ ธคก. ให้ปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

1. การขอจำหน่ายสัตว์ให้คำนึงถึงสภาพของโคหรือกระบือขณะที่เกษตรกรเสนอซื้อตามราคาของโคหรือกระบือในท้องตลาดขณะนั้น โดยให้ประเมินราคาขายโคหรือกระบือ ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อจำหน่ายและราคาปศุสัตว์ฉบับปัจจุบัน
2. ให้จัดส่งบันทึกการประเมินราคา ประกอบคำขอซื้อโคหรือกระบือของเกษตรกร พร้อมทั้งผลการพิจารณาความเหมาะสม เสนอไปยังปศุสัตว์เขตเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ
3. เมื่อปศุสัตว์เขตอนุมัติแล้ว ให้เรียกเก็บเงินค่าซื้อโคหรือกระบือจากเกษตรกรผู้ขอซื้อทั้งหมด แล้วนำส่ง ธคก. และมอบกรรมสิทธิ์โคหรือกระบือให้เกษตรกรที่ขอซื้อได้และรายงานผลให้ ธคก. ทราบเพื่อจำหน่ายทะเบียน

จำหน่ายได้ในราคาที่ระบุไว้ในสัญญาโดยให้ดำเนินการตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556 หมวด 4 ข้อ 31 โดยอนุโลม

เอกสารประกอบการพิจารณา

1. สำเนาหนังสือแจ้งความประสงค์ขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกร
2. สำเนาสัญญายืมโค-กระบือ โครงการ ธคก.
3. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเกษตรกร
4. ข้อมูลโค-กระบือ เช่น พันธุ์ เพศ อายุ น้ำหนัก ฯลฯ พร้อมภาพถ่าย
5. รายงานคณะกรรมการประเมินราคา โค-กระบือ
6. สำเนาหนังสือสำนักงานปศุสัตว์เขต กรณีอนุมัติให้เกษตรกรซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์
7. สำเนาใบเสร็จรับเงิน แบบ ธคก. กง.1 (สีฟ้า)
8. สำเนาใบนำฝากเงินเข้าบัญชีโครงการ ธคก.

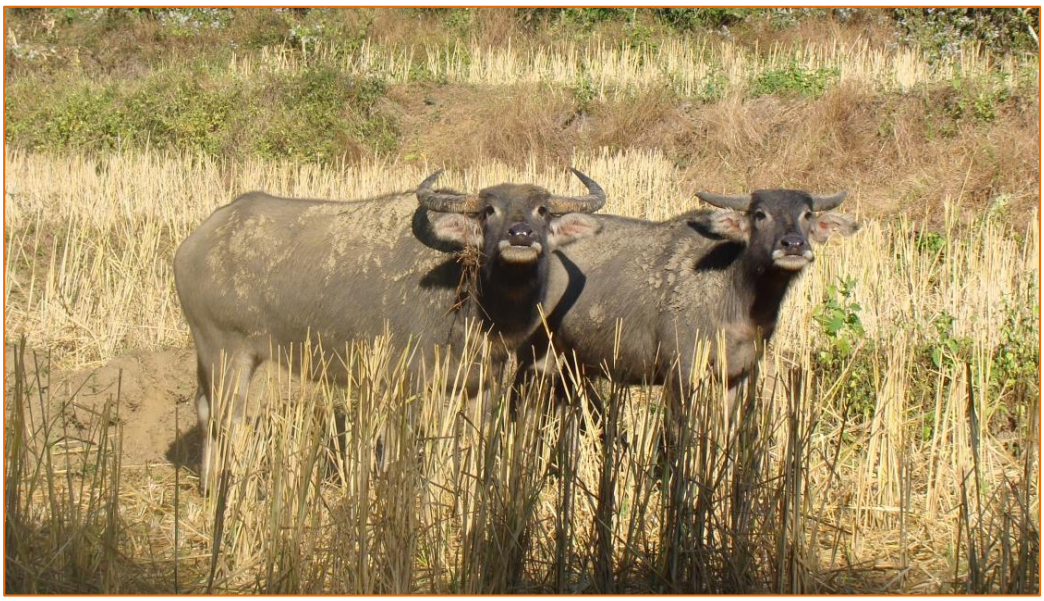

7. การขออนุมัติจำหน่ายทะเบียน กรณีสัตว์ตายก่อนครบสัญญา

เมื่อโค-กระบือของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ที่เกษตรกรยืมไปได้ตายลงก่อนครบกำหนดสัญญา ให้ดำเนินการขออนุมัติจำหน่ายออกจากทะเบียน ดังขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนการขอจำหน่ายโค-กระบือออกจากทะเบียน
กรณีตายก่อนครบสัญญา

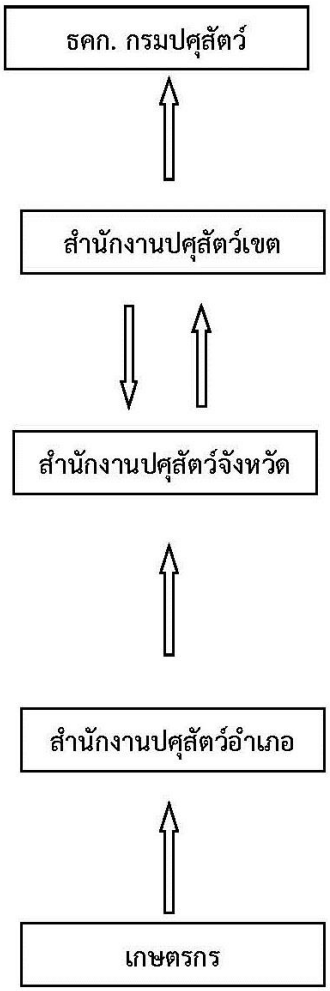

เอกสารประกอบการพิจารณา

1. รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง
2. บันทึกการตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (แบบ ป.ค. 14)
3. รายงานผลการชันสูตรซากสัตว์
4. ภาพถ่ายสัตว์ที่ตาย
5. สำเนาสัญญาโครงการ ธคก.
6. สำเนาใบเสร็จรับเงิน แบบ ธคก. กง. 1 (สีฟ้า) และสำเนาใบนำฝากเงินเข้าบัญชีโครงการ ธคก.กรณีสามารถจำหน่ายซากได้และ/หรือค่าชดใช้ความเสียหายที่เกิดจากความประมาท

ขั้นตอนการขอจำหน่ายโค-กระบืออกจากทะเบียน กรณีตายก่อนครบสัญญา

1. ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาขออนุมัติจำหน่ายสัตว์จากโครงการ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดำเนินการชันสูตรซาก โดยจัดทำใบชันสูตรซากว่าตายด้วยสาเหตุใด แล้วดำเนินการจำหน่ายซากหรือจำหน่ายหนัง หากซากไม่เหมาะสมที่จะให้บริโภคหรือไม่ได้จำหน่ายหนัง ให้ชี้แจงเหตุผลและระบุด้วยว่าทำลายซากโดยวิธีใด

2. ให้คณะกรรมการตามข้อ 1 สอบสวนข้อเท็จจริงว่าโค-กระบือตายเนื่องจากเหตุสุดวิสัยหรือความประมาทของเกษตรกร

3. ให้ปศุสัตว์จังหวัดหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบสัตว์ของโครงการ ธคก. จัดส่งใบชันสูตรซาก สำเนาใบส่งเงินค่าจำหน่ายซากหรือจำหน่ายหนัง เงินค่าชดใช้ความเสียหายหากเกิดจากความประมาท และบันทึกของคณะกรรมการสอบสวนไปยังปศุสัตว์เขตภายใน 30 วัน เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติจำหน่ายบัญชี เมื่อปศุสัตว์เขตอนุมัติแล้วต้องรายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

8. การขออนุมัติจำหน่ายทะเบียน กรณีสัตว์ตายสูญหาย

เมื่อโค-กระบือที่ยืมไปเกิดการสูญหายในระหว่างสัญญา ให้ดำเนินการจำหน่ายออกจากทะเบียน ตามขั้นตอนต่อไปนี้

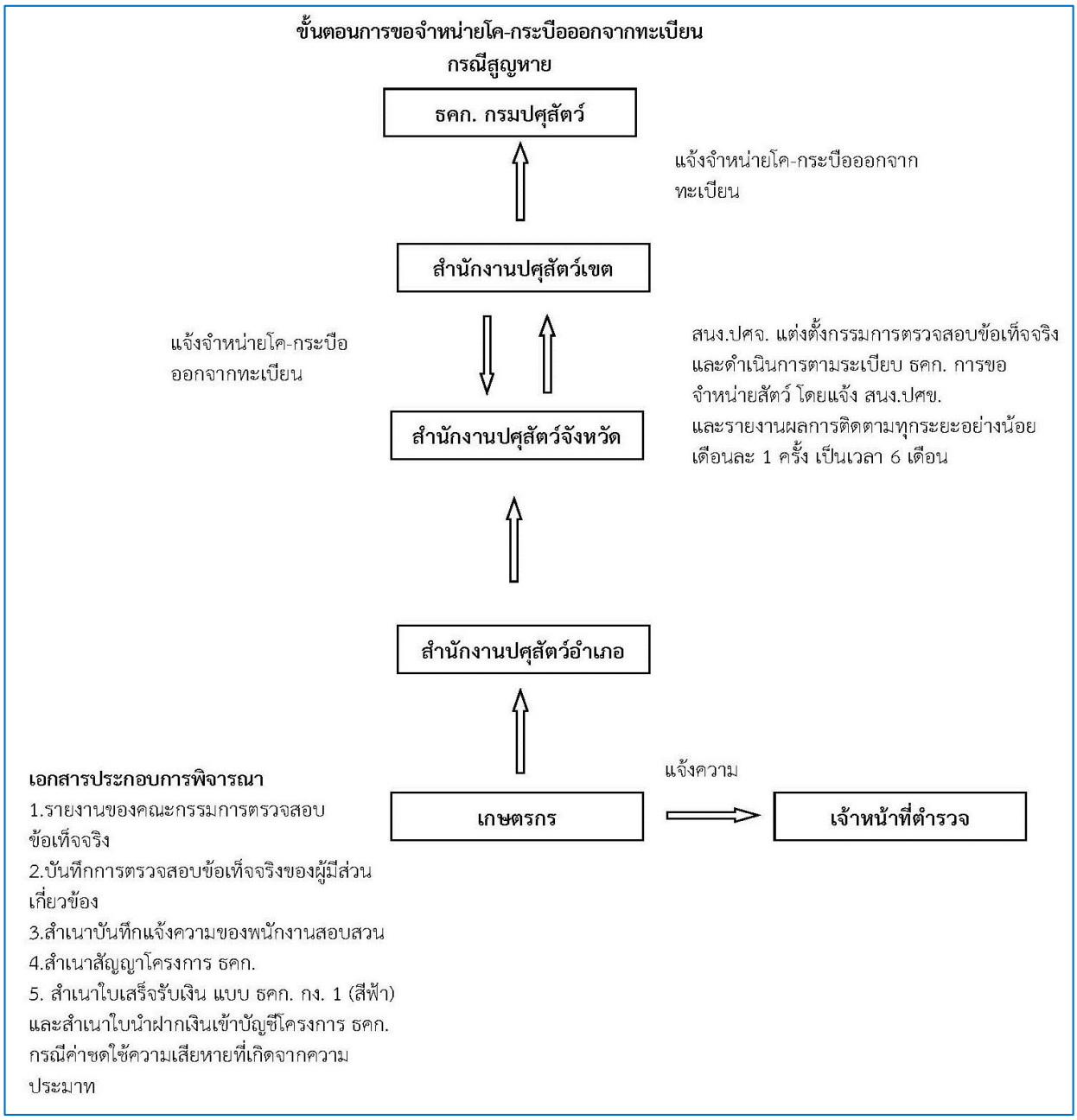

ขั้นตอนการขอจำหน่ายโค-กระบือออกจากทะเบียน กรณีสูญหาย

1. ให้เกษตรกรแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และปศุสัตว์อำเภอ แล้วคัดสำเนาบันทึกแจ้งความส่งปศุสัตว์จังหวัด เพื่อแจ้งปศุสัตว์เขต โดยให้รายงานการติดตามทุกระยะอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 6 เดือน

2. ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 3 คน เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงว่าโค-กระบือสูญหายเนื่องจากเหตุสุดวิสัยหรือความประมาทของเกษตรกร

3. ให้จัดส่งบันทึกคณะกรรมการสอบสวน สำเนาใบนำส่งเงินค่าชดใช้ความเสียหายหากเกิดจากความประมาทของเกษตรกร ไปยังปศุสัตว์เขตเพื่อพิจารณาอนุมัติ แล้วให้ปศุสัตว์เขตรายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

9. การจัดการลูกโค-กระบือเพศผู้ ตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน

การจัดการลูกโค-กระบือ เพศผู้ตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

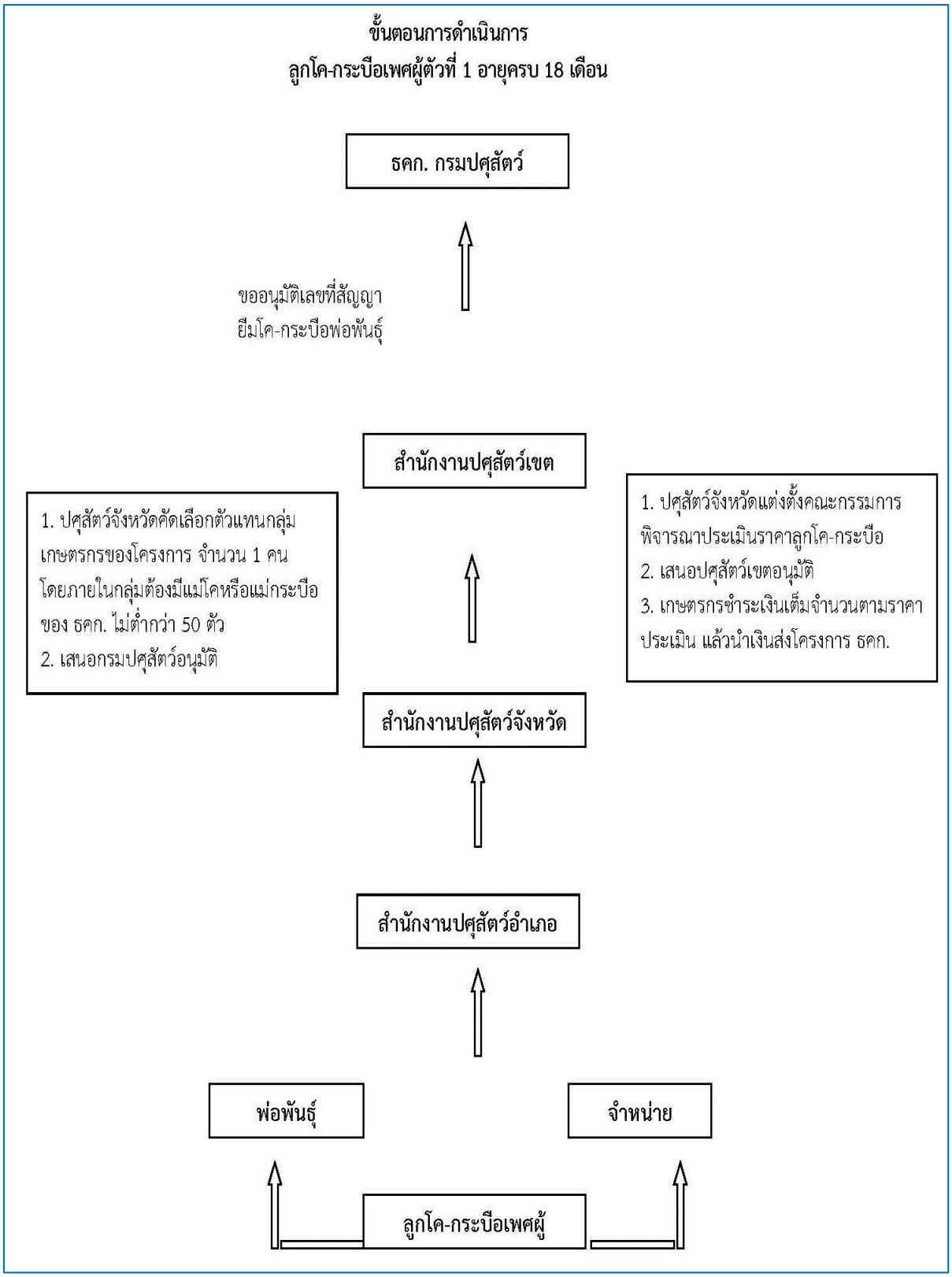

ขั้นตอนการจัดการลูกโค-กระบือเพศผู้ตัวที่ 1 อายุครบ 18 เดือน
กรณีจำหน่ายเพื่อนำเงินเข้าโครงการ ธคก.

1. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ตรวจสอบทะเบียนลูกโค-กระบือเพศผู้ตัวที่ 1 ที่มีอายุครบ 18 เดือน

2. ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาประเมินราคาลูกโค-กระบือ โดยคำนึงถึงสภาพและราคาซื้อขายโค-กระบือตามท้องตลาดในขณะนั้น พร้อมจัดส่งบันทึกการประเมินราคา ทะเบียนเกษตรกร เลขที่สัญญายืมเพื่อการผลิตของแม่โค-กระบือ รูปถ่ายลูกโค-กระบือ เพื่อประกอบคำขอซื้อ พร้อมทั้งผลการพิจารณาความเหมาะสม เสนอสำนักงานปศุสัตว์เขตเพื่อขออนุมัติ

3. เมื่อสำนักงานปศุสัตว์เขตอนุมัติแล้ว ให้เรียกเก็บเงินค่าซื้อลูกโค-กระบือเต็มจำนวน แล้วนำเงินส่งโครงการ (ตามรายละเอียดการรับและนำส่งเงิน) และจำหน่ายทะเบียนลูกโค-กระบือออกจากบัญชีแล้วรายงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ

กรณีนำไปเป็นพ่อพันธุ์

1. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ตรวจสอบทะเบียนลูกโค-กระบือเพศผู้ตัวที่ 1 ที่มีอายุครบ 18 เดือน

2. ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบคุณลักษณะความเหมาะสม สุขภาพ ความสมบูรณ์พันธุ์ พร้อมคัดเลือกตัวแทนกลุ่มเกษตรกรของโครงการ จำนวน 1 คน โดยภายในกลุ่มต้องมีแม่โคหรือแม่กระบือ ของ ธคก. ไม่ต่ำกว่า 50 ตัว เสนอผ่านสำนักงานปศุสัตว์เขต

3. สำนักงานปศุสัตว์เขต เสนอกรมปศุสัตว์อนุมัติเลขที่สัญญายืมโค-กระบือพ่อพันธุ์

10. การรับและนำส่งเงิน

1 การรับและนำส่งเงินบริจาค

1) ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในใบรับเงินบริจาค

(1) กรณีรับเงินที่กรมปศุสัตว์ หรือรับเงินนอกสถานที่ในส่วนกลาง ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือรองอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาคและให้นำเงินส่งกองคลังภายในวันถัดไป

(2) กรณีรับเงินที่สำนักงานปศุสัตว์เขต ปศุสัตว์เขตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากปศุสัตว์เขตเป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาค

(3) กรณีรับเงินที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ให้ปศุสัตว์จังหวัดหรือผู้ซึ่งปศุสัตว์จังหวัดมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาค

ให้ปศุสัตว์เขตนำเงินที่ได้รับตาม (2) หรือปศุสัตว์จังหวัดนำเงินที่ได้รับตาม (3) เข้าธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนั้น โดยให้โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาราชเทวี กรุงเทพ ฯ ชื่อบัญชี **ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ รหัส 030-6-01239-1** ภายในสิ้นเดือนทุกเดือน **หากมีเงินเกินกว่า 10,000 บาท ให้นำส่งภายใน 3 วันทำการ**

2) ให้สำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และหน่วยงานที่มีสัตว์ ธคก. ทำรายงานการรับบริจาคเงิน และหรือโค-กระบือ ประจำเดือน พร้อมแนบสำเนาใบรับเงินบริจาค พร้อมสำเนาใบโอนเงินเข้าบัญชี ธคก. หรือสำเนาใบอนุโมทนาบัตร รวบรวมส่งให้กองคลัง ผ่านกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์ ทราบภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน

2. การนำส่งเงินกรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือไว้เป็นกรรมสิทธิ์ การจำหน่ายซากหรือหนัง การชดใช้ความเสียหายที่เกิดจากความประมาท และเงินรายได้อื่นๆ

1) ให้ผู้รับเงินออกใบเสร็จรับเงินตามแบบที่ ธคก. กำหนด(ใบเสร็จรับเงิน ธคก. กง.1 สีฟ้า) โดยให้นำเงินที่ได้รับเข้าธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนั้น และโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาราชเทวี กรุงเทพฯ ชื่อบัญชี **ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ รหัส 030-6-01239-1** ภายในสิ้นเดือนทุกเดือน หากมีเงินเกินกว่า 10,000 บาท ให้นำส่งภายใน 3 วันทำการ

2) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทำรายงานการนำส่งเงินกรณีต่างๆ ประจำเดือน พร้อมแนบสำเนาใบเสร็จรับเงิน ธคก. ก.ง. 1 พร้อมสำเนาใบโอนเงินเข้าบัญชี ธคก. รวบรวมส่งให้กองคลัง ผ่านกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์ ทราบภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน

บทที่ 5
โครงการส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์แก่เกษตรกร
ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จากปี พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 40 ปี ที่ได้ช่วยเหลือเกษตรกรให้มีโค-กระบือเป็นของตนเอง มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่า 100,000 ครัวเรือน แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรเนื่องจากตามเงื่อนไขของโครงการให้ยืมได้รายละ 1 ตัว เท่านั้น ทำให้ไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงเป็นอาชีพได้ เพื่อเป็นการจูงใจให้เกษตรกรหันมาสนใจการเลี้ยงโค-กระบือเป็นอาชีพมากขึ้นและเพื่อแก้ปัญหาโค-กระบือที่มีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายในการพัฒนาประเทศของรัฐบาล จึงได้มีการจัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์แก่เกษตรกร ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยมีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขบางประการเพื่อให้เกษตรกรที่ขอรับการช่วยเหลือมีรายได้รับประโยชน์สูงสุด และสามารถเลี้ยงโค-กระบือเป็นอาชีพได้ ดังตัวอย่างโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการฟาร์มต้นแบบภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนโค-กระบือลดลง เนื่องจากการบริโภคภายในประเทศและการส่งออกเพิ่มมากขึ้น แต่เกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือกลับลดจำนวนลง ด้วยสาเหตุสำคัญเพราะมีพื้นที่เลี้ยงสัตว์น้อยลง ประกอบกับแรงงานภาคเกษตรกรปรับเปลี่ยนมาเป็นแรงงานภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นอีกโครงการหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงโค-กระบือเพื่อจะได้มีโค-กระบือเป็นของตนเองและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรกร ซึ่งหากมีการบูรณาการองค์ความรู้และกิจกรรมทุกภาคส่วน รวมทั้งการเพิ่มจำนวนโค-กระบือที่สนับสนุนให้เกษตรกรตามโครงการ จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตโค-กระบือ และส่งผลให้เกิดประโยชน์จากการเลี้ยงโค-กระบืออย่างครบวงจร อันจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนในการเพิ่มประชากรโค-กระบือในประเทศ และเกษตรกรในโครงการได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ (รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก. ครั้งที่ 3/2556 วันที่ 27 สิงหาคม 2556)

<u>วัตถุประสงค์</u>

1. เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อ
2. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนโคเนื้อ
3. เพื่อส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์และเพิ่มทางเลือกอาชีพให้แก่เกษตรกร

<u>การดำเนินการ</u>

สร้างฟาร์มต้นแบบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เพื่อเป็นจุดสาธิตการเรียนรู้ตามโมเดลการผลิตโคและการใช้ประโยชน์อย่างครบวงจรและขยายผลไปยังเครือข่าย

<u>เป้าหมาย</u>

1. สร้างฟาร์มต้นแบบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จำนวน 100 ฟาร์ม (จังหวัดละ 5 ฟาร์ม)

2. ขยายผลไปยังฟาร์มเครือข่าย ฟาร์มตัวอย่างละ 5 เครือข่าย (ในเวลา 6 เดือน) รวมฟาร์มเครือข่าย จำนวน 500 ฟาร์ม

งบประมาณ

สนับสนุนจากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ประกอบด้วยค่าก่อสร้างฟาร์มต้นแบบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พร้อมอุปกรณ์ จำนวน 100 ฟาร์มๆ ละ 50,000 บาท รวมเป็นเงิน 5,000,000 บาท และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการออกเงินสมทบรายละ 25,000 บาท

พื้นที่เป้าหมาย

จังหวัดในพื้นที่ฝนตกชุกและในเขตชลประทาน จำนวน 24 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี ลพบุรี ชัยนาท อ่างทอง จันทบุรี ระยอง ตราด มหาสารคาม ร้อยเอ็ด พะเยา สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบูรณ์ สุราษฎร์ธานี พัทลุง ระนอง ตรัง ชุมพร นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา สตูล และสงขลา

รายละเอียดกิจกรรม

1. สร้างฟาร์มต้นแบบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เพื่อเป็นจุดเรียนรู้และสาธิตการเลี้ยงโคตามโมเดลการผลิตโคและการใช้ประโยชน์อย่างครบวงจร จำนวน 100 ฟาร์ม ในพื้นที่ดำเนินการ 20 จังหวัด (จังหวัดละ 5 ฟาร์ม)

2. เชิญปศุสัตว์จังหวัดที่เกี่ยวข้องหารือรายละเอียดโครงการเพื่อรับทราบแนวทางและพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

3. จังหวัดพื้นที่เป้าหมายพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยเกษตรกรต้องได้รับการรับรองจากท้องถิ่น สถานที่ตั้งฟาร์มต้นแบบต้องมีการคมนาคมสะดวก มีแรงงานเพียงพอ และมีความสามารถในการเลี้ยงสัตว์

4. ธคก./คณะทำงานฯ ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ชี้แจงทำความเข้าใจถึงแนวทางและเงื่อนไขการดำเนินโครงการให้เกษตรกรรับทราบ

5. สร้างฟาร์มต้นแบบการผลิตโคและการใช้ประโยชน์อย่างครบวงจรตามแบบที่กำหนด ประกอบด้วยแปลงหญ้าขนาดไม่น้อยกว่า 1 ไร่ คอกโคขนาด 32 ตารางเมตร (บ่อแก๊สขนาดเล็ก 1 บ่อ หากเกษตรกรประสงค์เพิ่มเติมเอง โดย สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ เป็นผู้ให้คำแนะนำ)

6. สนับสนุนโคของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จำนวน 5 ตัวต่อฟาร์ม โดยทำสัญญายืมเพื่อการผลิตตามระเบียบของ ธคก. (แม่โคท้อง)

7. สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ให้ความรู้ด้านการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ และสนับสนุนท่อนพันธุ์ โดยเน้นพันธุ์เนเปียร์ปากช่อง 1

8. กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นจุดเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ตั้งแต่การจัดการแปลงหญ้า การเลี้ยงโคแบบยืนโรง และการใช้มูลโคทำแก๊สชีวภาพใช้ปรุงอาหารในครัวเรือน รวมทั้งนำแก๊สมาใช้ประโยชน์ในการจัดการแปลงหญ้า

9. สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ให้บริการผสมเทียม / สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์พิจารณาสนับสนุนพ่อพันธุ์

10. สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ ให้บริการด้านการดูแลสุขภาพสัตว์

11. กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ เก็บข้อมูลและประเมินผลการดำเนินการ

12. ขยายผลไปยังฟาร์มเครือข่าย จำนวน 5 ฟาร์ม จากฟาร์มต้นแบบ 1 ฟาร์ม ในเวลา 6 เดือน

13. โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สนับสนุนแม่โคท้อง แก่ฟาร์มขยาย 5 ตัว/ฟาร์ม โดยฟาร์มขยายจะต้องมีโรงเรือนที่ได้มาตรฐานเทียบเคียงกับฟาร์มต้นแบบรองรับ (เกษตรกรสร้างโดยงบประมาณของตนเอง) และมีแปลงหญ้า 1 ไร่ (โดยกรมปศุสัตว์สนับสนุนท่อนพันธุ์)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นฟาร์มต้นแบบในการผลิตโคเนื้อ และการใช้ประโยชน์อย่างครบวงจรของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

2. เพิ่มรูปแบบทางเลือกในการให้บริการของ ธคก. แก่เกษตรกร

2. โครงการประชารัฐ-สานพลังน่านพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ธคก.

สืบเนื่องจากพระราชดำริ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแสดงความห่วงใยปัญหาป่าถูกบุกรุกทำลาย ระหว่างการเสด็จทรงงานในพื้นที่จังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ – 2 มีนาคม 2552 และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2558 รับทราบแนวทางการจัดการป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น) จังหวัดน่านได้กำหนดโยบายหลัก 2 ปี 4 ขับเคลื่อนด้านการบูรณาการทำงาน 20 กระทรวงและทุกภาคส่วนในจังหวัด ในมิติป่าและน้ำเพื่อร่วมกันวางแนวทางในการแก้ไขปัญหาสภาพป่าต้นน้ำเสื่อมโทรม โดยให้หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ 5 เรื่องการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย ที่มีปัญหาที่ทำกินการสร้างอาชีพใหม่และการพัฒนาหรือปรับปรุงอาชีพเดิมในสิ่งแวดล้อมที่กำลังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง และตามกลไกประชารัฐของรัฐบาล คณะรักษาความสงบแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีได้ขยายความให้เห็นเป็นที่ชัดเจนว่า เป็นการร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ สร้างพลังในการทำความดีให้ประเทศชาติไม่ใช่เพื่อตนเอง หรือข้าราชการ แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน ถือเป็นความร่วมมือของรัฐบาลกับประชาชนในการแก้ไขปัญหา ทำเพื่อประเทศชาติและประชาชน ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาความยากจน ปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่สมดุล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพเศรษฐกิจการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว ตลอดจนพัฒนาทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร อุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

จากรายงานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดน่าน ปี 2558 ระบุว่า จำนวนโคเนื้อในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 33,419 ตัว ปริมาณโคและเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อลดลงอย่างต่อเนื่อง มีการนำเข้าโคมีชีวิตและซากโคจากต่างจังหวัดคิดเป็นมูลค่ากว่า 100 ล้านบาท/ปี (ข้อมูลจากด่านกักสัตว์น่าน) เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อมีน้อยเนื่องจากต้องใช้เงินทุนสูง และยังประสบปัญหาพื้นที่เลี้ยงสัตว์ลดลงเนื่องจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และยางพารา จึงทำให้จังหวัดน่านผลิตสัตว์ได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในจังหวัด จากเหตุผลดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตโคเนื้อเพื่อพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในจังหวัดน่าน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน จึงได้จัดทำโครงการประชารัฐ-สานพลังน่านพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยขอรับการสนับสนุนพันธุ์โคจากโครงการธนาคารโค – กระบือ เพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ให้เกษตรกรยืมเลี้ยงเพื่อการผลิตรายละ 5 ตัว เป็นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์ร่วมกับการทำการเกษตรด้านอื่น โดยเกษตรกรต้องสร้างโรงเรือนและปลูกพืชอาหารสัตว์ ลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดรายละไม่น้อยกว่า 5 ไร่ (รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก. ครั้งที่ 1/2559 วันที่ 18 เมษายน 2559)

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตโคเนื้อให้เพียงพอต่อการบริโภค
2. เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ สร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน
3. ลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แก้ไขปัญหาป่าต้นน้ำเสื่อมสภาพบนพื้นที่สูงชัน (เขาหัวโล้น)

ระยะเวลาดำเนินโครงการ ปี พ.ศ. 2559 – 2563 แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ 1 : เริ่มต้นปีงบประมาณ 2559 - 2561

ช่วงที่ 2 : เริ่มต้นปีงบประมาณ 2560 - 2563

สถานที่ดำเนินโครงการ

ดำเนินการในพื้นที่ 8 อำเภอ ของจังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเวียงสา, อำเภอนาน้อย, อำเภอบ้านหลวง,อำเภอภูเพียง, อำเภอปัว, อำเภอแม่จริม, อำเภอทุ่งช้าง และอำเภอสันติสุข

แนวทางการดำเนินงาน

1. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค 20 กลุ่ม ใน 8 อำเภอที่มีความเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงโคเนื้อ
2. ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตโคเนื้อแก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 200 ราย
3. เกษตรกรก่อสร้างโรงเรือน ปลูกพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ของตนเองรายละไม่น้อยกว่า 5 ไร่
4. สนับสนุนโคเนื้อเพศเมียให้เกษตรกรยืมเลี้ยงเพื่อการผลิต รายละ 5 ตัว ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556
5. ติดตามการดำเนินโครงการและให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร จำนวน 20/60 กลุ่ม/ครั้ง

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนพันธุ์โค จากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ จำนวน 1,000 ตัว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มีรายได้เพิ่มขึ้น
2. ปริมาณสัตว์ในพื้นที่เพิ่มขึ้นและมีสุขภาพแข็งแรง
3. ลดพื้นที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)
4. ลดต้นทุนภาคเกษตรโดยใช้มูลสัตว์ทดแทนปุ๋ยเคมี

โครงการประชารัฐ-สานพลังน่านพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการ ธคก.
(เพื่อลดพื้นที่บุกรุกป่าเพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยว (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์))

3. โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พัฒนาแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Management) หรือ Agri-Map ซึ่งรวบรวมข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ของทุกหน่วยงานไว้ในที่เดียวกัน ประกอบด้วยข้อมูลหลักด้านการเกษตร เช่น น้ำ ดิน พืช ประมง การตลาด โลจิสติกส์ และข้อมูลอื่นๆ เช่น ขอบเขตการปกครอง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร ทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร

ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map เพื่อส่งเสริมอาชีพอื่นๆที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ดังนั้น กรมปศุสัตว์ร่วมกับโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จัดทำโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก. ครั้งที่ 2/2559 วันที่ 15 มิถุนายน 2559)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N)
2. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

ระยะเวลาดำเนินการ

5 ปี (เริ่มดำเนินการปี 2559 สิ้นสุดโครงการตามสัญญายืมแม่โคเนื้อของโครงการ ธคก.)

เป้าหมายกิจกรรม

1. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร 12 กลุ่ม เกษตรกร 120 ราย
2. จัดหาแม่โคเนื้อ (รายละไม่เกิน 5 แม่) จำนวน 120 ราย แม่โคเนื้อ 600 ตัว
3. ปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสม (รายละไม่ต่ำกว่า 5 ไร่) รวม 600 ไร่
4. เกษตรกรจัดทำโรงเรือนพร้อมลานปล่อย จำนวน 120 ราย
5. ส่งเสริมสุขภาพโคเนื้อ 6,900 ตัว
6. ผสมเทียมโคเนื้อ 600 ครั้ง
7. จัดทำเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ (ไมโครชิพ) โคเนื้อ 1,810 ตัว
8. การขยายผลสู่เกษตรกรรายใหม่ จำนวน 156 ราย/โคเนื้อ 780 ตัว

พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่

1. จังหวัดเชียงราย	จำนวน 20 ราย	5. จังหวัดมุกดาหาร	จำนวน 20 ราย
2. จังหวัดพะเยา	จำนวน 20 ราย	6. จังหวัดสุราษฎร์ธานี	จำนวน 20 ราย
3. จังหวัดนครราชสีมา	จำนวน 10 ราย	7. จังหวัดพัทลุง	จำนวน 10 ราย
4. จังหวัดอุดรธานี	จำนวน 10 ราย	8. จังหวัดนครศรีธรรมราช	จำนวน 10 ราย

การดำเนินงาน

1. บริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ

1.1 ระดับกรมปศุสัตว์

- คณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ธคก.)
- คณะกรรมการโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการปศุสัตว์

1.2 ระดับจังหวัด

- คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการปศุสัตว์

2. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับ single command กำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร ตามคุณสมบัติที่กรมปศุสัตว์กำหนดโดยเป็นเกษตรกรปลูกพืชในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยใช้กลไกของศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

3. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติของเกษตรกร

3.1 คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

1) เป็นเกษตรกรปลูกพืชในพื้นที่ S3,N (เป็นพื้นที่มีเอกสารสิทธิ์) โดยเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืช จำนวน 5 ไร่ มาปลูกพืชอาหารสัตว์ เช่น พืชตระกูลหญ้า พืชตระกูลถั่ว ฯลฯ และสามารถบริหารจัดการพืชอาหารสัตว์เลี้ยงโคเนื้อเพียงพอตลอดระยะเวลา 5 ปี

2) เป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย (วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกรนิติบุคคล/สหกรณ์)

3) ไม่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาการผลิตกระบือ (ตามแผนปรับโครงสร้างการผลิต และความมั่นคงทางอาหารด้านปศุสัตว์)

4) ไม่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการฟาร์มโคเนื้อสร้างอาชีพ

5) ไม่เคยปฏิบัติผิดเงื่อนไขของโครงการธนาคารธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

3.2 เกษตรกรมีความพร้อมในการจัดเตรียมโรงเรือน พร้อมลานปล่อยอย่างเหมาะสม และมีภูมิลำเนาที่สามารถดูแลฟาร์มโคเนื้อของตนเองได้ตลอดเวลา

3.3 เกษตรกรจะต้องเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีต (Intensive Farm)

3.4 เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของโครงการฯ

3.5 เกษตรกรต้องส่งลูกโคเนื้อเพศเมีย 5 ตัวแรกของฝูง (ธคก.) อายุ 18 เดือน คืนให้โครงการ ธคก. เพื่อขยายผลโครงการฯ ให้เกษตรกรรายต่อไป

4. การจัดหาแม่โคเนื้อ

ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ธคก.) สนับสนุนแม่โคเนื้อตั้งท้องหรือลูกติด ตามคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนด รายละ 5 แม่ โดย ธคก. จะโอนงบประมาณให้จังหวัดจัดซื้อแม่โคเนื้อตั้งท้องหรือลูกติดเพศเมีย

5. การจัดทำทะเบียนโคเนื้อด้วยไมโครชิพ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับกองสารวัตรและกักกัน ดำเนินการฝังไมโครชิพ และจัดทำทะเบียน

6. การถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีตแก่เกษตรกรเป้าหมาย

7. การสนับสนุนท่อนพันธุ์/เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์จัดเตรียมและสนับสนุนท่อนพันธุ์/เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

8. การดูแลสุขภาพโคเนื้อ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ ให้บริการดูแลสุขภาพโคเนื้อรวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันโรค

9. การให้บริการผสมพันธุ์โคเนื้อ

ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพให้บริการผสมเทียม และ/หรือ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สนับสนุนพ่อพันธุ์โคเนื้อ

10. การใช้ประโยชน์มูลโคเนื้อ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานกรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานกรมพลังงานทดแทน สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากมูลโคเนื้อ และผลิตปุ๋ยอินทรีย์

11. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ส่งเสริมและสนับสนุนการทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม

12. การขยายผลโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดสรรลูกโคเนื้อเพศเมีย อายุ 18 เดือน ที่เกษตรกรคืนให้กับ ธคก. สนับสนุนเกษตรกรรายต่อไป รายละไม่เกิน 5 แม่ตามคุณสมบัติเดิม โดยมีวิธีการปฏิบัติดังนี้

12.1 คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ คัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ รายใหม่ โดยจะต้องยินยอมปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนรายละ 5 ไร่ พร้อมจัดทำบัญชีรายชื่อเรียงลำดับก่อน-หลัง และแจ้งให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการปศุสัตว์ทราบ

12.2 คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ จัดทำบัญชีสัตว์ธนาคารฯ และลูกที่เกิด โดยระบุเพศ วันเดือนปีเกิดให้ชัดเจน

12.3 คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ตรวจสอบลูกเพศเมียตัวแรกของสมาชิกกลุ่มทุกรายที่อายุครบ 18 เดือน หากรวมแล้วได้เท่ากับ 5 ตัวหรือมากกว่า ให้มอบแก่เกษตรกรรายใหม่รายละ 5 ตัว ตามบัญชีรายชื่อในข้อ 12.1 พร้อมจัดทำทะเบียนคุมและแจ้งปศุสัตว์อำเภอดำเนินการจัดทำสัญญาตามระเบียบธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริต่อไป

12.4 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลการปฏิบัติงาน กรณีส่งมอบลูกเพศเมียอายุ 18 เดือน ให้ผู้ร่วมโครงการรายใหม่ให้กรมปศุสัตว์ทราบทุกครั้ง

13. การติดตามประเมินผลโครงการ

คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับจังหวัด ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลเป็นประจำทุกเดือน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลผลิต(Output)

1.1 ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมได้ จำนวน 600 ไร่

1.2 สร้างอาชีพการเลี้ยงโคเนื้ออย่างยั่งยืนแก่เกษตรกร จำนวน 120 ราย

1.3 ผลิตลูกโคเนื้อเข้าสู่ระบบการผลิตโคเนื้อของประเทศ ไม่ต่ำกว่า 2,400 ตัว เมื่อสิ้นสุดโครงการ

2. ผลลัพธ์ (Outcome)

2.1 สร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ทั้งรายได้จากการจำหน่ายมูลโคเนื้อและผลผลิตลูกโคเนื้อ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้มีความคุ้มค่าและจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพผสมผสานกับอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ

2.2 สร้างความสมดุล การใช้ทรัพยากรในการผลิตอาหาร โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลโคเนื้อเพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพดิน

2.2 สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร และแก้ไขปัญหาขาดแคลนโคเนื้อ สู่ห่วงโซ่การผลิตโคเนื้อของประเทศ

2.3 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของพื้นที่ไล่ต้อน และสถานการณ์แรงงานของประเทศ

2.4 สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร เครือข่ายผู้เลี้ยงโคเนื้อ และธุรกิจสหกรณ์โคเนื้อ ให้เชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) โคเนื้อทั้งระบบ

3. ผลกระทบ (Impact)

3.1 เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร

3.2 เพิ่มผลผลิตปุ๋ยมูลสัตว์ (ปุ๋ยอินทรีย์) ใช้ในกระบวนการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ เป็นการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ

3.3 เกิดอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยไม่ต้องพึ่งพาเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว

3.4 มีการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้ออย่างยั่งยืนและเกิดความหลากหลายทางชีวภาพ

4. โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พัฒนาแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Management) หรือ Agri-Map ซึ่งรวบรวมข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ของทุกหน่วยงานไว้ในที่เดียวกัน ประกอบด้วยข้อมูลหลักด้านการเกษตร เช่น น้ำ ดิน พืช ประมง การตลาด โลจิสติกส์ และข้อมูลอื่นๆ เช่น ขอบเขตการปกครอง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร ทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร

ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map เพื่อส่งเสริมอาชีพอื่นๆที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ดังนั้น กรมปศุสัตว์ร่วมกับโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จัดทำโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก. ครั้งที่ 2/2559 วันที่ 15 มิถุนายน 2559)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N)
2. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

1. เกษตรกรจำนวน 280 ราย (28 กลุ่ม) เลี้ยงกระบือรายละไม่ต่ำกว่า 5 แม่ จำนวน 1,400 ตัว
2. เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสม เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน รายละ 5 ไร่ จำนวน 1,400 ไร่

พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการในพื้นที่ 7 จังหวัด

1. จังหวัดนครราชสีมา	จำนวน 40 ราย	ปรับเปลี่ยนพื้นที่	200 ไร่
2. จังหวัดชัยภูมิ	จำนวน 40 ราย	ปรับเปลี่ยนพื้นที่	200 ไร่
3. จังหวัดสุรินทร์	จำนวน 40 ราย	ปรับเปลี่ยนพื้นที่	200 ไร่
4. จังหวัดอุบลราชธานี	จำนวน 40 ราย	ปรับเปลี่ยนพื้นที่	200 ไร่
5. จังหวัดศรีสะเกษ	จำนวน 40 ราย	ปรับเปลี่ยนพื้นที่	200 ไร่
6. จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน 40 ราย	ปรับเปลี่ยนพื้นที่	200 ไร่
7. จังหวัดอุทัยธานี	จำนวน 40 ราย	ปรับเปลี่ยนพื้นที่	200 ไร่

การดำเนินงาน

1. คณะกรรมการบริหารและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ

1.1 ระดับกรมปศุสัตว์

- คณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ธคก.)
- คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ (ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ)

1.2 ระดับจังหวัด

- คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ (ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ)

2. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับ single command กำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกร ตามคุณสมบัติที่กรมปศุสัตว์กำหนดโดยเป็นเกษตรกรปลูกพืชในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยใช้กลไกของศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

3. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติของเกษตรกร

3.1 คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

1) เป็นเกษตรกรปลูกพืชในพื้นที่ S3,N (ไม่เป็นเขตป่าสงวน หรือพื้นที่สาธารณะ) โดยเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่จำนวน 5 ไร่ มาปลูกพืชอาหารสัตว์ เช่น พืชตระกูลหญ้า พืชตระกูลถั่ว ฯลฯ และสามารถบริหารจัดการพืชอาหารสัตว์เลี้ยงกระบือ เพียงพอตลอดระยะเวลา 5 ปี

2) เป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย (วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกรนิติบุคคล/สหกรณ์)

3) ไม่เป็นผู้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาการผลิตกระบือ (ตามแผนปรับโครงสร้างการผลิต และความมั่นคงทางอาหารด้านปศุสัตว์)

4) ไม่เคยปฏิบัติผิดเงื่อนไขของโครงการธนาคารธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

3.2 เกษตรกรมีความพร้อมในการจัดเตรียมโรงเรือนพร้อมลานปล่อยอย่างเหมาะสม และมีภูมิลำเนาที่สามารถดูแลฟาร์มกระบือของตนเองได้ตลอดเวลา

3.3 เกษตรกรจะต้องเลี้ยงกระบือแบบประณีต (Intensive Farm)

3.4 เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของโครงการฯ

3.5 เกษตรกรต้องส่งลูกกระบือเพศเมีย 5 ตัวแรกของฝูง (ธคก.) อายุ 18 เดือน คืนให้โครงการ ธคก. เพื่อขยายผลโครงการฯ ให้เกษตรกรรายต่อไป

4. การจัดหาแม่กระบือ

ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ธคก.) สนับสนุนแม่กระบือตั้งท้องหรือลูกติดตามคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนด รายละ 5 แม่

5. การจัดทำทะเบียนกระบือด้วยไมโครชิพ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับกองสารวัตรและกักกัน ดำเนินการฝังไมโครชิพและจัดทำทะเบียน

6. การถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงกระบือแบบประณีตแก่เกษตรกรเป้าหมาย

7. การสนับสนุนท่อนพันธุ์/เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์จัดเตรียมและสนับสนุนท่อนพันธุ์/เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

8. การดูแลสุขภาพกระบือ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้บริการดูแลสุขภาพกระบือ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันโรค

9. การให้บริการผสมพันธุ์กระบือ

ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพให้บริการผสมเทียม และ/หรือ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สนับสนุนพ่อพันธุ์กระบือ

10. การใช้ประโยชน์มูลกระบือ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานกรมพัฒนาที่ดิน และหน่วยงานกรมพลังงานทดแทน สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากมูลกระบือ และผลิตปุ๋ยอินทรีย์

11. การติดตามประเมินผลโครงการ

11.1 คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับกรมปศุสัตว์ ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง

11.2 คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับจังหวัด ติดตามความก้าวหน้าและรายงานผลเป็นประจำทุกเดือน

ระยะเวลาดำเนินการ

5 ปี (เริ่มดำเนินการปี 2559 สิ้นสุดโครงการตามสัญญายืมแม่กระบือของโครงการ ธคก.)

งบประมาณ รวมทั้งสิ้นภายในวงเงิน 82.236 ล้านบาท

1. งบโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

1.1 ค่าแม่กระบือตั้งท้อง หรือลูกติด จำนวน 1,400 ตัวๆ ละ 50,000 บาท เป็นเงินทั้งสิ้น 70 ล้านบาท

1.2 งบประมาณประจำปีของกรมปศุสัตว์ รายละ 3,700 บาท เป็นเงิน 1.036 ล้านบาท

1.3 เกษตรกรสมทบ รายละ 40,000 บาท จำนวน 280 ราย เป็นเงิน 11.20 ล้านบาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลผลิต (Output)

1.1 ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมได้ จำนวน 1,400 ไร่

1.2 สร้างอาชีพการเลี้ยงกระบืออย่างยั่งยืนแก่เกษตรกร จำนวน 280 ราย

1.3 ผลิตลูกกระบือเข้าสู่ระบบการผลิตของประเทศไม่ต่ำกว่า 5,600 ตัว เมื่อสิ้นสุดโครงการ

2. ผลลัพธ์ (Outcome)

2.1 สร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ทั้งรายได้จากการจำหน่ายมูลกระบือและผลผลิตลูกกระบือ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้มีความคุ้มค่าและจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงกระบือเป็นอาชีพผสมผสานกับอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ

2.2 สร้างความสมดุล การใช้ทรัพยากรในการผลิตอาหาร โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลกระบือเพื่อนำมาปรับปรุงคุณภาพดิน

2.3 สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร และแก้ไขปัญหาขาดแคลนกระบือ สู่ห่วงโซ่การผลิตกระบือของประเทศ

2.4 ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงกระบือให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของพื้นที่ไล่ต้อน และสถานการณ์แรงงานของประเทศ

2.5 สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร เครือข่ายผู้เลี้ยงกระบือ และธุรกิจสหกรณ์กระบือ ให้เชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) กระบือทั้งระบบ

3. ผลกระทบ (Impact)

3.1 เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร

3.2 เพิ่มผลผลิตปุ๋ยมูลสัตว์ (ปุ๋ยอินทรีย์) ใช้ในกระบวนการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ เป็นการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ

3.3 เกิดอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยไม่ต้องพึ่งพาเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว

3.4 มีการอนุรักษ์กระบืออย่างยั่งยืนและเกิดความหลากหลายทางชีวภาพ

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. กระบือที่เข้าร่วมโครงการต้องเป็นกระบือตั้งท้องหรือลูกติด
2. เกษตรกรผู้ร่วมโครงการต้องมีแหล่งน้ำ ที่สามารถบริหารจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ ให้มีผลผลิตเพียงพอตลอดปี และมีการสำรองอาหารไว้ใช้ในฤดูแล้ง เช่น มันหมักยีสต์ กระถินหมัก หญ้าหมัก และอื่นๆ เป็นต้น
3. เกษตรกรต้องเลี้ยงกระบือในระบบ Intensive Farm
4. ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาโดยทันที

5. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค กระบือ รูปแบบ “คนรวมกลุ่ม วัว-ควาย รวมคอก” ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

เหตุผลและความจำเป็น

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จำนวนโคเนื้อและกระบือมีปริมาณลดลง เนื่องจากผู้เลี้ยงลดลง จากปัญหาการนำพื้นที่เลี้ยงส่วนตัวที่นำไปปลูกพืชเศรษฐกิจ พื้นที่สาธารณประโยชน์สำหรับการเลี้ยงสัตว์ถูกบุกรุก การขาดแคลนแรงงานในการเลี้ยงดู ฯลฯ ทำให้ผลผลิตโคเนื้อ กระบือ ในประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภค ประกอบกับการเพิ่มจำนวนผู้เลี้ยงและเพิ่มจำนวนประชากรโค กระบือ ยังมีข้อจำกัดหลายด้านเช่น ต้องใช้เงินลงทุนที่ค่อนข้างสูงเพื่อเป็นค่าแม่พันธุ์ ค่าจัดทำคอกโรงเรือน ค่าปลูกพืชอาหารสัตว์ และยังมีระยะเวลาคืนทุน ที่ค่อนข้างนาน สำหรับโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงพระราชทานแนวทางให้กรมปศุสัตว์เป็นผู้ดำเนินการมาตั้งแต่

ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา ถือเป็นโครงการหนึ่งที่ช่วยเติมโค กระบือกลับเข้าไปในระบบ โดยเกษตรกรไม่ต้องลงทุนค่าแม่พันธุ์ ซึ่งผลการดำเนิน ที่ผ่านมาเกษตรกรได้รับมอบกรรมสิทธิ์โค กระบือ เป็นของตัวเองแล้วจำนวนมาก การดำเนินโครงการ ส่วนใหญ่ใช้ระเบียบของโครงการฯ คือสนับสนุนพันธุ์โค กระบือ ให้เกษตรกรผู้ยากจนยืมเพื่อการผลิตรายละ 1 ตัว โดยแยกเลี้ยงแต่ละครอบครัว ซึ่งมีปัญหาในการติดตามและบริหารจัดการค่อนข้างมาก รวมทั้งมีคำถามเรื่องความคุ้มค่าเชิงเศรษฐกิจบ่อยขึ้น

ดังนั้น กรมปศุสัตว์พิจารณาถึงความพร้อมในด้านทรัพยากรคือพันธุ์โค กระบือ ตามโครงการฯ ที่มีผู้บริจาคเดือนละหลายร้อยตัว ที่สามารถนำมาใช้ในการดำเนินการเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล ในเรื่องธนาคารสินค้าเกษตร การทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยดำเนินการให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจน กำหนดเป้าหมายพื้นที่เฉพาะ เช่น พื้นที่แล้งซ้ำซาก พื้นที่นอกเขตชลประทาน พื้นที่ สปก. พื้นที่ความยากจน หรือพื้นที่ความมั่นคงตามแนวชายแดน เป็นต้น จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโค กระบือ รูปแบบ “คนรวมกลุ่ม วัว-ควาย รวมคอก” ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการสนับสนุนพันธุ์โค กระบือ ตามโครงการฯ โดยดำเนินการในรูปกลุ่ม มีการจัดตั้งองค์กรและกฎระเบียบของกลุ่ม ปรับระบบการเลี้ยงเป็นแบบคอกรวม จัดทำแปลงหญ้ารวมหรือแปลงหญ้าส่วนตัวที่นำมามาใช้ในการเลี้ยงโค-กระบือ ร่วมกัน ภายใต้เงื่อนไขและระเบียบของธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สามารถกำหนดแผนการผลิตลูกโค-กระบือให้มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด ภาครัฐสามารถให้บริการพื้นฐานที่จำเป็นต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว รวมทั้งลดภาระการเลี้ยงดูโคของเกษตรกรจากรูปแบบเดิม และสนับสนุนการแก้ปัญหาในเชิงพื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาล (รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก. ครั้งที่ 4/2560 วันที่ 9 สิงหาคม 2560)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการธนาคารโค กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
2. เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามนโยบายกระทรวงเกษตรฯ อย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมาย

1. เป้าหมาย รวม 150 กลุ่มๆ ละ 30–50 ราย
2. ดำเนินการในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1-9 โดยปศุสัตว์เขตเป็นผู้กำหนดเป้าหมายให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดโดยพิจารณาพื้นที่ตามข้อ 3 เป็นหลัก
3. เป้าหมายพื้นที่ คือ พื้นที่แล้งซ้ำซาก พื้นที่นอกเขตชลประทาน พื้นที่ สปก. พื้นที่ความยากจน พื้นที่ความมั่นคงตามแนวชายแดน หรือพื้นที่อื่นๆ ที่เป็นการแก้ปัญหาตามนโยบายของรัฐ ฯลฯ

ระยะเวลาดำเนินการ

ภายในระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ ปี 2560 เป็นต้นไป

วิธีการดำเนินงาน

1. กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน
2. ปศุสัตว์เขตพิจารณาจัดสรรเป้าหมายให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่มีพื้นที่ตามที่กำหนดในเป้าหมาย
3. ปศุสัตว์จังหวัดรับสมัครเกษตรกรโดยยื่นแบบแสดงความจำนง เสนอผ่านขั้นตอนตามปกติของ ธคก. โดยให้เสนอเป็นกลุ่มฯ 30-50 ราย
4. ปศุสัตว์เขตพิจารณาตรวจสอบเอกสาร และรายงานการขอรับการสนับสนุนพันธุ์โค กระบือ ให้กรมปศุสัตว์ทราบ

5. เกษตรกรรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ตามกฎหมาย หรือสหกรณ์เลี้ยงสัตว์ โดยมีคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และกำหนดระเบียบการบริหารกลุ่ม เพื่อวางแผนพัฒนาเป็นระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์ตามศักยภาพและความพร้อมของกลุ่ม

6. สมาชิกผู้ร่วมโครงการร่วมกันจัดหาพื้นที่สำหรับปลูกพืชอาหารสัตว์เป็นแปลงรวม หรือแยกกันปลูกแล้วนำมาเลี้ยงสัตว์ร่วมกัน โดยมีสัดส่วนพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ 1 ไร่ ต่อจำนวนโค กระบือ 1 ตัว

7. สมาชิกผู้ร่วมโครงการ ต้องร่วมกันสร้างคอกโรงเรือนตามแบบแปลนที่กำหนด หรือตามแบบที่เหมาะสมให้มีพื้นที่เพียงพอ มีที่ให้น้ำ ให้อาหาร มีรั้วรอบขอบชิด และมีลานปล่อยสำหรับโค กระบือเดินออกกำลัง

8. กรมปศุสัตว์โดย กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ จัดสรรและส่งมอบโค กระบือ ตามเป้าหมาย และให้ปศุสัตว์จังหวัดจัดทำสัญญายืมโค-กระบือ เพื่อการผลิต ตามหลักเกณฑ์ของ ธคก.

9. กลุ่มเกษตรกรต้องนำโค กระบือ ทั้งหมดมาเลี้ยงรวมกันในคอกรวม และคืนลูกโค-กระบือ เพศเมียอายุ 18 เดือน ให้กับโครงการ ธคก. ตามจำนวนแม่โค กระบือที่ยืม เพื่อขยายผลให้กับกลุ่มเกษตรกรอื่นต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่เกษตรกรตามโครงการ เมื่อ ธคก.ได้รับมอบลูกสัตว์เพศเมียอายุ 18 เดือน คืนจำนวนเท่าใด ให้ทำการมอบกรรมสิทธิ์ในแม่โค-กระบือ ตัวนั้น ให้กับกลุ่มจำนวนเท่ากันด้วย

10. กลุ่มฯ ดำเนินการจัดทำทะเบียนควบคุมโค-กระบือทุกตัว

11. กลุ่มฯ บริหารจัดการฝูงโค-กระบือ โดยกำหนดแผนการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยต้องมีอาสาปศุสัตว์ประจำกลุ่มเป็นพี่เลี้ยง

11.1 แผนการผลิตพันธุ์โค-กระบือ ตามตลาดต้องการ

11.2 แผนการจัดการอาหารคุณภาพสำหรับโค-กระบือ

11.3 แผนการจัดการป้องกันโรค

11.4 แผนการจัดการด้านตลาด

11.5 แผนการบริหารจัดการมูลโค-กระบือ เพื่อเพิ่มมูลค่าหรือให้เกิดประโยชน์สูงสุด

12. กลุ่มบริหารจัดการระบบบัญชีของกลุ่มให้เป็นปัจจุบัน

13. กำหนดให้มีอาสาปศุสัตว์เป็นพี่เลี้ยงการดำเนินงานของกลุ่ม และหากต้องการขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมให้แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบประจำเขตดำเนินการประสานงานส่วนที่เกี่ยวข้อง

14. ให้ปศุสัตว์เขตกำกับ ติดตาม รายงานผลเป็นประจำทุกเดือน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการธนาคารโค กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยเมื่อสิ้นสุดโครงการระยะเวลา 5 ปี กลุ่มเกษตรกรสามารถคืนโค กระบือเพศเมียครบตามจำนวนแม่พันธุ์ที่ยืมไป และขยายผลสู่เกษตรกรกลุ่มอื่นต่อไปได้

2. สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามนโยบายกระทรวงเกษตรฯ อย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผนและพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน

3. กลุ่มเกษตรกรคงเหลือแม่พันธุ์ และมีลูกโค-กระบือเป็นของกลุ่มฯ เพศเมียเพื่อใช้เป็นฐานแม่พันธุ์ของกลุ่มในการผลิตลูกเพศผู้จำหน่ายเป็นโคต้นน้ำ หรือเข้าสู่ระบบการเลี้ยงขุนเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

4. เกิดระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันการผลิตสินค้าปศุสัตว์กับต่างประเทศ

6. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

หลักการและเหตุผล

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดน อยู่ทางภาคเหนือตอนบน มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศ (7,987,808.27 ไร่) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 86.55 มีพื้นที่เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 3.83 (306,517 ไร่) ซึ่งทุกอำเภอมีเขตแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เป็นจังหวัดที่มีความยากจนเป็นอันดับ 1 ของประเทศ เนื่องจากมีครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. 2,080 ครัวเรือน (คิดเป็นร้อยละ 39.21 ของประชากร : กรมพัฒนาชุมชน, 2560) และมีจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนรับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 75,698 คน (คิดเป็น ร้อยละ 27.12 ของประชากร; สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2560) เนื่องจากประชาชนมีรายได้ต่ำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อน ซึ่งเป็นข้อจำกัดด้านพื้นที่ และการเดินทาง ทำให้การทำการเกษตรในจังหวัดมีต้นทุนสูงกว่าในพื้นที่อื่น

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2561 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางมาตรวจราชการในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีข้อสั่งการให้กรมปศุสัตว์และส่วนราชการอื่นๆ แก้ไขปัญหาความยากจน ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้ประชาชนในพื้นที่ สามารถพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อไป

จากข้อมูลจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ปี 2554 ซึ่งมีปริมาณโคเนื้อ 74,213 ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยง 3,254 ราย ปัจจุบันมีการเลี้ยงโคเนื้อ 44,407 ตัว เกษตรกร 1,873 ราย คิดเป็นมูลค่าโคเนื้อมีชีวิตที่ลดลง 745.15 ล้านบาท แต่การบริโภคโคเนื้อยังมีเท่าเดิม และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เพราะมีประชากรเพิ่มขึ้น มีการนำเข้าโคเนื้อจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จำนวน 24,854 ตัว (ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน, 2560) คิดเป็นมูลค่า 497.08 ล้านบาท/ปี จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อลดลง เนื่องจากต้องใช้เงินทุนสูงขึ้น และยังคงประสบปัญหาพื้นที่เลี้ยงลดลงจากการบุกรุกป่าเพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง กระเทียม เป็นต้น จึงทำให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนผลิตโคเนื้อไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาดทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้จัดทำโครงการโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค - กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ เพื่อส่งเสริมอาชีพและช่วยเหลือเกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวได้น้อมนำหลักการบริหารงานของโครงการธนาคารโค - กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นแนวทางการดำเนินงาน โดยจัดหาโคให้เกษตรกรไปเลี้ยงเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของเกษตรกร ตามนโยบายของรัฐบาล ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน สร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้ประชาชนในพื้นที่
2. เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อให้มั่นคง และสร้างรายได้ให้เกษตรกรอย่างยั่งยืน
3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ
4. เพื่อเพิ่มปริมาณโคเนื้อให้เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ และส่งออก

เป้าหมาย ตัวชี้วัด ผลลัพธ์ และผลกระทบโครงการ

1. เป้าหมายโครงการ

เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยที่ขึ้นทะเบียนและได้รับสวัสดิการแห่งรัฐจังหวัดแม่ฮ่องสอน และ/หรือ เกษตรกร ผู้ตกเกณฑ์รายได้ จปฐ. กับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจัดตั้งกลุ่ม จำนวน 10 กลุ่ม รวมเกษตรกรจำนวน 110 ราย ขอรับการสนับสนุนแม่พันธุ์โค - กระบือ จากโครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ เพื่อให้เกษตรกรยืมเลี้ยงเพื่อการผลิต ตามกฎเกณฑ์เงื่อนไข รายละ 5 ตัว แยกเป็น โค 500 ตัว ราคาตัวละ 17,000 บาท เป็นเงิน 8,500,000 บาท และกระบือ 50 ตัว ราคาตัวละ 25,000 บาท เป็นเงิน 1,250,000 บาท ทั้งสิ้น 550 ตัว รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 9,750,000 บาท (เก้าล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

2. ตัวชี้วัด

2.1 ร้อยละ 80 ของเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงโคและกระบือได้อย่างยั่งยืน

2.2 เกษตรกรคืนลูกโค - กระบือได้ ไม่น้อยกว่า 550 ตัว

3. ผลลัพธ์

3.1 มิติด้านเศรษฐกิจ

3.1.1 เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มีรายได้เพิ่มขึ้น

3.1.2 ปริมาณสัตว์ในพื้นที่เพิ่มขึ้นและมีสุขภาพแข็งแรง

3.2 มิติด้านความมั่นคง

3.2.1 เกิดความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหารในพื้นที่จังหวัด

3.3 มิติด้านสังคม

3.3.1 แก้ไขปัญหาความยากจน สร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้ประชาชนในพื้นที่

3.3.2 สร้างอาชีพที่ยั่งยืนแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เกิดองค์ความรู้ด้านการผลิตสัตว์

3.4 ผลกระทบ

3.4.1 ประชาชนมีแหล่งอาหารโปรตีนจากเนื้อโคที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการบริโภค

3.4.2 ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหาร

3.4.3 ลดต้นทุนการผลิตภาคเกษตรโดยใช้มูลสัตว์ทดแทนปุ๋ยเคมี

พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ 6 อำเภอ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระยะเวลาการดำเนินการ

5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)

การดำเนินงานตามขั้นตอน

1. การเตรียมการ/การวางแผน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน กำหนดคุณสมบัติการดำเนินงาน ได้แก่

1.1 เป็นเกษตรกรผู้มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอนภายใต้โครงการธนาคารโค - กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

1.2 เป็นผู้มีรายได้น้อยที่ได้ขึ้นทะเบียนรับสิทธิ์สวัสดิการแห่งรัฐ หรือเป็นผู้มีฐานะยากจนที่ได้ขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานพัฒนาชุมชน หรือเป็นเกษตรกรทั่วไปที่มีความสนใจเลี้ยงโค

1.3 เป็นเกษตรกร หรือมีประสบการณ์ในด้านการเลี้ยงโค - กระบือ อย่างน้อย 1 ปี

1.4 มีพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์อย่างน้อย 1 ไร่ (ต่อราย)

1.5 มีพื้นที่สำหรับสร้างคอก ลานปล่อย หรือมีอยู่เดิมแล้ว

<u>เงื่อนไขโครงการ</u>

1. ดำเนินการตามระเบียบโครงการธนาคารโค - กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอนประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการฯ แก่ปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่

3. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกร และคณะทำงานของโครงการระดับอำเภอและระดับจังหวัดฯ

4. เกษตรกรคืนลูกสัตว์สัตว์ที่มีอายุครบ 18 เดือน จำนวน 5 ตัว เพื่อนำไปขยายผลให้เกษตรกรรายใหม่ จำนวนรายละ 5 ตัว ยืมเลี้ยงเพื่อการผลิต ตามโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ต่อไป

5. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน มอบกรรมสิทธิ์แก่เกษตรกรเมื่อคืนลูกสัตว์ที่มีอายุครบ 18 เดือน ครบจำนวน 5 ตัว

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอสำรวจความประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร ตามแบบสำรวจโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค - กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และเสนอรายชื่อกลุ่มเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ให้แก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.2 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเสนอรายชื่อกลุ่มเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ให้แก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.3 คณะกรรมการระดับจังหวัดฯ ตรวจสอบคุณสมบัติ และลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบความพร้อม ประเมินศักยภาพ และความเหมาะสมของกลุ่มเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการฯ

2.4 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอดำเนินการทำสัญญายืมสัตว์ระหว่างสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอนกับเกษตรกร และมอบสัตว์จากโครงการธนาคารโค - กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ แก่เกษตรกรรายละ 5 ตัว จำนวนโค 500 ตัว และกระบือ จำนวน 50 ตัว รวมทั้งสิ้น 550 ตัว

2.5 คณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งดำเนินการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอสำรวจความต้องการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร ตามแบบสำรวจโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค - กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ และรวบรวมเสนอต่อปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.2 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเสนอรายชื่อกลุ่มเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ให้แก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอนร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอประเมินศักยภาพและความเหมาะสมเกษตรกร เพื่อเข้าร่วมโครงการฯ และจัดทำเอกสาร

3.4 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอนร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์อำเภอดำเนินการจัดทำสัญญายืมสัตว์จากโครงการธนาคารโค - กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ระหว่างสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน กับเกษตรกร

3.5 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ร่วมดำเนินการรับคืนลูกสัตว์ที่มีอายุครบ 18 เดือน เพื่อนำไปขยายผลให้เกษตรกรรายใหม่ยืมเลี้ยงเพื่อการผลิต ตามโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแก้จนเพื่อคนแม่ฮ่องสอน ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ ต่อไป

3.6 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอนดำเนินการมอบกรรมสิทธิ์ (แม่โค พร้อมลูกโคตัวที่ 2 เป็นต้นไป) แก่เกษตรกรที่ปฏิบัติตามสัญญาเมื่อคืนลูกสัตว์ครบจำนวน 5 ตัว

4. การติดตามประเมินผล

4.1 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ร่วมดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ทะเบียนสัตว์โครงการธนาคารโค - กระบือ และติดตามประเมินผล ปีละ 4 ครั้ง

4.2 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอรายงานผลการติดตามประเมินผลต่อปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.3 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแม่ฮ่องสอน รายงานผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปศุสัตว์เขต 5 และอธิบดีกรมปศุสัตว์

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนพันธุ์โคและกระบือจากโครงการธนาคารโค - กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้เกษตรกรยืมเลี้ยง ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขโครงการ จำนวน 550 ตัว แยกเป็นโค 500 ตัว และกระบือ 50 ตัว

หน่วยงานร่วมบูรณาการ

1. สำนักงานปศุสัตว์เขต 5
2. ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์แม่ฮ่องสอน
3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เชียงใหม่
4. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ลำปาง
5. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
6. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
7. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ภาคเหนือ
8. ศูนย์ประสานงานกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประจำภูมิภาค - ภาคเหนือ (ศวภ.1)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลผลิต (Output)

- สร้างอาชีพการเลี้ยงโค - กระบืออย่างยั่งยืนแก่เกษตรกรรายย่อย 110 ราย
- เพิ่มปริมาณโคเนื้อและกระบือเพศเมียเข้าสู่ระบบโค - กระบือของประเทศ 550 ตัว เป็นฐานการผลิตโคเนื้อต้นน้ำ
- เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากมูลโค ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับปรุงดินหรือผลิตก๊าซชีวภาพหุงต้มในครัวเรือน

2. ผลลัพธ์ (Outcome)

- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดภาระเรื่องเงินลงทุน ในช่วงระยะเวลาที่โคเนื้อยังไม่ให้ผลผลิต และสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ได้แก่ การจำหน่ายมูลโค การจำหน่ายลูกโค ซึ่งผลตอบแทนที่ได้มีความคุ้มค่าและจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ เป็นอาชีพผสมผสานกับอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ
- สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร และแก้ไขปัญหาการขาดแคลนโคเนื้อแม่พันธุ์ที่ผลิตลูกโคเนื้อเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตโคเนื้อของประเทศ
- ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อให้สอดคล้องกับข้อจำกัดด้านพื้นที่ และสถานการณ์แรงงานของประเทศ และใช้ประโยชน์จากมูลโคได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ได้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลโคปรับปรุงคุณภาพดิน สำหรับเพาะปลูกพืชอื่นๆ เป็นการลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี
- สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เครือข่ายและธุรกิจสหกรณ์โคเนื้อเชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) โคเนื้อทั้งระบบ
- ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยการเลี้ยงโคแบบผสมผสาน

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการต้องมีความรักในอาชีพการเลี้ยงสัตว์ ขยันอดทน ซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโครงการฯ
2. แม่โคและกระบือมีอัตราการผสมติดไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 ของจำนวนแม่โค – กระบือ
3. เกษตรกรส่งคืนลูกโค - กระบือ ได้ไม่น้อยกว่า 550 ตัว
4. ลูกโคเพศเมีย มีความสมบูรณ์และตกลูกตัวแรกเมื่ออายุไม่เกิน 2 ปี
5. เกษตรกรต้องมีการปลูกพืชอาหารสัตว์ ให้มีปริมาณและคุณภาพ นำมาใช้เลี้ยงสัตว์อย่างเพียงพอ
6. ติดตามประเมินผลและแก้ไขปัญหาทันที

7. โครงการส่งเสริมอาชีพอาสาปศุสัตว์
ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมปศุสัตว์ได้กำหนดให้มีอาสาปศุสัตว์ (อสป.) เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยปศุสัตว์อำเภอในการปฏิบัติงาน โดยได้กำหนดบทบาท หน้าที่ ภารกิจ ในการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน ติดตาม รายงานความก้าวหน้า รายงานผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เป็นนโยบายด้านการเกษตรระดับประเทศ นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และของกรมปศุสัตว์ ที่ดำเนินการในพื้นที่ การสำรวจข้อมูลด้านปศุสัตว์ การควบคุม ป้องกัน เฝ้าระวังโรคสัตว์ ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำให้ความรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ หรือเป็นตัวอย่างในด้านการเลี้ยงสัตว์ ตลอดทั้งเป็นผู้นำในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร

อาสาปศุสัตว์ที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไม่มีเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ มีเพียงค่าตอบแทนตามภารกิจเป็นครั้งคราว หากแต่การปฏิบัติงานดังที่กล่าวมาเป็นภารกิจที่อาสาปศุสัตว์ต้องดำเนินการเป็นประจำและต่อเนื่อง บางภารกิจต้องดำเนินอย่างเร่งด่วน เช่น รายงานการเกิดโรคสัตว์ และเฝ้าระวังโรคสัตว์ เป็นต้น ต้องดำเนินการทันทีเมื่อทราบหรือพบว่าสัตว์เกิดโรค อาสาปศุสัตว์ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่จึงเป็นผู้ที่ต้องอุทิศตน มีจิตอาสาในการทำงานโดยไม่ได้หวังผลตอนแทนของตนเอง จึงเป็นผู้ที่มีความเสียสละและยังประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการปศุสัตว์ของประเทศอย่างยิ่ง

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่อาสาปศุสัตว์ให้มีความมั่นคงในอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์ และพัฒนาให้อาสาปศุสัตว์เป็น Smart Farmer เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรหรือผู้สนใจ เป็นการยกระดับการเลี้ยงสัตว์ของประเทศให้มีมาตรฐาน จากระบบไล่ต้อนมาเลี้ยงโดยระบบประณีต กรมปศุสัตว์จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงโค–กระบือแก่อาสาปศุสัตว์ภายใต้โครงการธนาคารโค – กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ธคก.) เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ยั่งยืนต่อไป (รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก. ครั้งที่ 1/2560 วันที่ 14 มีนาคม 2560)

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ อสป.

2.2 เพื่อเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างที่ดีในการเลี้ยงโค – กระบือ ในระบบประณีต และเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์

2.3 เพื่อพัฒนาอาสาปศุสัตว์ให้เป็น Smart Farmer

3. เป้าหมาย

สนับสนุนโค–กระบือ โครงการ ธคก. แก่ อสป. ที่มีคุณสมบัติและผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจากปศุสัตว์จังหวัด ยืมเลี้ยงเพื่อการผลิต ในปี 2560 จำนวน 1,000 รายๆ ละไม่เกิน 5 ตัว รวม 5,000 ตัว

4. พื้นที่เป้าหมาย

ให้สำนักงานปศุสัตว์เขต พิจารณาจัดสรรเป้าหมายให้แก่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในเขตรับผิดชอบตามความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงการรองรับและสนับสนุนการขับเคลื่อนงานตามนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5. ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2560 เป็นต้นไป

6. งบประมาณ ใช้งบประมาณปกติของกรมปศุสัตว์ และของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ

7. รายละเอียดการดำเนินการ

7.1 กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์จัดทำคู่มือการดำเนินโครงการ

7.2 กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ จัดประชุมชี้แจงรายละเอียด แนวทาง วิธีปฏิบัติของโครงการให้แก่ปศุสัตว์เขต/ปศุสัตว์สัตว์จังหวัด

7.3 ปศุสัตว์เขต ปศุสัตว์จังหวัด ร่วมกันสำรวจและคัดเลือก อสป.ที่ขอเข้าร่วมโครงการ ตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนด ดังนี้

1) เป็น อสป. ที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีต่อเนื่อง

2) มีอายุระหว่าง 20 – 45 ปี (เฉพาะปี 2560 หากมีอายุเกินกว่าที่กำหนดให้พิจารณาไปตามความเหมาะสม)

3) ปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกพืชอาหารสัตว์ (สัดส่วน 1 ตัว/ไร่)

4) มีแหล่งน้ำที่สามารถรองรับการเลี้ยงสัตว์ได้อย่างเพียงพอ

5) มีคอกหรือโรงเรือนสำหรับเลี้ยงสัตว์ที่แข็งแรง ปลอดภัย เหมาะสม ผ่านการพิจารณาของปศุสัตว์อำเภอ

6) ภูมิลำเนาจะต้องอยู่ใกล้คอกหรือโรงเรือนเลี้ยงโค – กระบือ สามารถดูแลสัตว์ได้ตลอดเวลา

7.4 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ชี้แจงแนวทางและเงื่อนไขการดำเนินโครงการให้ อสป. รับทราบ

7.5 สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ให้ความรู้ในการปลูก-ใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์ และสนับสนุนพันธุ์เพื่อปลูกใช้เองและกระจายพันธุ์ในพื้นที่

7.6 กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้คำแนะนำ ด้านการเลี้ยงโค–กระบือในระบบประณีต

7.7 กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ สนับสนุนโค–กระบือ ของโครงการ ธคก. ให้ อสป. ยืมเลี้ยงรายละไม่เกิน 5 ตัว เป็นเวลา 5 ปี และคืนลูกตัวแรกที่มีอายุ 18 เดือน ให้กับโครงการฯ เพื่อขยายผลให้ อสป. รายอื่นๆ ต่อไป โดยต้องทำสัญญายืมเพื่อการผลิตตามระเบียบของ โครงการ ธคก. ทั้งนี้หาก อสป. ที่ทำสัญญายืมอยู่เดิมแล้ว สามารถทำสัญญายืมเพิ่มได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน 5 ตัว

7.8 สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ สนับสนุนและให้บริการผสมเทียม

7.9 สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ สนับสนุนการป้องกันโรคและดูแลสุขภาพสัตว์

7.10 อาสาปศุสัตว์ รายงานผลการดำเนินงานให้ปศุสัตว์อำเภอทุกเดือน

7.11 กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ เก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลโครงการ

7.12 การขยายผลโครงการฯ สู่ อสป. รายอื่นๆ ให้เป็นไปตามแนวทางและหลักเกณฑ์ของโครงการฯ และตามระเบียบ ธคก.

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 อาสาปศุสัตว์มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

8.2 อาสาปศุสัตว์มีอาชีพที่สร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

8.3 อาสาปศุสัตว์เป็น Smart Farmer เป็นตัวอย่าง และเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเลี้ยงโค – กระบือในระบบประณีตในพื้นที่ได้อย่างดี

8.4 มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำแปลงหญ้าเลี้ยงโค – กระบือเพิ่มขึ้น

8.5 เกษตรกรข้างเคียงสนใจและต้องการเลี้ยงโค – กระบือเพิ่มขึ้น

บทที่ 6
ปัจจัยความสำเร็จและแนวทางการสนับสนุนการดำเนินงาน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

โครงการธนาคารโค–กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นหนึ่งในโครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรได้ตรงจุด เป็นการลดภาระหนี้สินให้แก่เกษตรกร สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยแก้ไขปัญหาการละทิ้งถิ่นฐานของเกษตรกร การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและยังช่วยรักษาสภาพผืนแผ่นดินให้ทวีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นการแก้ปัญหาให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนและมีความสุขอย่างแท้จริง ตลอดระยะเวลา 40 ปี ที่ผ่านมา มีเกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือจากโครงการมากกว่า 278,821 ราย และได้เพิ่มจำนวนโค-กระบือภายในประเทศมาอย่างต่อเนื่อง นับว่าเป็นโครงการที่มีการเติบโตและยั่งยืนอย่างมั่นคง จึงทำให้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริมีความเข้มแข็งมาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งการที่จะดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีปัจจัยและแนวทางการสนับสนุนการดำเนินงานสู่ความสำเร็จ ดังนี้

1. โครงการธนาคารโค–กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ : ต้นแบบแห่งความสำเร็จ

1. การประชาสัมพันธ์โครงการของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

การประชาสัมพันธ์โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นการสร้างการรับรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจได้ทราบวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติของโครงการอย่างถูกต้อง เป็นการป้องกันผู้แอบอ้างที่จะนำโครงการไปแสวงหาผลประโยชน์หรือสร้างความเข้าใจคลาดเคลื่อนให้แก่เกษตรกรได้ ซึ่งแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ต้องศึกษารายละเอียดของโครงการให้เข้าใจถึงหลักแก่นแท้ของโครงการอย่างแท้จริง รวมทั้งทำความเข้าใจระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อนำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

2. ประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น นายอำเภอและหน่วยงานราชการที่ทำงานให้การแก้ปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการในโอกาสต่าง ๆ เช่นการประชุมหัวหน้าส่วนราชการของอำเภอ การประชุมกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน การฝึกอบรมเกษตรกร เป็นต้น

3. การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อความหลากหลายและเข้าถึงเกษตรกรและผู้สนใจอย่างทั่วถึงทุกระดับ อาทิเช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ รวมทั้งสื่อบุคคล ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายยก อบต. และอาสาปศุสัตว์ เป็นต้น

2. การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

การกำหนดพื้นที่เป้าหมายเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการดำเนินโครงการ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ต้องทราบข้อมูลเกษตรกรที่มีฐานะยากจน โดยขอข้อมูล จปฐ. จากหน่วยงานพัฒนาชุมชนและจากอำเภอตามโครงการแก้ปัญหาสังคมและความยากจนหรือข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชนให้ความสนใจในการแก้ปัญหาความยากจนมากน้อยเพียงไร เพื่อประเมินการทำงานแบบมีส่วนร่วมต่อไป

3. ร่วมประชุมองค์กรปกครองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลให้ทราบถึงโครงการและแนวทางปฏิบัติโครงการ

4. คัดเลือกพื้นที่ที่มีความพร้อมทั้งเกษตรกร ผู้นำท้องถิ่น เกษตรกรผู้นำ และสะดวกในการติดตามโครงการเป็นกลุ่มนำร่อง เพื่อเป็นตัวอย่างหรือต้นแบบให้แก่เกษตรกรรายอื่นในการขยายผลต่อไป

5. พิจารณาพื้นที่เกษตรกร มีความต้องการใช้แรงงานจากสัตว์ เพื่อสนับสนุนการเลี้ยงโค–กระบือในลักษณะของเกษตรพอเพียง เกษตรผสมผสาน หรือเกษตรอินทรีย์ ช่วยลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และคืนความสมบูรณ์สู่ธรรมชาติต่อไป

6. เป็นพื้นที่ที่มีการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนอาชีพให้เกษตรกรตามนโยบายของรัฐบาล หรือแผนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของจังหวัด เช่นเขตการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) พื้นที่โครงการประชารัฐส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์ เป็นต้น

7. เลือกพื้นที่ตามความต้องการและความพร้อมของเกษตรกร เช่น เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อเตรียมความพร้อม มีพื้นที่เพียงพอต่อจำนวนสัตว์ที่จะเลี้ยง เป็นต้น

3. การคัดเลือกเกษตรกร

ขั้นตอนการคัดเลือกเกษตรกรนับว่าเป็นหัวใจที่สำคัญของการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จประการหนึ่ง เนื่องจากเกษตรกรต้องปฏิบัติตามระเบียบของโครงการเป็นระยะเวลา 5 ปี จึงจะได้รับมอบกรรมสิทธิ์ ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญและพิจารณาอย่างรอบครอบและเหมาะสม โดยมีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

1. เกษตรกรต้องมีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของโครงการอย่างเคร่งครัด ได้แก่

1.1 เป็นเกษตรกรมีสัญชาติไทย อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป

1.2 มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์

1.3 มีความประพฤติดี และยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ

1.4 ยังไม่เคยได้รับโคหรือกระบือจากโครงการอื่น ๆ มาก่อน

1.5 มีความเหมาะสมและสามารถที่จะดูแลเลี้ยงดูโค-กระบือได้

1.6 มีรายได้ไม่เกินเกณฑ์ จปฐ.1 (ฉบับที่เป็นปัจจุบัน) หรือได้รับการรับรองจากคณะกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการชุมชนนั้นๆ ว่าสมควรได้รับความช่วยเหลือ

2. จากการติดตามงานพบว่าเกษตรกรที่มีฐานะยากจนมากๆ มีที่ดินน้อยหรือไม่มีที่ดิน จะไม่ค่อยสนใจดูแลสัตว์เพราะต้องไปรับจ้างหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว จึงควรพิจารณาเกษตรกรที่ต้องการสัตว์จริงๆ และอยู่อาศัยในพื้นที่ตลอดทั้งปี

3. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการควรมีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มกันก็จะทำให้การบริหารจัดการสะดวกมากขึ้น

4. ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. คณะกรรมการหมู่บ้าน ต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรก่อนเสนอนายก อบต./เทศบาล และเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์เพื่อพิจารณาให้การรับรองต่อไป

5. ควรมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ก่อนที่จะพิจารณารายชื่อเสนอต่อสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เพื่อให้ได้เกษตรกรที่สมัครใจและมีเหมาะสมอย่างแท้จริง

4. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการที่สำคัญประการหนึ่งคือการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร สำหรับเป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกและเจ้าหน้าที่ ช่วยสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงาน ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มีการประชุมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการบริหารโครงการในแต่ละกลุ่มเพื่อให้แต่ละกลุ่มมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ

2. สมาชิกกลุ่มเกษตรกรจะต้องจัดเตรียมคอกสัตว์ ให้มั่นคง แข็งแรง มีพื้นที่ปลูกหญ้าให้สัตว์กิน

3. เสนอความต้องการ เช่น พันธุ์พืชอาหารสัตว์ผ่านเจ้าหน้าที่เพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนตามความเหมาะสมต่อไป

4. ชี้แจงทำความเข้าใจให้สมาชิกได้รับทราบระเบียบและเงื่อนไขต่าง ๆ ของโครงการเป็นประจำ

5. เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจการดำเนินโครงการ การติดตามตรวจสอบสมาชิกภายในกลุ่ม

6. มีการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม เช่น การออมเงิน การตั้งกองทุน การหารายได้เข้ากลุ่ม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

7. ขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มเลี้ยงสัตว์และแหล่งเรียนรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์กับกรมปศุสัตว์

ตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

กิจกรรมกลุ่มเกษตรกรภายใต้โครงการ ธคก. ในพื้นที่อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

5. การสนับสนุนพันธุ์สัตว์

เมื่อโครงการได้รวบรวมจำนวนโค-กระบือ จากผู้มีจิตศรัทธาโดยผ่านโรงฆ่าสัตว์ที่เข้าร่วมโครงการ และมีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด จะดำเนินการส่งมอบให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมีข้อปฏิบัติดังนี้

1. เมื่อจะมีการส่งสัตว์ถึงพื้นที่ กลุ่มเกษตรกรจะต้องจัดเตรียมพื้นที่ลงสัตว์ โดยเฉพาะคอกพักสัตว์ชั่วคราวหรือคอกกลางต้องแข็งแรงมั่นคง ซึ่งคอกดังกล่าวต้องใช้กักสัตว์หลังส่งมอบ รวมทั้งใช้เป็นสถานที่จับฉลากโค-กระบือให้กับเกษตรกร เพื่อความบริสุทธิ์ยุติธรรม และใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีการรับมอบโค-กระบือด้วย

2. ควรมีคอกกลางของหมู่บ้านหรือของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นที่รวบรวมสัตว์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การฉีดวัคซีน ถ่ายพยาธิ ผสมพันธุ์ รวมทั้งการจัดการสุขภาพอื่นๆ

3. ผู้รับสัตว์ต้องจัดเตรียมเชือกหรือเปลี่ยนสายสะพายใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับสัตว์

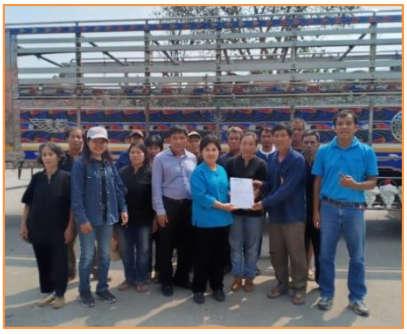

การส่งมอบพันธุ์สัตว์จากส่วนกลางและคอกกลางประจำกลุ่ม

6. การติดตามและให้คำแนะนำ

หลังจากที่เกษตรกรได้รับมอบโค-กระบือไปแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการออกติดตามให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติและวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

1. การติดตามรายงานทะเบียนสัตว์และผลการดำเนินโครงการปีละ 4 ครั้ง โดยประชาสัมพันธ์ให้ผู้นำชุมชนหรืออาสาปศุสัตว์ช่วยกำกับดูแล

2. การแจ้งลูกโค-กระบือเกิดให้แจ้งปศุสัตว์อำเภอเป็นประจำทุก ๆ เดือน กรณีสัตว์ เจ็บป่วย ตาย หรือสูญหาย แจ้งภายใน 24 ชั่วโมง ลูกโค-กระบือเพศเมียเมื่ออายุครบ 18 เดือน เพศผู้ที่อายุครบ 18 เดือน ให้จำหน่ายนำเงินเข้าโครงการ ส่วน นำไปมอบให้เกษตรกรรายอื่นยืมเพื่อการผลิตต่อไป เป็นต้น

3. เมื่อครบสัญญายืมเพื่อการผลิต 5 ปี และเกษตรกรได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแล้ว จะได้รับมอบกรรมสิทธิ์ในตัวสัตว์ และลูกสัตว์ตัวที่ 2 , 3 ..... (ถ้ามี) และจะต้องดูแลสัตว์แม่พันธุ์ไว้เป็นอย่างดี

4. รายงานความก้าวหน้าโครงการในที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. และหัวหน้าส่วนราชการได้ทราบความเคลื่อนไหวโครงการตลอดเวลา

2. บทบาทของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ในด้านต่างๆ

ตลอดระยะเวลาที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนครบ 40 ปี ใน พ.ศ. 2562 ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรเป็นจำนวนมากกว่า 278,821 ราย นับว่าประสบความสำเร็จ ก่อเกิดประโยชน์กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์อย่างมากมาย ทั้งนี้ไม่เพียงแต่การสนับสนุนโคและกระบือให้กับเกษตรกรเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทที่สำคัญอื่นๆ ที่ก่อให้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านเกษตรกรผู้รับบริการ

1. เกษตรกรได้รับโค-กระบือพระราชทาน เป็นสิริมงคลแก่ครอบครัว
2. เกษตรกรได้โค-กระบือเป็นกรรมสิทธ์ของตนเอง เมื่อปฏิบัติตามระเบียบของสัญญา
3. ประหยัดแรงงาน ประหยัดเงินในการเช่าสัตว์และค่าจ้างในพื้นที่
4. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
5. เกษตรกรมีความรับผิดชอบต่อสัตว์ในโครงการ เพื่อที่จะดูแลสัตว์ให้มีสุขภาพแข็งแรง

2. ด้านสังคมและประเทศชาติ

1. ช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนได้ดีขึ้น

2. ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถพัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น พึ่งพาตนเองได้ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น

3. ช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้ระดับหนึ่งเพราะประชาชนมีการกินดีอยู่ดี มีอาชีพและได้รับความสะดวกสบายมากขึ้น

4. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานของรัฐ

5. ชุมชนในท้องถิ่นมีความมั่นคง สงบสุขและชุมชนเกิดความแข็งแรง

6. ประชาชนในสังคมได้มีส่วนร่วม เช่น การบริจาคโค-กระบือ การบริจาคทรัพย์เพื่อจัดซื้อจัดหาโค-กระบือให้โครงการได้นำไปช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจน

7. ประชาชนไม่ต้องอพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นทำให้เกิดความรักความผูกพัน สมัครสมานสามัคคีในครอบครัว

8. เกิดความรักความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจ ในกลุ่มของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเอื้ออาทรต่อเกษตรกรในหมู่บ้านและต่างชุมชน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในการช่วยเหลือ เกิดความรักปรารถนาดีต่อกันและความสงบสุขแก่ชุมชน

3. ด้านการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

1. อนุรักษ์สืบสานประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับปศุสัตว์ เช่น การใช้แรงงานจากสัตว์ การทำขวัญโค-กระบือ การอนุรักษ์เครื่องมือการเกษตรแบบดั้งเดิม เป็นต้น

2. มูลสัตว์เป็นปุ๋ยในการบำรุงดิน เป็นประโยชน์ต่อพืช สิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม

3. ประชาชนทั่วไปมีสุขภาพดีขึ้น เพราะพืชผักใช้ปุ๋ยคอกจากมูลสัตว์แทนปุ๋ยเคมี

3. การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

1. ประโยชน์ของการรวมกลุ่มเป็นองค์กรเกษตรกร

การรวมตัวกันของเกษตรกรนับเป็นแนวทางสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร เพราะการรวมตัวกันนอกจากจะเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรอง ทั้งด้านการซื้อปัจจัยการผลิตและขายผลผลิตแล้ว ยังนำมาซึ่งความร่วมมือกันของหมู่คณะ ซึ่งกลุ่มมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ปัญหาสามารถพึ่งตนเองได้ และนำไปสู่ ความเข้มแข็งของชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540)

การรวมตัวของเกษตรกรในรูปขององค์กรเกษตรกร เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาของเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรหลายประการ คือ

1. เมื่อรวมตัวแล้วเกษตรกรสามารถซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาที่ถูกลง ตัวอย่างเช่น เกษตรกร 100 คน ต้องการซื้อปุ๋ยคนละ 500 กิโลกรัม ถ้าเกษตรกรต่างคนต่างซื้อคนละ 500 กิโลกรัม พ่อค้าจะคิดราคาขายปลีก แต่ถ้าเกษตรกรรวมตัวกันซื้อเป็นกลุ่ม พ่อค้าก็จะคิดราคาขายส่ง ซึ่งเป็นราคาที่ถูกลงอย่างแน่นอน ทั้งนี้เพราะพ่อค้าไม่ต้องเก็บสต็อกปุ๋ยไว้นาน ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยธนาคาร ในกรณีที่พ่อค้ากู้เงิน จากธนาคารไปซื้อไม่ต้องเสียค่าจ้างคนงานเฝ้าโกดัง และไม่ต้องหักนาหนักปุ๋ยที่อาจสูญหายไป เป็นต้น

2. เมื่อรวมตัวกันแล้วเกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูงขึ้น ตัวอย่างเช่น เกษตรกรที่ทำนา ถ้าต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างขายข้าวของตนเอง พ่อค้ามักชอบที่จะเลือกซื้อและต่อรองราคา ซื้อที่ถูกที่สุด โดยที่เราไม่สามารถจะไปกล่าวหาว่าพ่อค้าขูดรีดหรือเอาเปรียบเกษตรกรได้ ตราบใดที่ไม่ได้โกงตาชั่งหรือใช้เล่ห์เหลี่ยมต่างๆ ที่ทำให้เกษตรกรเสียเปรียบได้ วิธีที่ต่างคนต่างขายเกษตรกรจะไม่มีอำนาจ ต่อรอง ในที่สุดก็ต้องขายข้าวในราคาที่ถูกเป็นธรรมดาอย่างที่เป็นมาในอดีต ตรงกันข้ามถ้าเกษตรกรรวมตัวกัน เรียกร้องราคาที่สูงอย่างมีเหตุผล เกษตรกรจะสามารถจำหน่ายหรือขายข้าวได้ในราคาที่สูงเหมือนๆกัน โดยเฉพาะถ้าเป็นสินค้าเกษตรที่ไม่มีผลกระทบจากราคาตลาดโลก เกษตรกรยิ่งสามารถจะกำหนดราคาของ ตัวเองขึ้นมาได้

3. ในแง่ของการรับเทคโนโลยีหรือความรู้จากเจ้าหน้าที่ ถ้าเกษตรกรรวมตัวกันการถ่ายทอดเทคโนโลยีของเจ้าหน้าที่ก็สามารถจะทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และเกษตรกรสามารถรับการถ่ายทอดได้รวดเร็วกว่าการถ่ายทอดเป็นรายบุคคล ซึ่งทำได้ช้าและไม่ทั่วถึงและตามหลักของการเรียนรู้แล้วเกษตรกรจะเรียนรู้จากเพื่อนสมาชิกได้ง่ายกว่าเรียนรู้จากบุคคลภายนอกหรือจากเจ้าหน้าที่

4. การรวมกลุ่มกันจะทำให้เกษตรกรสามารถขอรับความช่วยเหลือจากรัฐได้ดีกว่าที่จะ เรียกร้องโดยคนใดคนหนึ่งนอกกลุ่ม เพราะไม่สามารถอ้างว่าเป็นตัวแทนของเกษตรกรทั้งหมดได้

5. การรวมกลุ่มกัน สามารถผลิตสินค้าหรือผลผลิตส่งตลาดหรือผลิตให้บริษัทเอกชนได้ในจำนวนและคุณภาพตามที่บริษัทต่างๆ เหล่านั้นต้องการ ภายใต้การตกลงราคากันล่วงหน้า

6. การรวมกลุ่มกัน เกษตรกรสามารถจะแปรรูปผลผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อย่างอื่นได้ ในกรณีที่ผลผลิตล้นตลาดหรือราคาผลผลิตตกต่ำ โดยการลงทุนร่วมกัน

7. การรวมกลุ่มกัน ทำให้เกษตรกรสามารถรับเอาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค จากบริษัทผู้ผลิตมาจำหน่ายให้กับสมาชิกได้ ในราคาที่ถูกกว่าที่ต่างคนต่างไปซื้อมาจากตลาดโดยตรง

8. การรวมกลุ่มกัน เกษตรกรจะสามารถร่วมกันควบคุมพื้นที่ และปริมาณผลผลิตให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของตลาด โอกาสที่ผลผลิตจะล้นตลาดทำให้ราคาถูกจะมีน้อย

9. การรวมกลุ่มกัน จะทำให้เกษตรกรสามารถช่วยเหลือรัฐในการให้ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อรัฐจะ ได้นำไปแก้ไขให้กับเกษตรกร เช่น กรณีฝนแล้ง น้ำท่วม โรคแมลงระบาดทำลายพืชผลของเกษตรกร

10. การรวมกลุ่มกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้เกษตรกรสามารถทำนิติกรรมต่างๆ กับบริษัทเอกชนอื่นๆ ได้

11.การรวมกลุ่มกัน ทำให้เกษตรกรสามารถมีพลังต่อรองกับกลุ่มต่างๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตัวเอง หรือเพื่อไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดมาเอารัดเอาเปรียบสมาชิกของกลุ่มได้

12. การรวมกลุ่มกัน ทำให้เกษตรกรสามารถระดมทุน ดำเนินการค้า เช่น ทำโรงสี จัดตั้ง ตลาดกลางเพื่อจำหน่ายผลผลิตของตนเองได้ ประโยชน์ของการรวมกลุ่มของเกษตรกรยังมีอีกมากมายถ้าเราได้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของกลุ่ม ฝึกอบรมผู้นำกลุ่มและเกษตรกร ให้เข้าใจถึงความสำคัญของการรวมตัวกัน เข้าใจถึงการบริหารงาน และเข้าใจ ถึงการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ความสำเร็จในการรวมกลุ่มเกษตรกรจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

2. การพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยหลัก 5 กลุ่ม

ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มให้ประสบความสำเร็จนั้น กรมพัฒนาชุมชน (2560) ได้ให้แนวคิดในการทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้หลัก 5 ก ดังนี้

ก ที่ 1 : กลุ่ม/สมาชิก

1. กลุ่มเป็นการรวมตัวกันของคนที่มีความสมัครใจพร้อมที่จะ ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกัน หรือประเภทอาชีพเดียวกัน อย่างน้อย 5 คน ขึ้นไป

2. ที่ตั้งของกลุ่ม ควรเลือกสถานที่ที่เป็นที่สาธารณะ หรือ สถานที่ที่มีความพร้อมสามารถเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานของกลุ่ม สมาชิกสามารถเดินทางไปมาสะดวก และควรมีการขอใช้สถานที่ ให้ถูกต้อง

3. สมาชิก เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กลุ่มกำหนด เช่น มีภูมิลำเนา หรือถิ่นอาศัยเดียวกับสถานที่ตั้งกลุ่ม มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นชอบในหลักการของกลุ่ม รวมถึงพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของกลุ่ม และสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มด้วยความสมัครใจ

4. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกคือเข้าร่วมการประชุมและแสดงข้อคิดเห็น ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาอาชีพ ร่วมกำหนดและปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่ม

ก ที่ 2 : กรรมการ

กรรมการ คือ กลุ่มคนซึ่งได้รับมอบหมายและเป็นตัวแทนจาก สมาชิกให้บริหารกลุ่มนั้นๆ ซึ่งกลุ่มจะมั่นคงและบรรลุผลเพียงใด ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ การแต่งตั้งคณะกรรมการ ควรมีจำนวนเป็นเลขคี่ เพื่อให้สัดส่วนของการออกเสียงมีความเป็นเอกฉันท์จำนวนอยู่ระหว่าง 5 – 21 คน มีวาระการดำรงตำแหน่งอยู่ระหว่าง 1 – 4 ปี บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ คือ ดำเนินการร่างระเบียบ หรือข้อบังคับกลุ่ม โดยความเห็นชอบของสมาชิกกลุ่ม จัดให้สมาชิก มาประชุม

แสดงความคิดเห็นและวางแผนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน จัดให้มีบริการแก่สมาชิกในด้านต่างๆ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ก ที่ 3 : กฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับกลุ่ม

กฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับกลุ่ม ควรทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างสมาชิกและคณะกรรมการ วิธีการอาจเป็นการร่วมกันร่างขึ้นมาเอง หรืออาศัยกฎหมายอื่นมารองรับ การกำหนดสาระสำคัญในระเบียบอาจกำหนดเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

หมวดที่ 1 ข้อความทั่วไป ประกอบด้วย ชื่อกลุ่ม ที่ตั้งกลุ่ม วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

หมวดที่ 3 สมาชิกกลุ่ม ประกอบด้วย คุณสมบัติของสมาชิก การสมัครเข้าเป็นสมาชิก บทบาทหน้าที่ของสมาชิก การพ้นจาก สมาชิก

หมวดที่ 4 เงินทุนของกลุ่ม ที่มาเงินทุนของกลุ่ม การใช้จ่าย เงินทุนของกลุ่ม

หมวดที่ 5 การดำเนินงานของกลุ่ม ประกอบด้วย กิจกรรม ของกลุ่ม วิธีการดำเนินกิจกรรม การจัดสรรประโยชน์หรือกำไรของกลุ่ม

หมวดที่ 6 คณะกรรมการบริหารกลุ่ม ประกอบด้วย คุณสมบัติของคณะกรรมการ จำนวนคณะกรรมการ โครงสร้างของ คณะกรรมการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ วิธีการคัดเลือก วาระในการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุมของ คณะกรรมการและสมาชิก

หมวดที่ 7 การแก้ไขหรือเพิ่มเติมระเบียบ กำหนดวิธีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมระเบียบ

หมวดที่ 8 บทเฉพาะกาล ใครเป็นผู้ลงนามในระเบียบ วันที่ ระเบียบมีผลบังคับใช้

ก ที่ 4 : กองทุน

กองทุนของกลุ่มอาชีพอาจเป็นเงินหรือเครื่องมือ ที่ทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินการได้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของงกลุ่ม ซึ่งที่มาของทุน ได้แก่

1. ทุนจากการระดมหุ้นของสมาชิกควรกำหนดจำนวนหุ้นนของสมาชิกให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทุนตั้งต้นในการดำเนินงานของกลุ่ม

2. ทุนจากภาครัฐ/ เอกชน เช่น ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณ เงินบริจาค เงินสมทบจากเครือข่าย หรือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

3. ทุนจากการจัดกิจกรรม เช่น จำหน่ายข้าวเปลือก ขี้วัว แล้วหักรายได้เข้ากลุ่ม

4. ทุนจากการกู้ยืม แบ่งเป็น

4.1 แหล่งทุนภายในชุมชน เช่น เงินกู้จากสหกรณ์ฯ กองทุนหมู่บ้านฯ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เครือญาติ

4.2 แหล่งทุนภายนอกชุมชน เช่น สถาบันการเงินต่างๆ (ธกส. ออมสิน SME ฯลฯ)

ก ที่ 5 : กิจกรรม

เป็นสิ่งที่สมาชิกกลุ่มร่วมกันปฏิบัติเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและชุมชน โดยมีการกำหนดเป็นแผนกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมการวางแผนการผลิตและจำหน่าย การสะสมทุนของกลุ่ม การพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิก การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ การจัดสวัสดิการ การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน กิจกรรมของกลุ่มถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้กลุ่มมีชีวิต บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ดังนั้น คณะกรรมการจึงจำเป็นต้องส่งเสริม ให้กลุ่มมีแผนและดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่าต่อเนื่อง และ

สม่ำเสมอ โดยกิจกรรมของกลุ่มต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดความร่วมมือ และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

3. ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรประสบผลสำเร็จ

ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มเกษตรกรประสบผลสำเร็จนั้นประกอบด้วยหลายปัจจัย ซึ่งพงษ์ศักดิ์ และคณะ (2542) ได้สรุปถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้กลุ่มหรือองค์กรเกษตรกรประสบความสำเร็จ ไว้ดังนี้

1. ในการจัดตั้งกลุ่มนั้น ถ้าสมาชิกของกลุ่มที่มารวมตัวกันเป็นกลุ่มบุคคลที่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน เมื่อมารวมกลุ่มกันและมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ไปในแนวทางเดียวกันโอกาสที่การดำเนินงานของกลุ่มจะประสบความสำเร็จก็มีสูง

2. โครงสร้างในการดำเนินงานขององค์กรควรมีความชัดเจนมีองค์ประกอบที่พอเหมาะ มีความคล่องตัวในการบริหารงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย/ตำแหน่งไว้อย่างชัดเจน โดยไม่ซ้ำซ้อนกัน

3. การเข้ามารวมกลุ่มกันของสมาชิกที่ริเริ่มก่อตั้งและผู้ที่จะเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่ควรให้เป็นไปโดยสมัครใจ ไม่ควรเป็นการชักจูงหรือบังคับโดยหน่วยงานของทางราชการ ที่มุ่งหวังเพื่อให้มีการจัดตั้งขึ้นมาเท่านั้น โดยไม่ได้อธิบายหรือสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริง ให้ผู้ที่จะสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกเพื่อประกอบการตัดสินใจด้วยตัวของเขาเอง

4. ในการบริหารงานกลุ่ม สิ่งสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จก็คือ ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มในทุก ๆ ระดับ ตั้งแต่ประธานกรรมการ คณะกรรมการ สมาชิก ฝ่ายจัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่ดูแลกลุ่ม ถ้าทุกฝ่ายมีความซื่อสัตย์สุจริตตามภาระหน้าที่ที่ตนเองมีต่อกลุ่มแล้ว กลุ่มนั้นๆ จะประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มและทำหน้าที่ในการตรวจสอบฝ่ายจัดการ ตลอดจนดูแลสมาชิกทั้งมวล จึงต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ เสียสละ และมีอุดมการณ์อย่างแท้จริง

5. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินงานกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของสมาชิกได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการกลุ่ม การออกความคิดเห็นในการกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานกลุ่ม การรับรู้สถานการณ์ด้านสินทรัพย์และงบบัญชีกำไร-ขาดทุน ความก้าวหน้าในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเป็นระยะ ๆ ตามช่วงเวลาที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของกลุ่มอย่างเป็นธรรม การประชุมพบปะระหว่างกรรมการและสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

6. การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของกลุ่มที่สร้างประโยชน์ให้แก่สมาชิกของกลุ่ม เช่น การช่วยเหลือและสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตแก่สมาชิก การช่วยเหลือด้านการตลาดผลผลิตของสมาชิก การให้บริการด้านจำหน่ายเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่สมาชิก ถ้ากลุ่มสามารถทำกำไรและสมาชิกได้รับเงินปันผลและเฉลี่ยคืนอย่างยุติธรรมแล้ว จะเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกร่วมทำธุรกิจกับกลุ่มมากขึ้น

7. เงินทุนของกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของกลุ่ม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เช่น การพัฒนากลุ่ม การช่วยเหลือสังคมของกลุ่ม การช่วยเหลือสมาชิกในด้านสวัสดิการต่างๆ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินทุนทั้งสิ้น ดังนั้นความสามารถในการหาเงินทุนให้กลุ่ม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง แหล่งเงินทุนที่กลุ่มสามารถหาได้ เช่น การสะสมทุนจากการถือหุ้นของสมาชิก การสร้างผล กำไรจากการดำเนินธุรกิจ การสนับสนุนจากทางราชการและองค์กรเอกชน เป็นต้น ถ้ากลุ่มมีเงินทุนที่ใช้ดำเนินการอย่างพอเพียงก็จะทำให้กลุ่มดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

8. เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือและดูแลการทำงานของกลุ่มต่างๆ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำพาให้กลุ่มดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความเอาใจใส่และติดตามการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

9. การจัดฝึกอบรมและให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เนื้อหาหรือเรื่องที่จะนำมาฝึกอบรมให้กับสมาชิกของกลุ่ม ต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพของสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ อย่างแท้จริงหรือเป็นเรื่องที่สมาชิกกำลังประสบปัญหาอยู่ และต้องการแก้ไขโดยการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อนำไปปฏิบัติได้จริง เช่น เรื่องเกี่ยวกับการผลิตพืชหรือสัตว์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรโดยเลือกอบรมในประเด็นที่สมาชิกนำไปใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง

10. การทำธุรกิจแบบครบวงจรของกลุ่มเป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จได้ คือ การให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการผลิต การให้การสนับสนุนในเรื่องเงินทุน การช่วยเหลือ สนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต การจัดการด้านการตลาดเพื่อให้สมาชิกได้ขายสินค้าในราคาที่ยุติธรรม การสนับสนุนด้านการเก็บรักษาผลผลิตเพื่อรอเวลาขายในช่วงที่ราคามีความเหมาะสม เป็นต้น ถ้ากลุ่มสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างครบวงจรแบบนี้ สมาชิกจะเกิดความมั่นใจในการประกอบอาชีพและเห็นความสำคัญของการเข้ามารวมกลุ่ม

4. สิ่งบ่งชี้ความเข้มแข็งของกลุ่ม

1. สมาชิกมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อกลุ่ม และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
2. มีแผนการดำเนินงาน
3. มีเครือข่ายในการทำงาน
4. คณะกรรมการมีภาวะผู้นำสูง มีธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการกลุ่ม
5. กลุ่มมีกิจกรรมต่อยอด/ขยายกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา และเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่ม
6. มีผลผลิตของกลุ่มที่เป็นรูปธรรม
7. มีหลักฐาน/เอกสารสมบูรณ์

4. การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โครงการธนาคาร โค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

1. การประกวดหมู่บ้าน / กลุ่มธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น

เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือของโครงการ ธคก. และมีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง ปฏิบัติตามระเบียบของโครงการ และมีผลการดำเนินงานที่เห็นผลเป็นที่ประจักษ์ สมควรได้รับการยกย่องและเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรรายอื่น จึงได้มีการประกวดหมู่บ้านหรือกลุ่ม ธคก. ขึ้น โดยกำหนดให้แต่ละจังหวัดคัดเลือกกลุ่มที่มีผลงานดีเด่นเพื่อเป็นตัวแทนเข้ารับการคัดเลือกในระดับเขต มีเกณฑ์การพิจารณา 3 ด้าน รวม 100 คะแนน ดังนี้

1. การจัดการเลี้ยงดูสัตว์ คะแนนเต็ม 45 คะแนน

1. จำนวนสัตว์ของ ธคก. ในกลุ่ม (5 คะแนน)
2. จำนวนลูกสัตว์ของ ธคก. ตัวที่ 1 ในกลุ่ม (5 คะแนน)
3. จำนวนลูกสัตว์ของ ธคก. ตัวที่ 2,3,... ในกลุ่ม (2 คะแนน)
4. คอกสัตว์ของสมาชิกมีป้ายชื่อ มีที่ให้อาหาร-น้ำ ที่เก็บมูลสัตว์ (5 คะแนน)

5. มีการปลูกพืชอาหารสัตว์/แปลงหญ้า การสำรองพืชอาหารสัตว์ (5 คะแนน)
6. มีคอกกลาง หรือ ซองบังคับสัตว์ประจำกลุ่ม (5 คะแนน)
7. มีโปรแกรมการถ่ายพยาธิและโปรแกรมการป้องกันโรคสัตว์ (5 คะแนน)
8. การใช้ประโยชน์จากมูลสัตว์ แรงงานจากสัตว์ (3 คะแนน)
9. มีบัตรประจำตัวสัตว์ และการบันทึกข้อมูลในบัตร (5 คะแนน)
10. มีการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ภายในกลุ่ม โดยวิธีผสมเทียมหรือใช้พ่อพันธุ์ดี (5 คะแนน)

2. การบริหารจัดการหมู่บ้าน/กลุ่ม คะแนนเต็ม 40 คะแนน

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม (5 คะแนน)
2. มีกฎระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม (5 คะแนน)
3. มีการจัดตั้งกองทุนของกลุ่ม และการใช้ประโยชน์จากกองทุน (5 คะแนน)
4. มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารภายในกลุ่ม เช่น อินเตอร์เน็ต ไลน์ Facebook (5 คะแนน)
5. การจัดทำรายละเอียดทะเบียนสัตว์ประจำกลุ่ม (5 คะแนน)
6. การประชุมกลุ่ม/รายงานการประชุม (5 คะแนน)
7. การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆของกลุ่ม (5 คะแนน)
8. มีการวางแผน ป้องกัน เตรียมความพร้อมด้านปศุสัตว์ ในกรณีเกิดภัยธรรมชาติ (5 คะแนน)

3. การมีส่วนร่วมกับชุมชนหรือองค์กรต่างๆ คะแนนเต็ม 15 คะแนน

1. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ปัจจัยการผลิต จากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ (5 คะแนน)
2. มีกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (5 คะแนน)
3. มีการอนุรักษ์สืบสานประเพณี วัฒนะธรรม ที่เกี่ยวเนื่องกับด้านปศุสัตว์ (5 คะแนน)

2. โครงการคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงาน โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น

ตามที่กรมปศุสัตว์ได้สนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นระยะเวลากว่า 40 ปี โดยได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรทั่วประเทศเป็นจำนวนกว่า 278,821 ราย ปัจจุบันมีเกษตรกรอยู่ในความดูแลของโครงการ จำนวน 104,605 ราย จำนวนโค-กระบือรวมทั้งสิ้น 110,197 ตัว (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม2561) ซึ่งการดำเนินงานโครงการให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ นั้น จำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ที่ปฏิบัติงานอยู่ส่วนภูมิภาค ปศุสัตว์อำเภอจึงเป็นเจ้าหน้าที่คนแรกของกรมปศุสัตว์ที่จะดูแลให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่อย่างใกล้ชิด และการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ต้องมีความตั้งใจ ทุ่มเทและเสียสละเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นงานที่ต้องติดตามและดูแลอย่างใกล้ชิด

กรมปศุสัตว์เล็งเห็นถึงความสำคัญของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงได้จัดทำโครงการคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริดีเด่นขึ้น เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับปศุสัตว์อำเภอที่ปฏิบัติงานอย่างดียิ่ง และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานให้กับปศุสัตว์อำเภอทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริดีเด่น
2. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับปศุสัตว์อำเภอที่ปฏิบัติงานอย่างดียิ่ง
3. เพื่อประกาศเกียรติคุณและเป็นแบบอย่างให้กับปศุสัตว์อำเภอทั่วประเทศ
4. เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของกรมปศุสัตว์

เป้าหมายการคัดเลือก

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีสัตว์ของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ตั้งแต่ 100 ตัวขึ้นไป

เกณฑ์การแข่งขันแบ่งตามประเภทจำนวนสัตว์

1. ประเภท S (ขนาดเล็ก) จำนวนสัตว์ในพื้นที่ตั้งแต่ 100 – 200 ตัว
2. ประเภท M (ขนาดกลาง) จำนวนสัตว์ในพื้นที่ตั้งแต่ 201 – 300 ตัว
3. ประเภท L (ขนาดใหญ่) จำนวนสัตว์ในพื้นที่ตั้งแต่ 301 ตัว ขึ้นไป

หลักเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน คะแนนเต็ม 100 คะแนน

1. ด้านการบริหารจัดการโครงการ 50 คะแนน
2. ด้านผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการ ธคก. 43 คะแนน
3. ด้านแนวคิดการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงการ ธคก. 7 คะแนน

วิธีดำเนินการ

1. กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษแจ้งสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 – 9 พิจารณาคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดของแต่ละประเภทเข้าร่วมการประกวด โดยคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่เข้าแข่งขันระดับเขตให้เหลือประเภทละ 1 อำเภอ แล้วรายงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ

2. กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงาน ธคก. ดีเด่น ระดับประเทศ ตามประเภทของจำนวนสัตว์ในพื้นที่ โดยคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่เข้าแข่งขันให้เหลือประเภทละ 1 อำเภอ และรายงานผลการคัดเลือกให้ทราบ

3. กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ รายงานผลการคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงานโครงการ ธคก. ดีเด่น ที่ชนะเลิศอันดับที่ 1 ของแต่ละประเภทตามกลุ่มการแข่งขัน ให้กรมปศุสัตว์และคณะกรรมการบริหารโครงการ ธคก. ทราบ และเชิญปศุสัตว์อำเภอที่ชนะเลิศอันดับที่ 1 ของแต่ละประเภท รับรางวัลในวันสถาปนากรมปศุสัตว์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดขวัญและกำลังใจกับปศุสัตว์อำเภอที่ปฏิบัติงานอย่างตั้งใจ ทุ่มเท และเสียสละ
2. เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของปศุสัตว์อำเภอทั่วประเทศ
3. เกิดการพัฒนาโครงการธนาคารโค-กระบือฯ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

รายละเอียดการให้คะแนนแต่ละด้าน

1. ด้านการบริหารจัดการโครงการ คะแนนเต็ม 50 คะแนน

1.1 ด้านการจัดการเลี้ยงดูและการใช้ประโยชน์จากโค-กระบือโครงการ ธคก. (15 คะแนน)

1.1.1 เกษตรกรที่เป็นสมาชิก มีคอกสัตว์ รางน้ำ รางอาหาร และป้ายชื่อโครงการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของสมาชิกทั้งหมด (5 คะแนน)

1.1.2 เกษตรกรที่เป็นสมาชิก มีการจัดทำแปลงหญ้าหรือมีการสำรองอาหาร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของสมาชิกทั้งหมด (4 คะแนน)

1.1.3 มีการปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีผสมเทียมหรือใช้พ่อพันธุ์ อย่างเพียงพอ (4 คะแนน)

1.1.4 มีการเก็บรวบรวมและใช้ประโยชน์จากปุ๋ยคอก (2 คะแนน)

1.2 การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ (10 คะแนน)

1.2.1 มีคอกพักสัตว์หรือคอกกลางเพื่อกักโรค และมีซองบังคับสัตว์โดยมีการใช้ประโยชน์จากคอกกลางและซองบังคับสัตว์ดังกล่าว (3 คะแนน)

1.2.2 มีการจัดตั้งกองทุนยาสัตว์ และมีการใช้ประโยชน์จากกองทุนฯ (3 คะแนน)

1.2.3 มีการถ่ายพยาธิ การเสริมแร่ธาตุหรือวิตามินให้กับสัตว์ (2 คะแนน)

1.2.4 มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดตามโปรแกรมที่กรมปศุสัตว์กำหนด (2 คะแนน)

1.3 ด้านการบริหารและกำกับติดตามโครงการ (25 คะแนน)

1.3.1 มีการจัดทำทะเบียนโค-กระบือที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และมีบัตรประจำตัวสัตว์หรือเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ (5 คะแนน)

1.3.2 มีกลุ่มเกษตรกรที่รวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง และมีการจดทะเบียนกลุ่มเกษตรกรที่ถูกต้อง (4 คะแนน)

1.3.3 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (3 คะแนน)

1.3.4 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน (3 คะแนน)

1.3.5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการ (3 คะแนน)

1.3.6 ได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ จากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ (3 คะแนน)

1.3.7 มีแผนการกำกับ ติดตาม ควบคุมการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของโครงการ (2 คะแนน)

1.3.8 มีแผนหรือการเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ภัยธรรมชาติ หรือเหตุฉุกเฉินต่างๆ (2 คะแนน)

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการ ธคก. (คะแนนเต็ม 43 คะแนน)

2.1 ผลสัมฤทธิ์ด้านลูกเกิด (14 คะแนน)

2.1.1 จำนวนลูกโค-กระบือที่เกิด ตัวที่ 1 โดยคิดเป็นร้อยละ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแม่โค-กระบือ ดังนี้

10 – 20 % = 1 คะแนน	51 – 60 % = 5 คะแนน
21 – 30 % = 2 คะแนน	61 – 70 % = 6 คะแนน
31 – 40 % = 3 คะแนน	71 – 80 % = 7 คะแนน
41 – 50 % = 4 คะแนน	81% ขึ้นไป = 8 คะแนน

2.1.2 จำนวนลูกโค-กระบือที่เกิด ตัวที่ 1 ที่มีอายุครบ 18 เดือน เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแม่โค-กระบือ ดังนี้

20 – 30 % = 1 คะแนน	41 – 50 % = 3 คะแนน
31 – 40 % = 2 คะแนน	51% ขึ้นไป = 4 คะแนน

2.1.3 จำนวนลูกโค-กระบือที่เกิดตัวที่ 2,3....โดยคิดเป็นร้อยละ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแม่โค-กระบือ ดังนี้

10 – 15 % = 0.5 คะแนน	21– 25 % = 1.5 คะแนน
16 – 20 % = 1.0 คะแนน	26 % ขึ้นไป = 2.0 คะแนน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ด้านการขยายผลลูกเกิด (19 คะแนน)

2.2.1 จำนวนลูกโค-กระบือตัวที่ 1 เพศเมีย อายุครบ 18 เดือน ที่ได้ดำเนินการส่งมอบให้สมาชิกรายใหม่ โดยคิดเป็นร้อยละเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนลูกโค-กระบือเพศเมียตามข้อ 2.1.2 ดังนี้

1 – 10 % = 1 คะแนน	41 – 50 % = 5 คะแนน
11 – 20 % = 2 คะแนน	51 – 60 % = 6 คะแนน
21 – 30 % = 3 คะแนน	61 – 70 % = 7 คะแนน
31 – 40 % = 4 คะแนน	71% ขึ้นไป = 8 คะแนน

2.2.2 จำนวนลูกโค-กระบือตัวที่ 1 เพศผู้ อายุครบ 18 เดือน ที่จำหน่ายออกจากทะเบียน โดยคิดเป็นร้อยละเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนลูกโค-กระบือเพศผู้ตาม ข้อ 2.1.2

31 – 40 % = 1 คะแนน	61 – 70 % = 4 คะแนน
41 – 50 % = 2 คะแนน	71 – 80 % = 5 คะแนน
51 – 60 % = 3 คะแนน	81 % ขึ้นไป = 6 คะแนน

2.2.3 ราคาจำหน่ายลูกโค-กระบือเพศผู้ มีความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับราคาซื้อขายโค-กระบือในท้องถิ่น (3 คะแนน)

2.2.4 มีการคัดเลือกลูกโค-กระบือตัวที่ 1 เพศผู้ ที่มีลักษณะดีเพื่อใช้เป็นพ่อพันธุ์ในกลุ่ม (2 คะแนน)

2.3 ผลสัมฤทธิ์การมอบกรรมสิทธิ์แม่โค-กระบือ โดยคิดเป็นร้อยละจากจำนวนแม่โค-กระบือที่สัญญายืมครบ 5 ปี และแม่โค-กระบือที่เข้าหลักเกณฑ์เงื่อนไขมอบกรรมสิทธิ์เป็นกรณีพิเศษ

1 – 10 % = 1 คะแนน	51 – 60 % = 6 คะแนน
11 – 20 % = 2 คะแนน	61 – 70 % = 7 คะแนน
21 – 30 % = 3 คะแนน	71 – 80 % = 8 คะแนน
31 – 40 % = 4 คะแนน	81 – 90 % = 9 คะแนน
41 – 50 % = 5 คะแนน	91 % ขึ้นไป = 10 คะแนน

3. ด้านแนวคิดการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงการ ธคก. (คะแนนเต็ม 7 คะแนน)

3.1 วิสัยทัศน์ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานโครงการ ธคก. เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน (5 คะแนน)

3.2 แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ธคก. (2 คะแนน)

รวมหลักเกณฑ์การพิจารณา 3 ด้าน 100 คะแนน

ตัวอย่างสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ
โครงการคัดเลือกสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงาน โครงการธนาคารโค-กระบือ
เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น

ปศุสัตว์อำเภอที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 ประจำปี 2560

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ได้รับรางวัลการประกวดสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น ประจำปี 2561

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ได้รับรางวัลการประกวดสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น ประจำปี 2561

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ได้รับรางวัลการประกวดสำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่มีผลการปฏิบัติงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ดีเด่น ประจำปี 2561

บทที่ 7
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

การดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดประโยชน์หลายๆ เช่น เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เพิ่มขึ้น พึ่งพาตนเองได้ มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เกิดความสามัคคีในชุมชน มีการอนุรักษ์สืบสานประเพณี วัฒนธรรม รวมถึงการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามพบว่าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยังประสบปัญหาอุปสรรคที่ต้องการคำแนะนำและแนวทางการแก้ไขอีกเช่นกัน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถแยกตามประเด็นปัญหา ดังนี้ (รายงานการประชุมชี้แจงแผนการปฏิบัติงาน กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2561)

1. ปัญหาด้านเกษตรกร ได้แก่

1. เกษตรกรไม่เข้าใจระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขของโครงการ
2. เกษตรกร ลักลอบขายสัตว์ ก่อนครบสัญญา
3. เกษตรกรมีคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์ที่โครงการกำหนด

แนวทางแก้ไข

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องชี้แจงให้เกษตรกรเข้าใจ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของโครงการให้ชัดเจนก่อนรับมอบสัตว์ และติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
2. กำหนดมาตรการชดเชยค่าเสียหายกรณีเกษตรกรทำผิดสัญญา กระทำการทุจริต ปรับเป็นเงิน 2 เท่าตามราคาประเมินสัตว์ในสัญญา เป็นการป้องปราบไม่ให้เกษตรกรกระทำผิด

2. ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนไม่เพียงพอในการกำกับ ดูแล ติดตามสัตว์ในพื้นที่
2. การโยกย้ายสลับสับเปลี่ยนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ
3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังไม่เข้าใจระเบียบ หลักเกณฑ์ ของโครงการ
4. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ เห็นว่าเป็นโครงการที่ยุ่งยาก เป็นงานฝาก สร้างภาระ
5. การทุจริตต่อหน้าที่

แนวทางแก้ไข

1. พิจารณาจัดสรรบุคลากรผู้ปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับจำนวนสัตว์ในพื้นที่ การสร้างเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร อาสาปศุสัตว์ เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่การปฏิบัติงาน
2. หน่ายงานระดับ กรม/เขต ควรจัดประชุมชี้แจงและเน้นย้ำระเบียบ หลักเกณฑ์ ของโครงการ
3. กำหนดเป็นตัวชี้วัดของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
4. สร้างรูปแบบการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
5. ปลูกฝังสร้างจิตสานึก ทัศนะคติที่ดี คำนึงถึงผลประโยชน์ของเกษตรกรเป็นหลัก ปฏิบัติงานเพื่อสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

3. ปัญหาด้านตัวสัตว์ ได้แก่

1. โค-กระบือ ที่จัดส่งจากส่วนกลางบางครั้งมีขนาดค่อนข้างเล็ก อายุน้อย ต้องใช้เวลาเลี้ยงเพื่อฟื้นฟู สุขภาพเป็นเวลานาน จึงจะสามารถให้ลูกตัวแรกได้

แนวทางแก้ไข

1. เคร่งครัดในการคัดเลือกสัตว์จากต้นทางให้มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนดของโครงการ

2. จัดสรรงบประมาณจัดซื้อสัตว์ในพื้นที่ เพื่อให้ได้รับสัตว์ที่มีความเหมาะสม ตามสภาพแวดล้อม ของแต่ละพื้นที่ และลดค่าใช่จ่ายด้านการขนส่ง

4. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ได้แก่

1. งบประมาณประจำปีที่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลางไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่

2. ระบบบริหารโครงการด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปยังไม่สามารถดำเนินการได้

แนวทางแก้ไข

1. พิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจาก ธคก. โดยจัดทำเป็นโครงการติดตามการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสำเร็จของโครงการ

2. เร่งรัดการใช้ระบบบริหารโครงการด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่าในบางพื้นที่ไม่ต้องการให้มีสัตว์ของโครงการ ธคก. เพราะเห็นว่าเป็นงานที่มีความยุ่งยาก ต้องมีการติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เป็นภาระและมีระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการตามสัญญาของเกษตรกรแต่ละรายมากกว่า 5 ปี ซึ่งทัศนคติดังกล่าวถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของโครงการเป็นอย่างมาก ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจึงควรเห็นแก่ประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากโครงการ เป็นการสร้างโอกาส สร้างอาชีพ ก่อเกิดรายได้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และที่สำคัญเพื่อเป็นการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ให้คงอยู่สืบต่อไป

2. คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับแนะนำวิธีการปฏิบัติงานตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของโครงการ แต่ในการปฏิบัติงานจริงมีความซับซ้อนและอาจมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ ความชำนาญ ในการแก้ไขปัญหาควบคู่กับการใช้คู่มือปฏิบัติงาน

3. ควรมีการอบรม ชี้แจง ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

4. ควรจัดทำคู่มือ หลักเกณฑ์ ข้อปฏิบัติของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและสำหรับเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจ แบบฉบับพกพา โดยเน้นเนื้อหา หลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่สำคัญ เข้าใจง่าย เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องอีกช่องทางหนึ่ง

บรรณานุกรม

กรมปศุสัตว์. 2556. ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556. กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ, กรมปศุสัตว์.

กรมปศุสัตว์. 2558. ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558. กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ, กรมปศุสัตว์.

กรมปศุสัตว์. ม.ป.ป. . คู่มือและตัวอย่างวิธีปฏิบัติการดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ . สำนักพัฒนาการปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี, กรมปศุสัตว์.

กรมสุขภาพจิต. คู่มือการปฏิบัติงาน (work manual) กระบวนงานที่ 1 กระบวนงานวิจัย/พัฒนานวัตกรรม องค์ความรู้เทคโนโลยีของกลุ่มศูนย์สุขภาพจิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559. สืบค้นจาก https://www.dmh.go.th. สืบค้น ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2561.

จิตต์อารีย์ กนกนิรันดร. ม.ป.ป. . การเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน Work Manual. สืบค้นจาก https://www.kpru.ac.th/personnel/form-person/2561/ex-manual.doc สืบค้น ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2561.

พิเศษ ปั้นรัตน์. 2556. หลักและวิธีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน. สืบค้นจาก http://bus.ku.ac.th. สืบค้น ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2561.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2554. คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับผู้ปฏิบัติงานบริหาร. ขอนแก่น: ศูนย์ผลิตเอกสาร กองกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นจาก http://www.human.nu.ac.th/th/docs/research/11.pdf. สืบค้น ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2561.

เรืองชัย จรุงศิรวัฒน์. 2553. เทคนิคการเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน. ขอนแก่น : ศูนย์ผลิตเอกสาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิยะดา ธนสรรวนิช. 2558. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน. สำนักวิทยบริการ, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. สืบค้นจาก http://www.ubu.ac.th/web/files_up/27f2015090411325697.pdf. สืบค้น ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561.

สรรญ จินตภวัต. (2557). การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual Development). สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. สืบค้นจาก http://www.mua.go.th/users/development/doc/workflow_workshop.25.12.14.pdf. สืบค้น ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2561.

เสถียร คามีศักดิ์. (2553). การเขียนคู่มือปฏิบัติงาน ข้าราชการตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะ เชี่ยวชาญเฉพาะ และพนักงานมหาวิทยาลัย สายสนับสนุนวิชาการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553. สำนักงานอธิการบดี, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก http://hq.prd.go.th/plan/ewt_dl_link.php?nid=2223. สืบค้น ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2561.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. 2549. คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual). เอกสารประกอบการฝึกอบรมวิทยากรต้นแบบโครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้, กรกฎาคม - สิงหาคม 2549. ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์, กรุงเทพมหานคร.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 2560. จดหมายเหตุโครงการไถ่ชีวิตโค-กระบือ เพื่อถวายพระราชกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร, กรุงเทพฯ:
เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. 2561. สรุปสาระสำคัญโครงการตามนโยบายสำคัญ (Agenda) 15 โครงการ. เอกสารเย็บเล่ม
พัฒนาชุมชน, กรม. 2560. แนวทางการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ. กรุงเทพฯ : สไตล์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด
พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ และคณะ. 2542. แนวทางในการพัฒนาองค์กรและเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกและผลิตลำไย. เอกสารงานวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ภาคผนวก

ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร
ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556

ระเบียบกรมปศุสัตว์

ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

พ.ศ. ๒๕๕๖

ตามที่กรมปศุสัตว์ได้รับเงินพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้รับเงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และรับบริจาคโค-กระบือ จากผู้มีจิตศรัทธาสำหรับให้บริการแก่เกษตรกร นั้น

เพื่อให้การดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นไปตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบัน อันจะก่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร อธิบดีกรมปศุสัตว์จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๖"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

(๓) ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๔ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่หน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์

บรรดาระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

"ธคก." หมายความว่า ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

"โครงการ" หมายความว่า โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

"คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

"ลูกจ้าง" หมายความว่า ลูกจ้างรายเดือน ซึ่งปฏิบัติงานตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

"ลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรก" ให้หมายความรวมถึงลูกแฝดหรือลูกที่ติดมากับแม่โคหรือแม่กระบือที่ให้ยืมเพื่อการผลิต

ข้อ ๖ ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์รักษาการตามระเบียบนี้

/หมวด ๑...

หมวด ๑
คณะกรรมการบริหาร

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ประกอบด้วย อธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นประธานกรรมการ กับกรรมการอื่นซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์แต่งตั้งตามจำนวนที่เห็นสมควร โดยให้หัวหน้าฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ เป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ จำนวนหนึ่งคน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน กองคลัง จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๘ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามแนวพระราชดำริ

(๒) ควบคุม กำกับดูแล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคของโครงการ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

(๓) พิจารณาระเบียบข้อบังคับของโครงการ ให้มีความเหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบันตลอดจนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการขยายการให้บริการแก่เกษตรกรผู้ยากจนให้มากขึ้น

(๔) รับผิดชอบการดำเนินการของโครงการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของสำนัก/ศูนย์/กองต่าง ๆ ตามความจำเป็นโดยให้เลขานุการคณะกรรมการเป็นผู้ประสานงาน

(๕) อนุมัติการจ่ายเงินของโครงการ เพื่อการดำเนินกิจการของโครงการ หรือที่เกี่ยวเนื่องกับโครงการตามพระราชดำริ ยกเว้นในวงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท อยู่ในอำนาจของประธานกรรมการ หรือผู้ซึ่งประธานกรรมการมอบหมาย

(๖) เรื่องที่เกี่ยวกับการให้บริการโค-กระบือ ตามที่อธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย

หมวด ๒
การให้บริการ

ข้อ ๙ การให้บริการโคหรือกระบือของ ธคก. มี ๕ วิธี ดังนี้

(๑) การให้ยืมเพื่อการผลิต

(๒) การให้เช่าซื้อ

(๓) การให้ยืมพ่อพันธุ์

(๔) การให้เช่าเพื่อใช้แรงงาน

(๕) การให้บริการอื่น

ทั้งนี้ การให้บริการตามข้อ ๙ (๑), (๒), (๓) และ (๔) ให้บริการแก่เกษตรกรรายละ ๑ ตัว ส่วนการให้บริการตาม (๕) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารเห็นสมควร

ข้อ ๑๐ การให้ยืมเพื่อการผลิต หมายความว่า การให้เกษตรกรผู้ยากจนยืมแม่โคหรือแม่กระบือของ ธคก. โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกมีอายุครบ ๑๘ เดือนแล้ว ให้เกษตรกรผู้ยืมส่งลูกโคหรือลูกกระบือนั้นคืน ธคก. เพื่อให้ปศุสัตว์จังหวัดนำไปให้บริการแก่เกษตรกรรายอื่นหรือจำหน่ายเพื่อนำเงินส่ง ธคก. ส่วนลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดใหม่ในลำดับถัดไป จะตกเป็นของเกษตรกรผู้ยืม

/เมื่อสัญญายืม...

เมื่อสัญญายืม มีอายุครบ ๕ ปี ให้แม่โคหรือแม่กระบือดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้ยืม พร้อมลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดใหม่ในลำดับที่ ๒, ๓, ๔, ... หากเกษตรกรผู้ยืมทำสัญญายืมแม่โคหรือแม่กระบือไป ๓ ปีแล้ว ไม่มีลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกซึ่งต้องคืนแก่ ธคก. ธคก.จะถอนการให้ยืมและเกษตรกรผู้ยืมจะต้องนำแม่โคหรือแม่กระบือที่ยืมดังกล่าวนั้นส่งคืน ธคก. เพื่อให้ปศุสัตว์จังหวัดนำไปให้บริการแก่เกษตรกรรายอื่นยืมต่อไป เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นความบกพร่องทางระบบสืบพันธุ์ของแม่โคหรือแม่กระบือ ไม่ใช่เป็นความบกพร่องที่เกิดจากเกษตรกรผู้ยืม ให้ทดแทนแม่โคหรือแม่กระบือให้เกษตรกรผู้นั้นและทำสัญญาใหม่

หากเกษตรกรผู้ยืมตามวรรคก่อน ยืมแม่โคหรือแม่กระบือไป และแม่โคหรือแม่กระบืออยู่ระหว่างการตั้งท้องในระยะเวลาครบกำหนด ๓ ปี ธคก. อนุโลมให้เกษตรกรยืมตามสัญญายืมต่อไป หรือหากเกษตรกรผู้ยืมได้ลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดตัวแรก ต่อมาลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกนั้นตายหรือสูญหายก่อนครบกำหนดส่งคืน ธคก. ให้เกษตรกรผู้ยืมนำลูกโคหรือลูกกระบือที่เกิดลำดับถัดไป เมื่อมีอายุครบ ๑๘ เดือนนำส่ง ธคก. แทนลูกโคหรือลูกกระบือตัวแรกที่ตายหรือสูญหายนั้น

ข้อ ๑๑ การให้เช่าซื้อ หมายความว่า การให้เกษตรกรเช่าซื้อโคหรือกระบือของ ธคก. โดยเกษตรกรจะต้องชำระค่าเช่าซื้อให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

(๑) โคเนื้อหรือกระบือ ให้ชำระค่าเช่าซื้อภายในระยะเวลา ๓ ปี โดยผ่อนชำระในปีที่ ๑ ร้อยละ ๔๐ ของราคาโคเนื้อหรือกระบือ ปีที่ ๒ ร้อยละ ๓๐ ของราคาโคเนื้อหรือกระบือ และปีที่ ๓ ชำระค่าเช่าซื้อที่เหลือทั้งหมด

(๒) โคนมให้ชำระค่าเช่าซื้อภายในระยะเวลา ๕ ปี โดยผ่อนชำระในแต่ละปีไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของราคาโคนม

ในระหว่างการชำระค่าเช่าซื้อโคเนื้อ โคนม หรือกระบือ หากมีลูกสัตว์เกิดให้ถือว่าลูกสัตว์นั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้เช่าซื้อ

ข้อ ๑๒ การให้ยืมพ่อพันธุ์ หมายความว่า การให้เกษตรกรยืมพ่อพันธุ์โคหรือพ่อพันธุ์กระบือของ ธคก. โดยมีเงื่อนไขว่า จะให้ยืมพ่อพันธุ์โคหรือพ่อพันธุ์กระบือในหมู่บ้าน ที่มีแม่พันธุ์โคหรือแม่พันธุ์กระบือของ ธคก. ไม่ต่ำกว่า ๕๐ ตัว โดยให้เกษตรกรที่ได้รับบริการแม่พันธุ์โคหรือแม่พันธุ์กระบือคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ และให้บริการผสมพันธุ์แก่แม่โคหรือแม่กระบือของ ธคก. ในหมู่บ้าน

ข้อ ๑๓ การให้เช่าเพื่อใช้แรงงาน หมายความว่า การให้เกษตรกรเช่าโคหรือกระบือเพศผู้เพื่อใช้แรงงานโดยเกษตรกรจะต้องชำระค่าเช่าโคหรือกระบือตัวละ ๓๐๐ บาทต่อปี

ข้อ ๑๔ การให้บริการอื่น ๆ หมายความว่าการให้บริการเกี่ยวกับโคหรือกระบือแก่เกษตรกรนอกเหนือจากวิธีการที่ระบุไว้ในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ ซึ่งปศุสัตว์จังหวัดและ ธคก. ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้บริการเป็นกรณีพิเศษ เช่น การขอซื้อโคหรือกระบือของ ธคก. การให้บริการโคหรือกระบือแก่เกษตรกรมากกว่ารายละ ๑ ตัว เป็นต้น

ข้อ ๑๕ คุณสมบัติของเกษตรกรที่สมควรได้รับความช่วยเหลือจาก ธคก. มีดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทยและมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์

(๒) มีอาชีพทำนา ทำไร่ ทำสวน หรือเลี้ยงสัตว์

(๓) มีฐานะยากจน โดยมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ จปฐ. ๑ ฉบับที่เป็นปัจจุบันของกรมการพัฒนาชุมชน แต่หากเกษตรกรมีรายได้เกินเกณฑ์ จปฐ. ๑ ฉบับที่เป็นปัจจุบัน ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการชุมชนรับรองว่าสมควรได้รับการช่วยเหลือ

(๔) มีความประพฤติดีและยินดีให้ความร่วมมือกับทางราชการ

(๕) ไม่เคยได้รับบริการโคหรือกระบือจากโครงการอื่นมาก่อน

(๖) มีความเหมาะสมและความสามารถที่จะเลี้ยงโคหรือกระบือได้

/ข้อ ๑๖ ให้เกษตรกร...

ข้อ ๑๖ ให้เกษตรกรผู้มีความประสงค์จะขอรับบริการกรอกแบบฟอร์มตามที่ ธคก. กำหนดเพื่อแสดงความจำนงในการขอรับบริการ โดยมีผู้รับรองคุณสมบัติตามข้อ ๑๕ ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่ พร้อมหลักฐานรับรองรายได้จากกรมการพัฒนาชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/กิ่งอำเภอ) แนบแล้วส่งแบบแสดงความจำนงให้ปศุสัตว์จังหวัด

ให้ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๓ คน ทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและคัดเลือกเกษตรกรที่แจ้งความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการและมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๕ พร้อมรับรองคุณสมบัติของเกษตรกรดังกล่าว เสนอต่อปศุสัตว์เขตพิจารณากลั่นกรองสถานภาพ ความเหมาะสมแล้วนำเสนอ ธคก. พิจารณาให้ความช่วยเหลือต่อไป

ข้อ ๑๗ ให้เกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกตามข้อ ๑๖ ทำสัญญากับกรมปศุสัตว์ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้ โดยให้ปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์และต้องมีผู้ค้ำประกันสัญญาโดยเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่เชื่อถือได้ในท้องถิ่น

ทั้งนี้ ผู้ค้ำประกันตามวรรคก่อนสามารถค้ำประกันได้ไม่เกิน ๓ สัญญา

ข้อ ๑๘ การจัดทำสัญญาให้การบริการตามข้อ ๑๗ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดทำสัญญากับเกษตรกรเป็นจำนวน ๒ ชุด มอบให้เกษตรกรหรือผู้ค้ำประกัน จำนวน ๑ ชุด และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จำนวน ๑ ชุด

ข้อ ๑๙ ในกรณีผู้ทำสัญญาถึงแก่กรรมไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ให้สิทธิหน้าที่และความรับผิดตามสัญญาตกทอดแก่ทายาทโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติตาม ข้อ ๑๕ และดำเนินการตามข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ โดยอนุโลม

ข้อ ๒๐ กรณีลูกโคหรือลูกกระบือ ที่ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ ธคก. ให้ปศุสัตว์เขตมีอำนาจในการอนุมัติดำเนินการตามข้อ ๙ (๑), (๒), (๓) และ (๔) แล้วแต่กรณี โดยให้ปฏิบัติตาม ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๑๘ และข้อ ๑๙ โดยอนุโลม

หมวด ๓
การควบคุมและติดตาม

ข้อ ๒๑ ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่ได้รับมอบหมายจากปศุสัตว์จังหวัดจัดทำทะเบียนสัตว์ของ ธคก. ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบนั้น ๆ และติดตามดูแลสุขภาพโค-กระบือ โดยสม่ำเสมอรวมทั้งการดำเนินการป้องกันโรคสัตว์ตามระยะเวลาที่จำเป็น

ค่าใช้สอยและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้จ่ายในการติดตามดูแลโค-กระบือของ ธคก. ให้ใช้จากงบประมาณปกติ หากโค-กระบือของ ธคก. ในพื้นที่รับผิดชอบมีเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติม ให้ทำประมาณการขอรับการสนับสนุนจาก ธคก. กรมปศุสัตว์ ได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายโดยให้แจ้งงบประมาณค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามปกติที่มีด้วย

ข้อ ๒๒ ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดทำทะเบียนสัตว์ของ ธคก. ที่อยู่ในจังหวัดนั้น

ข้อ ๒๓ ให้ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลการดำเนินงานและทะเบียนสัตว์ จำนวน ๓ คน

คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคก่อน ให้มีหน้าที่ตรวจสอบผลการดำเนินงานและทะเบียนสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และรายงานต่อสำนักงานปศุสัตว์เขต ตามกำหนดระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด

/ข้อ ๒๔ ให้หน่วยงาน...

ข้อ ๒๔ ให้หน่วยงานของกรมปศุสัตว์ที่มีสัตว์ของโครงการ ธคก. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลการดำเนินงานและทะเบียนสัตว์ จำนวน ๓ คน

คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคก่อน ให้มีหน้าที่ตรวจสอบผลการดำเนินงานและทะเบียนสัตว์ภายในหน่วยงาน และรายงานต่อสำนักงานปศุสัตว์เขต ตามกำหนดระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด

ข้อ ๒๕ การดูแลสุขภาพ กำจัดพยาธิ และรักษาพยาบาลโคหรือกระบือ ของ ธคก. ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ใช้เวชภัณฑ์และยากำจัดพยาธิจากงานบริการรักษาโรคสัตว์ หรือโครงการอื่นดำเนินการ แต่ถ้าไม่มีหรือไม่เพียงพอ ให้ทำประมาณการขอรับการสนับสนุนจาก ธคก. กรมปศุสัตว์เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย โดยให้แจ้งจำนวนโค-กระบือและปริมาณที่ต้องการด้วย ทั้งนี้ ให้มีการกำจัดพยาธิในโคและกระบือของ ธคก. ปีละ ๒ ครั้ง

ข้อ ๒๖ ให้ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่ติดตามและตรวจสอบทะเบียนสัตว์ของ ธคก. ในพื้นที่โดยสม่ำเสมอ แล้วรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารทราบ

ข้อ ๒๗ ให้สำนักงานปศุสัตว์เขตติดตามและดูแลการปฏิบัติงาน ธคก. ของจังหวัดและหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ที่มีสัตว์ ธคก. ในพื้นที่รับผิดชอบและเร่งรัดการรายงานผลดำเนินงาน การจัดทำและตรวจสอบทะเบียนสัตว์ ให้ตรงตามกำหนดระยะเวลาและรายงานให้กรมปศุสัตว์ทราบ ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นอันก่อประโยชน์แก่ ธคก. ด้วย

หมวด ๔
การขอจำหน่ายสัตว์

ข้อ ๒๘ การขอจำหน่ายสัตว์ซึ่งตายหรือสูญหายออกจากทะเบียนสัตว์ของ ธคก. ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๓ คน เพื่อพิจารณาขออนุมัติจำหน่ายสัตว์จาก ธคก. กรมปศุสัตว์

ข้อ ๒๙ ในกรณีโคหรือกระบือของ ธคก. กรมปศุสัตว์ตาย

(๑) ให้ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดำเนินการชันสูตรซาก โดยจัดทำใบชันสูตรซากว่าตายด้วยสาเหตุใด แล้วดำเนินการจำหน่ายซากหรือจำหน่ายหนัง หากซากไม่เหมาะสมที่จะให้บริโภคหรือไม่ได้จำหน่ายหนัง ให้ชี้แจงเหตุผลและระบุด้วยว่าทำลายซากโดยวิธีใด

(๒) ให้คณะกรรมการตามข้อ ๒๘ สอบสวนข้อเท็จจริงว่าโค-กระบือตายเนื่องจากเหตุสุดวิสัยหรือความประมาทของเกษตรกร

(๓) ให้ปศุสัตว์จังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบสัตว์ของ ธคก. จัดส่งใบชันสูตรซาก สำเนาใบส่งเงินค่าจำหน่ายซากหรือจำหน่ายหนัง เงินค่าชดใช้ความเสียหายหากเกิดจากความประมาท และบันทึกของคณะกรรมการสอบสวนไปยังปศุสัตว์เขตภายใน ๓๐ วัน เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติจำหน่ายบัญชี เมื่อปศุสัตว์เขตอนุมัติแล้วต้องรายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๓๐ ในกรณีโค หรือ กระบือ ของ ธคก. กรมปศุสัตว์ สูญหาย

(๑) ให้เกษตรกรแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ แล้วคัดสำเนาบันทึกแจ้งความส่งปศุสัตว์จังหวัด เพื่อแจ้งสำนักงานปศุสัตว์เขต โดยให้รายงานผลการติดตามทุกระยะอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เป็นเวลา ๖ เดือน

(๒) ให้คณะกรรมการตามข้อ ๒๘ สอบสวนข้อเท็จจริงว่า โค-กระบือสูญหายเนื่องจากเหตุสุดวิสัยหรือความประมาทของเกษตรกร

/(๓) ให้จัดส่งบันทึก...

(๓) ให้จัดส่งบันทึกคณะกรรมการสอบสวน สำเนาใบนำส่งเงินค่าชดใช้ความเสียหายหากเกิดจากความประมาทของเกษตรกร ไปยังปศุสัตว์เขตเพื่อพิจารณาอนุมัติ แล้วให้ปศุสัตว์เขตรายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๓๑ ในกรณีเกษตรกรประสงค์จะขอซื้อโคหรือกระบือ ของ ธคก. ให้ปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

(๑) การขอจำหน่ายสัตว์ให้คำนึงถึงสภาพของโคหรือกระบือขณะที่เกษตรกรเสนอซื้อตามราคาของโคหรือกระบือในท้องตลาดขณะนั้น โดยให้ประเมินราคาขายโคหรือกระบือ ตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อจำหน่ายและราคาปศุสัตว์ฉบับปัจจุบัน

(๒) ให้จัดส่งบันทึกการประเมินราคา ประกอบคำขอซื้อโคหรือกระบือของเกษตรกร พร้อมทั้งผลการพิจารณาความเหมาะสม เสนอไปยังปศุสัตว์เขตเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติ

(๓) เมื่อปศุสัตว์เขตอนุมัติแล้ว ให้เรียกเก็บเงินค่าซื้อโคหรือกระบือจากเกษตรกรผู้ขอซื้อทั้งหมด แล้วนำส่ง ธคก. และมอบกรรมสิทธิ์โคหรือกระบือให้เกษตรกรที่ขอซื้อได้และรายงานผลให้ ธคก. ทราบเพื่อจำหน่ายทะเบียน

กรณีเกษตรกรขอซื้อโค-กระบือเป็นกรรมสิทธิ์ก่อนครบกำหนดสัญญาให้ปศุสัตว์จังหวัดจำหน่ายได้ในราคาที่ระบุไว้ในสัญญาโดยให้ดำเนินการตามข้อ ๓๑ โดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ ให้ปศุสัตว์เขตมีอำนาจอนุมัติเกี่ยวกับ ธคก. ดังนี้

(๑) การเปลี่ยนเกษตรกรคู่สัญญาจากข้อ ๙ (๑), (๓) และ (๔) โคหรือกระบือจากเกษตรกรรายเก่าเป็นเกษตรกรรายใหม่แทน หรือเปลี่ยนเป็นสัญญาเช่าซื้อโคหรือกระบือแทน

(๒) การจำหน่ายทะเบียนลูกโคหรือลูกกระบือ กรณีเกษตรกรยืมโคหรือกระบือเพื่อการผลิต แล้วได้รับมอบลูกโคหรือลูกกระบือ เป็นกรรมสิทธิ์ของตนตามสัญญายืมโค-กระบือ เพื่อการผลิต

(๓) การจำหน่ายทะเบียนแม่โคหรือแม่กระบือ กรณีเกษตรกรยืมเพื่อการผลิตหรือเช่าซื้อโคหรือกระบือ แล้วแต่กรณี แล้วได้โคหรือกระบือเป็นกรรมสิทธิ์ของตนตามสัญญา

(๔) การจำหน่าย และจำหน่ายออกจากทะเบียน ซึ่งโคหรือกระบือหรือลูกโคหรือลูกกระบือ กรณีสัตว์ตายซึ่งตรวจสอบแล้วว่าไม่มีบุคคลใดต้องรับผิด

(๕) การจำหน่าย และจำหน่ายออกจากทะเบียนกรณีเกษตรกรประสงค์จะขอซื้อโคหรือกระบือของธนาคารโค-กระบือ รวมทั้งลูกโคหรือลูกกระบือ ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคารโค-กระบือ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลให้ ธคก. กรมปศุสัตว์ เพื่อจำหน่ายทะเบียนต่อไป

หมวด ๕
การรับบริจาคสัตว์

ข้อ ๓๓ เมื่อมีผู้ประสงค์จะบริจาคโคหรือกระบือให้ ธคก. ในพื้นที่จังหวัดใดให้ปศุสัตว์จังหวัดพิจารณาโคหรือกระบือที่จะบริจาคให้โดยพิจารณาและตรวจสอบสุขภาพ ความเหมาะสม ความสมบูรณ์พันธุ์ อายุไม่เกิน ๔ ปี ปราศจากโรคระบาดตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และโรคระบาดอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งออกตามความในกฎหมายดังกล่าว หากมีความเหมาะสมและสมควรที่จะรับบริจาค ให้รับบริจาคโค-กระบือจากผู้บริจาคได้และให้ออกใบรับบริจาคโคหรือกระบือของ ธคก. ตามแบบที่กำหนดแล้วรายงาน ธคก. ทราบ

การรับบริจาคตามวรรคก่อน ต้องเป็นการบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือพันธะผูกพันใด ๆ ทั้งสิ้น

/หมวด ๖...

หมวด ๖
การรับและนำส่งเงิน

ข้อ ๓๔ ให้มีบัญชีเงินฝากไว้ที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด โดยใช้ชื่อบัญชีธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และให้นำเงินที่ได้รับเข้าบัญชีธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ต่อไป

ข้อ ๓๕ การรับเงินบริจาค เงินรายได้หรือเงินอื่นใดของ ธคก. ให้ผู้รับเงินออกใบเสร็จรับเงินตามแบบของ ธคก. ไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๓๖ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในใบรับเงินบริจาค

(๑) กรณีรับเงินที่กรมปศุสัตว์ หรือรับเงินนอกสถานที่ในส่วนกลาง ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือรองอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ เป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาคและให้นำเงินส่งกองคลังภายในวันถัดไป

(๒) กรณีรับเงินที่สำนักงานปศุสัตว์เขต ปศุสัตว์เขตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากปศุสัตว์เขตเป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาค

(๓) กรณีรับเงินที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ให้ปศุสัตว์จังหวัดหรือผู้ซึ่งปศุสัตว์จังหวัดมอบหมายเป็นผู้ลงชื่อในใบรับเงินบริจาค

ให้ปศุสัตว์เขตนำเงินที่ได้รับตาม (๒) หรือปศุสัตว์จังหวัดนำเงินที่ได้รับตาม (๓) เข้าธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนั้น โดยให้โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาราชเทวี กรุงเทพ ฯ ชื่อบัญชีธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ รหัส ๐๓๐-๖-๐๑๒๓๙-๑ ภายในสิ้นเดือนทุกเดือน หากมีเงินเกินกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ให้นำส่งภายใน ๓ วันทำการ

ข้อ ๓๗ ให้สำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และหน่วยงานที่มีสัตว์ ธคก. ทำรายงานการรับบริจาคเงิน และหรือโค-กระบือ ประจำเดือน พร้อมแนบสำเนาใบรับเงินบริจาค พร้อมสำเนาใบโอนเงินเข้าบัญชี ธคก. หรือสำเนาใบอนุโมทนาบัตร รวบรวมส่งให้กองคลัง ผ่าน กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์ ทราบภายในวันที่ ๕ ของเดือน

หมวด ๗
การจ่ายเงิน

ข้อ ๓๘ การจ่ายเงินของโครงการ ให้จ่ายเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ การใช้จ่ายเงินโครงการเพื่อจัดซื้อโค-กระบือ เพื่อจัดพิธีไถ่ชีวิตโค-กระบือ ในจังหวัดต่าง ๆ ที่ได้รับบริจาคเงินจากผู้มีจิตศรัทธา และมีความประสงค์จะจัดพิธีไถ่ชีวิตโค-กระบือหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ขออนุมัติจากประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหาร โดยแจ้งรายละเอียด ดังนี้

(๑) จำนวนเงินที่รับบริจาค หรือเงินที่โอนเข้าบัญชีของ ธคก.

(๒) จำนวนโค-กระบือ ที่จะจัดพิธี

(๓) จำนวนเงินที่ต้องการจัดหาพันธุ์สัตว์

(๔) ค่าจัดพิธีการ

/ข้อ ๓๙ ภายใต้บังคับข้อ ๘...

ข้อ ๓๙ ภายใต้บังคับข้อ ๘ ให้ประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหาร หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการมีอำนาจก่อหนี้และอนุมัติการจ่ายเงินของโครงการ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การจ่ายเงินยืม กรณียืมเงินเป็นค่าจัดซื้อพันธุ์สัตว์

(๒) ประเภทค่าจ้าง

(๓) ประเภทค่าตอบแทน ใช้สอยและค่าวัสดุ

(๔) ประเภทค่าครุภัณฑ์

(๕) เงินสมทบกองทุนประกันสังคมของลูกจ้าง

ข้อ ๔๐ รายจ่ายที่ไม่ได้กำหนดในข้อ ๓๙ ให้ขอทำความตกลงกับ ธคก.

ข้อ ๔๑ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อหนี้ผูกพัน ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

หมวด ๘
ลูกจ้าง

ข้อ ๔๒ การสรรหา จำนวนอัตราจ้างและการบรรจุแต่งตั้ง เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหารที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม โดยให้ประธานกรรมการ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากประธานกรรมการ เป็นผู้อนุมัติในแต่ละครั้ง

ข้อ ๔๓ อัตราเงินเดือน ให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนของลูกจ้างโครงการธนาคาร โค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ตามตารางแนบท้ายระเบียบนี้

ทั้งนี้ การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนจะพิจารณาเลื่อนขั้นเงินขั้นเงินเดือนปีละ ๑ ครั้ง และหลักเกณฑ์การประเมินให้ถือปฏิบัติโดยอนุโลมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๔๔ ค่าอาหารทำการนอกเวลา ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าพาหนะ ตลอดจนวันลา ให้ถือปฏิบัติโดยอนุโลมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๔๕ การรักษาพยาบาลและอื่น ๆให้ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ หากลูกจ้างประสงค์จะสมัครเป็นผู้ประกันตน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๓๓ โครงการจะจ่ายเงินสมทบให้กึ่งหนึ่ง

หมวด ๙
ข้อกำหนดอื่น

ข้อ ๔๖ กรณีโคหรือกระบือของ ธคก. ตายหรือสูญหายอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่ได้รับมอบหมาย แจ้งเหตุให้ปศุสัตว์จังหวัดทราบโดยด่วน และให้ถือปฏิบัติตามข้อกำหนดในหมวด ๔ แห่งระเบียบนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๔๗ ให้กองคลังกรมปศุสัตว์ จัดทำบัญชีการเงินของ ธคก. ตามระบบบัญชีสากลและจัดทำงบรายรับรายจ่ายประจำปี เสนอต่อ ธคก. ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันปิดบัญชี

ข้อ ๔๘ ให้กลุ่มงานตรวจสอบภายในกรมปศุสัตว์ มีหน้าที่ตรวจสอบการเงินและการบัญชีของ ธคก. ให้ตรงกับวัตถุประสงค์แล้วรายงานผลการตรวจสอบให้ประธานกรรมการในคณะกรรมการบริหาร ทราบเป็นประจำทุกปี

/ข้อ ๔๙ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ...

ข้อ ๔๙ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำเงินส่งคลัง และการพัสดุของโครงการ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ สำหรับวิธีปฏิบัติอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ทำความตกลงกับคณะกรรมการบริหาร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เว้นแต่หมวด ๘ ลูกจ้าง ให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายทฤษดี ชาวสวนเจริญ)
อธิบดีกรมปศุสัตว์
ประธานกรรมการ
ในคณะกรรมการบริหาร
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร
ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2556
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557

ระเบียบกรมปศุสัตว์
ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
พ.ศ. ๒๕๕๖
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๖

อธิบดีกรมปศุสัตว์ในฐานะประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำรี พ.ศ. ๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในหมวด ๘ ว่าด้วยลูกจ้าง ของระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๔ ข้อกำหนดเกี่ยวกับลูกจ้างตามความในหมวด ๘ ของระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้เป็นไปตาม "ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๗"

ข้อ ๕ ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์ในฐานะประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายทฤษดี ชาวสวนเจริญ)
อธิบดีกรมปศุสัตว์
ประธานกรรมการ
ในคณะกรรมการบริหาร
โครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. 2557

ระเบียบกรมปศุสัตว์
ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร
ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๓) ของระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๖ อธิบดีกรมปศุสัตว์ในฐานะประธานกรรมการในคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๗"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

"โครงการ" หมายความว่า โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

"คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

"เจ้าหน้าที่" หมายความว่า บุคคลซึ่งโครงการจ้างไว้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ ของโครงการ

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์ ในฐานะประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑
อัตรากำลังและตำแหน่ง

ข้อ ๕ ให้โครงการจ้างเจ้าหน้าที่ ตามจำนวนที่จำเป็นแก่การปฏิบัติงานประจำของโครงการ

ข้อ ๖ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่มีดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

(๒) เจ้าหน้าที่ธุรการ

(๓) นักวิชาการสัตวบาล/เจ้าพนักงานสัตวบาล

(๔) ตำแหน่งอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยออกเป็นประกาศ

ข้อ ๗ ให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากประธานกรรมการ ในคณะกรรมการบริหาร ดำเนินการคัดเลือกหรือสอบคัดเลือกและแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่งโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ ความสามารถ ความรับผิดชอบสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานและความเหมาะสมกับตำแหน่ง ทั้งนี้ การบรรจุและแต่งตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๑

/หมวด ๒...

หมวด ๒
เงินเดือนและค่าจ้าง

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการบริหารกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ไว้โดยจัดทำเป็นบัญชีแนบท้ายระเบียบนี้ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจปรับปรุงหรือกำหนดอัตราเงินเดือนใหม่ได้ตามสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยออกเป็นประกาศ

หมวด ๓
การรับสมัคร การคัดเลือกหรือสอบคัดเลือก

ข้อ ๙ เมื่อโครงการมีความจำเป็นต้องจ้างเจ้าหน้าที่ของโครงการให้ผู้รับมอบอำนาจตามข้อ ๗ มีอำนาจพิจารณารับสมัครคัดเลือก หรือสอบคัดเลือก ตามหลักเกณฑ์ในระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ผู้ที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นผู้ทุพพลภาพ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นโรคเรื้อนวัณโรคในระยะอันตราย โรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคยาเสพติดให้โทษ โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือโรคอย่างอื่นตามที่โครงการกำหนด

(๔) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๕) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

(๖) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษหรือ ออกจากงาน หรือออกจากราชการ หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่

(๗) ไม่เป็นผู้เคยถูกรับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๘) ไม่เป็นผู้เคยลาออกจากโครงการโดยได้กระทำผิดวินัย ซึ่งอาจต้องได้รับโทษไล่ออกหรือให้ออกตามระเบียบว่าด้วยวินัย การสอบสวนและการลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๑ การบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ต้องได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาการเงินหรือการบัญชีที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

(๒) เจ้าหน้าที่ธุรการ ต้องได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

(๓) เจ้าพนักงานสัตวบาล ต้องได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาการสัตวศาสตร์ สัตวบาล หรือสัตวรักษ์ที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

/(๔) นักวิชาการสัตวบาล...

(๔) นักวิชาการสัตวบาล ต้องได้รับปริญญาตรี ในสาขาสัตวศาสตร์ สัตวบาล หรือสัตวรักษ์ ที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

(๕) นักวิชาการเงินและบัญชี ต้องได้รับปริญญาตรี ในสาขาการเงินหรือการบัญชี ที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ

(๖) ตำแหน่งอื่นๆ คุณสมบัติตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดตามความเหมาะสมกับตำแหน่งนั้นๆ โดยออกเป็นประกาศ

ข้อ ๑๒ ผู้ประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือก หรือสอบคัดเลือก ให้ยื่นใบสมัครตามแบบที่โครงการกำหนด พร้อมด้วยหลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ใบรับรองแพทย์ และให้ยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อผู้รับมอบอำนาจตามข้อ ๗ หรือเจ้าหน้าที่โครงการที่ได้รับมอบหมาย ณ สำนักงานของโครงการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค

ข้อ ๑๓ ในการสอบคัดเลือกให้ผู้รับมอบอำนาจตามข้อ ๗ กำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีดำเนินการโดยอนุโลมตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ

หมวด ๔
การจ้างและการแต่งตั้ง

ข้อ ๑๔ ในการจ้างหรือแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของโครงการ ต้องทำหนังสือสัญญาจ้างไว้เป็นหลักฐานตามที่โครงการกำหนด โดยให้ได้รับเงินเดือนเริ่มขั้นต้นตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ ๘

หมวด ๕
การเลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง

ข้อ ๑๕ การเลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจตามข้อ ๗ เป็นผู้พิจารณาถึงความสามารถ การริเริ่ม การอุตสาหะ ความรับผิดชอบ คุณภาพและปริมาณงานในหน้าที่ ตลอดจนความประพฤติและสมรรถภาพในการปฏิบัติงานในรอบปี

สำหรับการเลื่อนเงินเดือนให้เลื่อนในวันที่ ๑ ตุลาคม ของทุกปี และผู้มีสิทธิ์ได้รับการประเมินเลื่อนเงินเดือนต้องปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าแปดเดือน

เกณฑ์การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้เลื่อนเงินเดือนได้ในวงเงินไม่เกินร้อยละ ๖ ของเงินเดือนเจ้าหน้าที่ ที่ครองอัตราอยู่ ณ วันที่ ๑ กันยายน และกรณีการเลื่อนเงินเดือน ๒ ขั้น ต้องไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด

ข้อ ๑๖ เจ้าหน้าที่ที่จะไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง มีรายละเอียด ดังนี้

ก. มีวันลาเกิน ๔๕ วัน ในแต่ละรอบการประเมิน เว้นแต่

(๑) ลาป่วยซึ่งต้องใช้เวลารักษาพยาบาลเป็นเวลานานติดต่อกันคราวเดียวกันหรือหลายคราวรวมกันไม่เกิน ๖๐ วัน

(๒) ลาอุปสมบทไม่เกิน ๑๒๐ วัน

/(๓) ลาคลอดบุตร...

(๓) ลาคลอดบุตรก่อนและหลังคลอดครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๙๐ วัน

(๔) ลาป่วยเนื่องจากอุบัติเหตุจากการไปปฏิบัติงานของโครงการ

ข. สายเกิน ๓๐ ครั้ง ในแต่ละรอบการประเมิน

ค. ถูกลงโทษทางวินัย เว้นแต่โทษภาคทัณฑ์

หมวด ๖
วัน เวลาทำงาน วันหยุด วันลา การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา
ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด

ข้อ ๑๗ วันเวลาทำงาน วันหยุด วันลา การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พักและพาหนะ ของเจ้าหน้าที่โครงการให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม

หมวด ๗
หลักประกันของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๘ ในการบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ต้องทำหนังสือสัญญาจ้างไว้เป็นหลักฐานตามแบบที่โครงการกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้ผู้ที่ได้รับการบรรจุเป็นเจ้าหน้าที่ทุกคน ต้องมีหลักประกันการทำงานและ/หรือเงินประกัน ความเสียหายในการทำงานที่อาจเกิดขึ้นแก่โครงการ อันเนื่องมาจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) มีบุคคลที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือพนักงานของรัฐ ที่มีวิทยฐานะเทียบเท่าชำนาญการขึ้นไป หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ระดับ ๘ ขึ้นไป ทำสัญญาค้ำประกันหนึ่งคนในวงเงิน ๖๐ เท่า ของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่ลูกจ้างได้รับ ให้โครงการทำหนังสือสัญญาค้ำประกัน ๓ ฉบับ ให้โครงการเจ้าหน้าที่และผู้ค้ำประกันเก็บไว้อย่างละฉบับ หรือ

(๒) มีเงินสด ๖๐ เท่า ของอัตราค่าจ้างรายวัน โดยเฉลี่ย ณ วันที่โครงการรับเงินประกัน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้น ให้โครงการเรียกเก็บเงินประกันเพิ่มในอัตราไม่เกิน ๖๐ เท่า ของอัตราค่าจ้างรายวันใหม่ในปีนั้นในกรณีเงินประกันลดลงอันเนื่องจากนำไปชดเชยค่าเสียหาย โครงการจะเรียกหรือรับเงินประกันเพิ่มได้ในอัตราไม่เกิน ๖๐ เท่าของอัตราค่าจ้างรายวัน ณ ปัจจุบัน

เงินประกันตาม (๒) ให้ฝากไว้กับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น โดยจัดให้มีบัญชีเงินฝากของเจ้าหน้าที่แต่ละคนพร้อมแจ้งเรื่อง แจ้งชื่อธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่น บัญชีและเลขที่บัญชีให้เจ้าหน้าที่ทราบเป็นหนังสือภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่รับเงินประกัน โดยค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานดังกล่าว ให้โครงการเป็นผู้ออก หรือ

(๓) ในกรณีที่ไม่ใช้หลักประกันทั้งใน (๑) และ (๒) อาจใช้หลักประกันเป็นทรัพย์สิน ซึ่งทรัพย์สินที่เรียกเก็บหรือรับเป็นหลักประกันได้แก่ทรัพย์ ดังต่อไปนี้

(๓.๑) สมุดเงินฝากประจำธนาคาร

/(๓.๒) หนังสือค้ำประกัน...

(๓.๒) หนังสือค้ำประกันธนาคาร

ทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้นมีมูลค่าไม่เกิน ๖๐ เท่า ของอัตราค่าจ้างรายวันโดยเฉลี่ยที่เจ้าหน้าที่ได้รับ โดยโครงการเป็นผู้เก็บรักษาหลักประกัน

หมวด ๘
เงินบำเหน็จ ค่าชดเชย

ข้อ ๒๐ เงินบำเหน็จ โครงการจะจ่ายเงินบำเหน็จกรณีสิ้นสุดการจ้างให้แก่เจ้าหน้าที่ตามระยะเวลา และอัตรา ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่รายใดที่ปฏิบัติงานกับโครงการด้วยความเรียบร้อย เป็นเวลาติดต่อกัน ๕ ปีขึ้นไปให้ได้รับบำเหน็จเมื่อออกจากตำแหน่ง เว้นแต่การออกโดยถูกไล่ออก

(๒) การคำนวณบำเหน็จ ให้คิดตามจำนวนปีปฏิบัติงานโดยถือเอาค่าจ้างของเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีปฏิบัติงาน เศษของปีถ้าเกิน ๖ เดือน ให้ปัดเป็น ๑ ปี

ข้อ ๒๑ ค่าชดเชย โครงการจะจ่ายค่าชดเชยการเลิกจ้างตามข้อ ๒๗ (๑) ที่ทำงานไม่เกิน ๕ ปี และ (๒) กรณีโครงการเป็นผู้บอกเลิกจ้าง ให้เจ้าหน้าที่ตามระยะเวลา และอัตรา ดังนี้

(๑) เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๑๒๐ วันแต่ไม่ครบ ๑ ปี จะได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๓๐ วัน

(๒) เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๑ ปี แต่ไม่ครบ ๓ ปี จะได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๙๐ วัน

(๓) เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๓ ปี แต่ไม่ครบ ๖ ปี จะได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๑๘๐ วัน

(๔) เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๖ ปี แต่ไม่ครบ ๑๐ ปี จะได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๒๔๐ วัน

(๕) เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ๑๐ ปีขึ้นไป จะได้รับค่าชดเชยเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้าย ๓๐๐ วัน

หมวด ๙
การสิ้นสุดการจ้าง

ข้อ ๒๒ การจ้างงาน จะสิ้นสุดลงด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังนี้

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เกษียณอายุ

(๔) การเลิกจ้างตามสัญญาจ้าง

(๕) ขาดคุณสมบัติทั่วไป และหรือคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง

/ข้อ ๒๓ การตาย...

ข้อ ๒๓ การตาย ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ถึงแก่ความตาย โครงการจะจ่ายค่าจ้างหรือเงินอื่นให้ทายาทโดยชอบธรรมของเจ้าหน้าที่ที่ถึงแก่ความตายโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร

ข้อ ๒๔ การลาออก ให้เจ้าหน้าที่ที่ยื่นใบลาออกล่วงหน้าตามแบบที่โครงการกำหนดต่อผู้รับมอบอำนาจตามข้อ ๗ โดยให้ยื่นในวันหรือก่อนวันจ่ายค่าจ้างในเดือนนั้นและให้มีผลเมื่อถึงกำหนดในวันจ่ายค่าจ้างในเดือนถัดไป

การลาออกของเจ้าหน้าที่ ที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นหากทำให้โครงการเสียหาย โครงการมีความชอบธรรมที่จะหักเงินประกัน เงินค่าจ้าง หรือเงินอื่นใดชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงการใช้สิทธิตามกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้ค้ำประกันเพื่อชดใช้ความเสียหายได้ด้วย

ข้อ ๒๕ การเกษียณอายุ เจ้าหน้าที่คนใดมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ให้เกษียณอายุการทำงาน โดยให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๒๖ การเลิกจ้าง หมายถึง ผู้ที่โครงการให้พ้นสภาพการเป็นเจ้าหน้าที่ โดยการปลดออกหรือไล่ออกอันเนื่องจากขาดคุณสมบัติในการทำงาน การครบกำหนดตามสัญญาจ้างหรือกระทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง

การเลิกจ้างดังกล่าว โครงการจะแจ้งเหตุผลและวันเลิกจ้างให้ทราบเป็นหนังสือ โดยจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย ๓๐ วัน เว้นแต่การเลิกจ้างที่ไม่ผ่านการทดลองงานตามที่จ้างไว้ โดยมีกำหนดระยะเวลาแน่นอนหรือเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิดและไม่มีสิทธิ์ได้รับค่าชดเชย

ข้อ ๒๗ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจเลิกจ้างเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เลิกจ้างตามสัญญา

(๒) เมื่อโครงการยุบตำแหน่งที่ผู้นั้นดำรงอยู่

(๓) เมื่อมีเหตุอันควร ซึ่งคณะกรรมการบริหารเห็นว่าผู้นั้นหย่อนสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน หรือมีความบกพร่องในการปฏิบัติงานอยู่เนืองๆ หรือไม่อาจไว้วางใจผู้นั้นในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

(๔) เมื่อมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีความผิดวินัยร้ายแรง หรือในกรณีมีความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือ ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๕) เมื่อต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

ข้อ ๒๘ การบังคับใช้

(๑) ให้โครงการมอบระเบียบนี้แก่เจ้าหน้าที่ทุกคน และให้เจ้าหน้าที่ศึกษาระเบียบนี้ให้มีความเข้าใจอย่างชัดแจ้ง เพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

(๒) เจ้าหน้าที่จะปฏิเสธว่าไม่ทราบเงื่อนไข หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติตามระเบียบนี้ไม่ได้

(๓) ผู้รับมอบอำนาจตามข้อ ๗ เป็นผู้ควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการปฏิบัติตามระเบียบนี้อย่างถูกต้องและเคร่งครัด

/หมวด ๑๐...

หมวด ๑๐
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๙ ผู้ที่โครงการได้จ้างไว้แล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ ให้ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตามระเบียบนี้ มีสิทธิและหน้าที่ตามระเบียบนี้ทุกประการ เจ้าหน้าที่คนใดยังไม่ทำสัญญาจ้าง และ/หรือยังไม่จัดให้มีหลักประกันไว้กับโครงการ ตามหมวด ๗ ให้จัดทำสัญญาจ้างและ/หรือจัดให้มีหลักประกันดังกล่าวภายในกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันถัดจากวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายทฤษดี ชาวสวนเจริญ)
อธิบดีกรมปศุสัตว์
ประธานกรรมการ
ในคณะกรรมการบริหาร
โครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคาร โค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

ระเบียบกรมปศุสัตว์
ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือ
เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔ แห่งระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๗ อธิบดีกรมปศุสัตว์ในฐานะประธานคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่อธิบดีกรมปศุสัตว์ลงนามเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) (๒) (๓) ของข้อ ๑๑ แห่งระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๑) เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ต้องได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาการเงินและบัญชีที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ หรือต้องได้รับวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาการเงินและบัญชี โดยให้รับเงินค่าตอบแทน เงินเดือน ในอัตราวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)"

"(๒) เจ้าหน้าที่ธุรการ ต้องได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ หรือต้องได้รับวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาที่โครงการกำหนด โดยให้รับเงินค่าตอบแทน เงินเดือนในอัตราวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)"

"(๓) เจ้าพนักงานสัตวบาล ต้องได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาการสัตวศาสตร์ สัตวบาล หรือสัตวรักษ์ที่โครงการกำหนดและมีความรู้ความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหรือต้องได้รับวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสาขาการสัตวศาสตร์ สัตวบาลหรือสัตวรักษ์ โดยให้รับเงินค่าตอบแทน เงินเดือน ในอัตราวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)"

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๘

(นายอยุทธ์ หรินทรานนท์)
อธิบดีกรมปศุสัตว์
ประธานกรรมการในคณะกรรมการบริหาร
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

คำสั่งกรมปศุสัตว์

ที่ ๘๔๖ /๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

เพื่อให้การดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคล่องตัว และสอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และตามความในข้อ ๗ แห่งระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการดำเนินการโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๕๖ อธิบดีกรมปศุสัตว์จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่งกรมปศุสัตว์ ที่ ๓๑/๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗

ข้อ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ประกอบด้วย

(๑) นายทองทวี ดีมะการ	ที่ปรึกษา
(๒) นายคมจักร พิชัยรณรงค์สงคราม	ที่ปรึกษา
(๓) นายสุเวทย์ บูรณะจำปาทอง	ที่ปรึกษา
(๔) อธิบดีกรมปศุสัตว์	ประธานกรรมการ
(๕) รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (อาวุโสลำดับที่ ๑)	รองประธานกรรมการคนที่ ๑
(๖) รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (อาวุโสลำดับที่ ๒)	รองประธานกรรมการคนที่ ๒
(๗) รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (อาวุโสลำดับที่ ๓)	รองประธานกรรมการคนที่ ๓
(๘) รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (อาวุโสลำดับที่ ๔)	รองประธานกรรมการคนที่ ๔
(๙) ผู้แทนสำนักพระราชวัง (นายศุภชัย พันธุกานนท์)	กรรมการ
(๑๐) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรมปศุสัตว์	กรรมการ
(๑๑) ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์	กรรมการ
(๑๒) ผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์	กรรมการ
(๑๓) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์	กรรมการ
(๑๔) ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการ
(๑๕) ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	กรรมการ
(๑๖) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาอาหารสัตว์	กรรมการ
(๑๗) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์	กรรมการ
(๑๘) เลขานุการกรม	กรรมการ
(๑๙) ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ

/(๒๐) ผู้อำนวยการ...

(๒๐) ผู้อำนวยการกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรรมการ

(๒๑) ผู้อำนวยการกองสารวัตรและกักกัน กรรมการ

(๒๒) หัวหน้าฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรรมการและเลขานุการ

(๒๓) เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน กองคลัง กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

(๒๔) เจ้าหน้าที่ฝ่ายโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๒ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑.บริหารการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตามแนวพระราชดำริ

๒. ควบคุม กำกับ ดูแล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

๓. พิจารณากำหนดระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

๔. พิจารณาดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินการตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ตามที่เห็นสมควร

๕. สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับโครงการพระราชดำริ

๖. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ได้ตามความเหมาะสม

๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายอภัย สุทธิสังข์)
อธิบดีกรมปศุสัตว์

สัญญายืมโค-กระบือเพื่อการผลิต และสัญญาค้ำประกัน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

สัญญาเลขที่

...../.....

<u>สัญญายืมโค-กระบือ เพื่อการผลิต</u>

<u>โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ</u>

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ .....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ระหว่างกรมปศุสัตว์ โดย..... ตำแหน่ง..... ผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้ เรียกว่า "ผู้ให้ยืม" ฝ่ายหนึ่ง กับ.....อายุ.....ปี บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่ .....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด..... หมายเลขโทรศัพท์ ..... ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้ยืม" อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ยืมตกลงยืมและผู้ให้ยืมตกลงให้ยืม โค จำนวน.....ตัว กระบือ จำนวน.....ตัว เพื่อใช้ประโยชน์ในการเป็นแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกโค-กระบือ มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันทำสัญญานี้ ตามรายละเอียดโค-กระบือ ที่ยืมดังนี้

ที่	หมายเลข ทะเบียนสัตว์ (เบอร์หู)	อายุ (ปี)	เพศ	น้ำหนัก (ก.ก.)	ราคาประเมิน (บาท)	ลักษณะรูปพรรณ / ตำหนิ

ในวันทำสัญญานี้ผู้ยืมได้รับมอบโค-กระบือที่ยืมดังกล่าว ซึ่งมีสภาพที่สมบูรณ์ ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ 2. ผู้ยืมตกลงว่า ตลอดระยะเวลาแห่งการยืม ตามสัญญานี้ ผู้ยืมจะนำโค-กระบือที่ยืมไปเลี้ยงดู ภายในเขตอำเภอ.....โดยผู้ยืมมีสิทธินำโค-กระบือที่ยืมออกใช้งานของผู้ยืมตามปกติได้ แต่ผู้ยืมจะเคลื่อนย้ายหรือยินยอมให้ผู้อื่นเคลื่อนย้ายโค-กระบือที่ยืมออกจากเขตพื้นที่อำเภอที่ผู้ยืมเลี้ยงดูโค-กระบือ ดังกล่าวไม่ได้เด็ดขาด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ยืมก่อน

ข้อ 3. ผู้ให้ยืมตกลงแบ่งกรรมสิทธิ์ในลูกโค-กระบือ ที่เกิดจากแม่โค-กระบือที่ให้ยืม ดังนี้

(1) ให้ลูกโค-กระบือตัวแรกที่เกิดจากแม่โค-กระบือที่ให้ยืมตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ให้ยืมทันที โดยผู้ยืมมีหน้าที่ดูแล บำรุง รักษาลูกโค-กระบือดังกล่าวด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง จนเมื่อลูกโค-กระบือ มีอายุครบ 18 เดือนแล้ว ผู้ยืมจะต้องส่งมอบลูกโค-กระบือดังกล่าวที่มีสภาพแข็งแรงสมบูรณ์ให้แก่ผู้ให้ยืมภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน

(2) กรณีที่ลูกโค-กระบือ ดังกล่าวใน (1) ตาย หรือ สูญหายก่อนส่งมอบให้แก่ผู้ให้ยืม ลูกโค-กระบือตัวต่อไปที่เกิดจากโค-กระบือที่ให้ยืมยังคงให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้ให้ยืมทันที โดยผู้ยืมมีหน้าที่ดูแล บำรุง รักษาลูกโค-กระบือดังกล่าว ด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเองจนเมื่อลูกโค-กระบือ มีอายุครบ 18 เดือนแล้ว ผู้ยืมจะต้องส่งมอบลูกโค-กระบือดังกล่าวที่มีสภาพแข็งแรงสมบูรณ์ให้แก่ผู้ให้ยืมภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน

(3) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการยืมและผู้ยืมได้ส่งมอบลูกโค-กระบือ ที่มีสภาพแข็งแรง สมบูรณ์ให้แก่ผู้ให้ยืมตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณีและปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามสัญญานี้แล้ว ผู้ให้ยืม ตกลงยกกรรมสิทธิ์ในลูกโค-กระบือ ตัวต่อ ๆ ไปให้เป็นของผู้ยืม

ในกรณีที่ครบกำหนดระยะเวลาการยืมตามข้อ 1 แล้ว หากลูกโค-กระบือ ที่ผู้ยืมจะต้องส่งมอบให้แก่ผู้ให้ยืมมีอายุไม่ครบตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี ผู้ยืมยังคงมีหน้าที่ดูแล บำรุง รักษาลูกโค-กระบือ และโค-กระบือ ที่ยืมต่อไป ด้วยค่าใช้จ่ายขอผู้ยืมเอง จนกว่าลูกโค-กระบือ มีอายุครบตามกำหนด และผู้ยืมได้ส่งมอบลูกโค-กระบือ ให้แก่ผู้ให้ยืมแล้ว

ข้อ 4. ตลอดระยะเวลาแห่งการยืมตามสัญญา ผู้ยืมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำดังนี้

(1) จัดให้โค-กระบือที่ยืมได้อยู่ในคอกที่แข็งแรง สะอาด น้ำท่วมไม่ถึงตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ และตั้งน้ำให้โค-กระบือที่ยืมกินได้ตลอดเวลา

(2) เมื่อโค-กระบือที่ยืมเข้าคอก ต้องจัดการปิดคอกให้แน่นหนา ผูกหรือล่าม หรือทำการอย่างอื่นใดที่จำเป็นโดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของโค-กระบือที่ยืม เพื่อป้องกันไม่ให้โค-กระบือ หลุดจากคอกได้

(3) ต้องจัดหาหญ้า น้ำ ไว้เลี้ยงโค-กระบือที่ยืมอย่างเพียงพอในแต่ละวันมิให้ขาดด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง

(4) ในระหว่างที่ใช้โค-กระบือที่ยืมทำงาน ห้ามผู้ยืมใช้งานโค-กระบือหนักเกินสมควรหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของโค-กระบือ ทั้งนี้ ผู้ยืมจะต้องให้โค-กระบือที่ยืมได้มีเวลาพักผ่อนตามควรแก่กรณีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่โค-กระบือที่ยืมท้องแก่หรือเพิ่งตกลูก ผู้ยืมจะต้องให้โค-กระบือที่ยืมหยุดพัก จะนำออกไปใช้งานมิได้ ทั้งต้องดูแลโค-กระบือเป็นพิเศษ และในกรณีที่โค-กระบือที่ยืมแสดงอาการผิดปกติ ผู้ยืมต้องรีบไปแจ้งต่อสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ เพื่อขอให้ไปตรวจรักษา จนกว่าโค-กระบือที่ยืมจะมีอาการเป็นปกติ ทั้งนี้ โดยผู้ยืมจะต้องจ่ายค่ายาเอง

(5) ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินอันอาจเป็นภยันตรายแก่โค-กระบือที่ยืม เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือมีเหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายแก่โค-กระบือที่ยืม ผู้ยืมจะต้องกระทำการทุกอย่างเพื่อป้องกันมิให้โค-กระบือที่ยืมได้รับภยันตรายหรืออันตรายจากเหตุดังกล่าว

(6) ผู้ยืมจะต้องนำโค-กระบือที่ยืมไปให้สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดทุกครั้ง ตามกำหนดระยะเวลาและสถานที่ที่ปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ได้ นัดหมายไว้

(7) ผู้ยืมจะต้องระมัดระวังเอาใจใส่ดูแลและบำรุงรักษาโค-กระบือที่ยืม มิให้เกิดการบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือมีสุขภาพทรุดโทรม หรือสูญหาย หรือถูกโจรกรรม หากโค-กระบือที่ยืมเกิดสูญหาย หรือถูกโจรกรรม ผู้ยืมต้องรีบออกติดตามนำกลับคืนโดยพลัน พร้อมทั้งต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีนี้ผู้ยืมต้องกระทำการทุกวิธีอย่างเต็มความสามารถของผู้ยืม เพื่อให้ได้โค-กระบือที่ยืมกลับคืน

(8) ถ้าโค-กระบือที่ยืมได้ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ แก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกแต่ผู้เดียว

(9) ผู้ยืมจะนำโค-กระบือที่ยืมไปให้ผู้อื่นใช้งาน หรือใช้ประโยชน์ หรือให้เช่า หรือจำหน่าย ไม่ว่าด้วยวิธีการใดมิได้เป็นอันขาด

ข้อ 5. ผู้ยืมจะต้องนำโค-กระบือที่ยืมให้สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ตรวจหรือดูแลรักษาสุขภาพของโค-กระบือที่ยืมตามระยะเวลาที่ปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่กำหนด โดยผู้ยืม ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวผ่านเข้าออกสถานที่หรือบริเวณที่ตรวจหรือรักษาสุขภาพโค-กระบือที่ยืมได้ ทั้งผู้ยืมจะต้องให้ความสะดวกและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ข้อ 6. ถ้าโค-กระบือที่ยืมได้ตกลูกออกมาในระหว่างระยะเวลาตามสัญญานี้ ผู้ยืมจะต้องระมัดระวัง ดูแล บำรุง รักษาโค-กระบือที่ยืมและลูกโค-กระบือให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ แข็งแรง และปลอดภัยด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง ทั้งนี้ ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบดูแลรักษาลูกโค-กระบือที่ยังไม่ได้ส่งมอบให้แก่ผู้ให้ยืมเช่นเดียวกับโค-กระบือที่ยืมตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญานี้ด้วย

ข้อ 7. ผู้ยืมต้องรับผิดชอบในการสูญหายหรืออันตรายใดๆ อันเกิดขึ้นแก่โค-กระบือที่ยืมหรือลูกโค-กระบือไม่ว่ากรณีใด เว้นแต่กรณีที่เกิดจากเหตุสุดวิสัย และผู้ให้ยืมได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ยืมไม่ต้องรับผิดชอบ

ข้อ 8. ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้ยืมจะต้องแจ้งให้ผู้ให้ยืมทราบทันที

(1) ถ้าโค-กระบือที่ยืมหรือลูกโค-กระบือได้รับบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือตาย และโค-กระบือที่ยืมตั้งท้องหรือตกลูก

(2) ถ้าจะต้องจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อป้องกันภยันตรายหรืออันตรายใดๆ อันจะเกิดขึ้นแก่โค-กระบือที่ยืม หรือลูกโค-กระบือ

(3) ถ้าบุคคลภายนอกเข้ามาอ้างสิทธิใด ๆ เหนือโค-กระบือที่ยืม หรือโค-กระบือที่ยืมหรือลูกโค-กระบือได้สูญหายไปไม่ว่าด้วยเหตุใด

ข้อ 9. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการยืมตามข้อ 1 หรือระยะเวลาที่ขยายออกไปตามข้อ 3 วรรคท้ายแล้วแต่กรณีและผู้ยืมได้ส่งมอบลูกโค-กระบือ ให้แก่ผู้ให้ยืมตามข้อ 3 และปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามสัญญานี้แล้ว ผู้ให้ยืมตกลงจะโอนกรรมสิทธิ์ในโค-กระบือ ที่ยืมให้แก่ผู้ยืมโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้ ต่อไป

ข้อ 10. เมื่อผู้ยืมได้ยืมโค-กระบือเป็นระยะเวลา 3 ปีแล้ว หากโค-กระบือที่ยืมไม่มีลูก ให้สัญญานี้ระงับทันที เว้นแต่โค-กระบืออยู่ระหว่างการตั้งท้อง อนุโลมให้เกษตรกรยืมตามสัญญาต่อไป

เมื่อสัญญาได้ระงับตามวรรคแรก ผู้ยืมจะต้องส่งมอบโค-กระบือที่ยืมคืนให้แก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน นับแต่วันที่สัญญาได้ระงับด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง หากผู้ยืมไม่ส่งมอบโค-กระบือที่ยืมคืนให้แก่ผู้ให้ยืมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ยืมจะต้องชำระค่าโค-กระบือที่ยืมตามราคาประเมินที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ให้แก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน

ข้อ 11. หากผู้ยืมไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้ยืมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที โดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อน และผู้ยืมจะต้องเสียเบี้ยปรับในอัตรา 2 เท่า ของมูลค่าโค-กระบือที่ยืมตามสัญญานี้

เมื่อผู้ให้ยืมได้บอกเลิกสัญญาแล้ว ผู้ยืมจะต้องส่งมอบโค-กระบือที่ยืมพร้อมลูกโค-กระบือ ที่เกิดจากโค-กระบือที่ยืม (หากมี) คืนแก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ผู้ให้ยืมบอกเลิกสัญญาด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง หากผู้ยืมไม่ส่งมอบโค-กระบือที่ยืมพร้อมลูกโค-กระบือดังกล่าวให้แก่ผู้ให้ยืมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ยืมจะต้องชำระค่าโค-กระบือตามราคาประเมินที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และราคาลูกโค-กระบือตามราคาท้องตลาดให้แก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน

ข้อ 12. ในวันทำสัญญานี้ผู้ยืมได้จัดให้ (นาย,นาง,นางสาว) .....
เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่ ....ตำบล .....อำเภอ .....จังหวัด .....
หมายเลขโทรศัพท์..... เป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา ปรากฏตามหนังสือค้ำประกันแนบท้ายสัญญานี้

การมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับสัญญานี้ ทั้งสองฝ่ายตกลงยินยอมให้ฟ้องร้องต่อศาล

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการ ผู้ยืมหรือผู้ค้ำประกันเก็บรักษาไว้หนึ่งฉบับ ผู้ให้ยืม (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด) เก็บรักษาไว้หนึ่งฉบับ ผู้ยืมและผู้ให้ยืมได้อ่านและเข้าใจข้อความทั้งหมดถูกต้องตรงกันดีแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ยืม (ลงชื่อ) ..... ผู้ยืม

(.....) (.....)

ตำแหน่ง .....

(ลงชื่อ)..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

(.....) (.....)

หมายเหตุ 1.ให้ขีดเส้นทับข้อความที่ไม่ต้องการ ตามชนิดสัตว์ (โคหรือกระบือ)

2.ให้ขีดเส้นทับข้อความที่ไม่ต้องการ ตามสรรพนามนำหน้าบุคคล (นาย นางหรือนางสาว)

<u>สัญญาค้ำประกัน</u>

<u>ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ</u>

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า..... เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน .....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... หมายเลขโทรศัพท์ ..... ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ค้ำประกัน" ยินยอมทำสัญญาค้ำประกัน ฉบับนี้ไว้ให้แก่กรมปศุสัตว์ (ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ) ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า "ผู้ให้ยืม" , " ผู้ให้เช่า" หรือ "ผู้ให้เช่าซื้อ" แล้วแต่กรณี ว่าตามที่.....ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ยืม" , "ผู้เช่า" หรือ "ผู้เช่าซื้อ" ได้ทำสัญญายืม, สัญญาเช่า, สัญญาเช่าซื้อโค-กระบือ , สัญญาเช่าซื้อโคนม ฉบับเลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ไว้แก่ ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า , ผู้ให้เช่าซื้อ นั้น ถ้าหากผู้ยืม, ผู้เช่า , ผู้เช่าซื้อ, ผิดนัดหรือผิดสัญญาด้วยประการใด ๆ ยกเว้นเหตุสุดวิสัย ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกัน ยินยอมเข้าร่วมรับผิดกับผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ ในการที่จะต้องชำระหนี้อันเกิดจากการผิดนัดหรือผิดสัญญา ของผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อนั้น ให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ โดยครบถ้วนและทันทีตามที่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ เรียกร้องให้ชำระหนี้

อนึ่ง ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอมให้ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิที่จะทำการผ่อนผันใด ๆ แก่ผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ โดยการขยายกำหนดระยะเวลายืม, เช่า, เช่าซื้อ หรือการอื่นใดก็ตาม ข้าพเจ้าจะรับทราบและยินยอมในการกระทำนั้น ๆ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันจะไม่ถือว่าการผ่อนผันนั้น เป็นต้นเหตุจากการรับผิดชอบตามสัญญานี้ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันขอรับผิดชอบในการชำระหนี้ดังกล่าว ให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ ทั้งสิ้นตลอดไปจนกว่าผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ จะได้รับการชำระหนี้เรียบร้อย

เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อ / ลายพิมพ์นิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ค้ำประกัน (ลงชื่อ).....พยานและผู้รับรอง

(.....) (.....)

(ลงชื่อ) .....พยานและผู้รับรอง

(.....)

ข้าพเจ้า นาย, นาง.....สามี/ภรรยา ของ นาย, นาง.....ยินยอมให้นาย , นาง.....ทำสัญญาค้ำประกันฉบับนี้ได้ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ยินยอม) (ลงชื่อ).....พยาน

(.....) (.....)

(ลงชื่อ) .....พยาน

(.....)

<u>หมายเหตุ</u> ให้ขีดข้อความที่ไม่ต้องการออก

สัญญายืมโค-กระบือพ่อพันธุ์ และสัญญาค้ำประกัน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

สัญญาเลขที่ ...../.....

สัญญายืมโค-กระบือพ่อพันธุ์
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ทำที่.....

วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สัญญายืมโค-กระบือพ่อพันธุ์ฉบับนี้ทำขึ้นระหว่าง กรมปศุสัตว์ โดย..... ตำแหน่ง.....เป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์ ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า"ผู้ให้ยืม"กับ ..... อายุ ..... ปี บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่ ..... อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... บ้าน..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด..... ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า "ผู้ยืม" อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้ยืมได้ตกลงยืมโค-กระบือพ่อพันธุ์ จากผู้ให้ยืม จำนวน ..... ตัว เพื่อใช้ประโยชน์ในการเป็นพ่อพันธุ์สำหรับแม่โค-กระบือในพื้นที่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....นับตั้งแต่วันทำสัญญานี้เป็นต้นไป ตามรายละเอียดของโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมดังนี้ คือ

ที่	หมายเลขโค-กระบือ	อายุ	พันธุ์	น้ำหนักประมาณ (กก.)	ราคาประเมิน	ลักษณะรูปพรรณ/ ตำหนิ

ในวันทำสัญญานี้ ผู้ยืมได้รับมอบโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมดังกล่าว ซึ่งมีสภาพที่สมบูรณ์ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ 2 ผู้ยืมต้องยินยอมให้ราษฎรรายอื่นในพื้นที่หมู่บ้านของผู้ยืม ซึ่งได้ยืมโค-กระบือจากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ใช้โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ผู้ยืมได้รับจากผู้ให้ยืม มาผสมพันธุ์กับแม่โค-กระบือที่มีอยู่

สำหรับราษฎรที่ไม่ได้ยืมโค-กระบือจากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ แต่ประสงค์จะขอใช้โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ผู้ยืมได้รับจากผู้ให้ยืม มาผสมพันธุ์กับแม่โค-กระบือ ที่มีอยู่ ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้ยืมที่จะให้ความยินยอมตามความเหมาะสม

ข้อ 3 ผู้ยืมจะนำโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืม ไปให้ผู้อื่นยืมต่อหรือนำไปให้เช่าหรือนำไปให้หรือขาย หรือแลกเปลี่ยน หรือทำนิติกรรมใดๆ มิได้ทั้งสิ้น

ข้อ 4 ตลอดระยะเวลาแห่งการยืมตามสัญญา ผู้ยืมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำดังนี้ คือ

(1) จัดให้โค-กระบือพ่อพันธุ์ ที่ยืมได้อยู่ในคอกที่แข็งแรง สะอาด น้ำท่วมไม่ถึง และตั้งน้ำให้กินได้ตลอดเวลา

(2) เมื่อโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมเข้าคอก ต้องจัดการปิดคอกให้แน่นหนา ผูกหรือล่าม หรือทำการอย่างอื่นใดที่จำเป็น เพื่อป้องกันไม่ให้โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมหลุดจากคอกได้

(3) ต้องจัดหาหญ้า น้ำ ไว้เลี้ยงโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมอย่างเพียงพอ ตามกำหนดของแต่ละวันมิให้ขาด ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายเป็นของผู้ยืมโค-กระบือพ่อพันธุ์แต่ผู้เดียว

(4) ในระหว่างที่ใช้โค-กระบือพ่อพันธุ์ทำงาน ผู้ยืมจะต้องให้โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมได้มีเวลาพักผ่อนและในกรณีที่โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปแสดงอาการผิดปกติผู้ยืมต้องรีบไปแจ้งต่อสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ เพื่อขอให้ไปตรวจรักษาจนกว่าโค-กระบือพ่อพันธุ์จะมีอาการเป็นปกติ ทั้งนี้ โดยผู้ยืมจะต้องจ่ายค่ายาเอง

(5) ในกรณีเหตุฉุกเฉินอันจะเป็นอันตรายแก่โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืม เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัยหรือมีเหตุการณ์ใด ๆ ที่จะเป็นผลร้ายหรืออันตรายแก่โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืม ผู้ยืมจะต้องกระทำทุกวิถีทางเพื่อป้องกันมิให้โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมได้รับอันตรายจากเหตุดังกล่าว

(6) ผู้ยืมจะต้องดูแลและรักษาโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปดุจโค-กระบือของตนเอง มิให้เกิดการบาดเจ็บ สูญหาย หรือถูกโจรกรรม และหากโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปเกิดสูญหายหรือถูกโจรกรรมไป ผู้ยืมต้องรีบออกติดตามเอาคืนโดยพลัน และต้องแจ้งเหตุให้ผู้ให้ยืมหรือตัวแทนของผู้ให้ยืม พร้อมทั้งต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีนี้ ผู้ยืมต้องกระทำทุกวิธีอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ได้โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปกลับคืนมา

(7) ถ้าโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปได้ก่อให้เกิดผลเสียหายใดๆ แก่ชีวิต ร่ายกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอกไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอกแต่ผู้เดียว

ข้อ 5 ในระหว่างการยืมโค-กระบือพ่อพันธุ์ ถ้าโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปตามข้อ 1 ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือเพียงบางตัว เกิดสูญหายหรือตายโดยประมาทเลินเล่อไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม หรือปล่อยให้โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมสุขภาพทรุดโทรมจนยากแก่การแก้ไข ผู้ยืมต้องเป็นผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าโค-กระบือพ่อพันธุ์ให้แก่ผู้ให้ยืม ตามราคาประเมินในข้อ 1 ที่ได้กำหนดไว้

แต่ถ้าโค-กระบือพ่อพันธุ์สูญหายหรือตายด้วยเหตุสุดวิสัย ผู้ยืมจะไม่ต้องรับผิดชอบต่อเมื่อได้รายงานให้ปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่นั้นๆ ทราบทันทีที่โค-กระบือพ่อพันธุ์สูญหายหรือตาย และได้พิสูจน์แล้วว่าการสูญหายหรือตายนั้นเกิดด้วยเหตุสุดวิสัยจริง

ข้อ 6 ตลอดระยะเวลาแห่งการยืมตามสัญญานี้ ผู้ยืมจะนำโค-กระบือพ่อพันธุ์ ที่ยืมออกใช้งานของผู้ยืม ณ..... และผู้ยืมจะเคลื่อนย้ายหรือให้ผู้อื่นเคลื่อนย้ายโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมออกจากบริเวณบ้านของผู้ยืมหรือสถานที่ที่ผู้ยืมเลี้ยงดูโค-กระบือพ่อพันธุ์หรือสถานที่ที่ผู้ยืมนำโค-กระบือพ่อพันธุ์ไปใช้งานดังกล่าวไม่ได้เด็ดขาด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้ยืมก่อน

ข้อ 7 ผู้ยืมจะต้องนำโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมมาให้สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ตรวจหรือดูแลรักษาสุขภาพของโค-กระบือที่ยืมตามระยะเวลาที่ปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่กำหนดโดยผู้ยืมยินยอมให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวผ่านเข้าออกสถานที่หรือบริเวณที่ตรวจหรือรักษาสุขภาพโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมได้ ทั้งผู้ยืมจะต้องให้ความสะดวกและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ข้อ 8 ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้ยืมจะต้องแจ้งให้ผู้ให้ยืมทราบทันที

(1) ถ้าโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย หรือตาย

(2) ถ้าจะต้องจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อป้องกันภยันตรายอันจะเกิดขึ้นแก่โค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมก็ดี หรือ

(3) ถ้าบุคคลภายนอกเข้ามาอ้างสิทธิใดๆ เหนือโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมหรือโค-กระบือพ่อพันธุ์ได้สูญหายไปไม่ว่าด้วยเหตุใด

ข้อ 9 ระยะเวลาแห่งการยืมโค-กระบือพ่อพันธุ์จะสิ้นสุดทันทีที่ผู้ให้ยืมหรือตัวแทนของผู้ให้ยืมได้พิจารณาเห็นว่าผู้ยืมขาดการเอาใจใส่ต่อโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไป จนทำให้โค-กระบือพ่อพันธุ์ทรุดโทรม และผู้ยืมมีหน้าที่นำโค-กระบือพ่อพันธุ์ที่ยืมไปมามอบให้แก่ผู้ให้ยืมหรือตัวแทนของผู้ให้ยืมโดยทันที

ข้อ 10 หากผู้ยืมไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ ไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้ยืมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันทีโดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อน

เมื่อผู้ให้ยืมได้บอกเลิกสัญญาแล้ว ผู้ยืมจะต้องส่งมอบโค-กระบือพ่อพันธุ์ ที่ยืม คืนแก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน ณ สถานที่ที่ผู้ให้ยืมกำหนด คือ ที่..... อำเภอ..... จังหวัด..... นับแต่วันที่ผู้ให้ยืมบอกเลิกสัญญาด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ยืมเอง หากผู้ยืมไม่ส่งมอบโค-กระบือพ่อพันธุ์แก่ผู้ให้ยืมภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ยืมจะต้องชำระค่าโค-กระบือพ่อพันธุ์ ตามราคาประเมินที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ให้แก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน

ข้อ 11 ในวันทำสัญญานี้ผู้ยืมได้จัดให้ (นาย, นาง,นางสาว).....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... เป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา ปรากฏตามหนังสือค้ำประกันแนบท้ายสัญญานี้

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการ ผู้ยืมหรือผู้ค้ำประกันเก็บรักษาไว้หนึ่งฉบับ ผู้ให้ยืม (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด) เก็บไว้หนึ่งฉบับ ผู้ยืมและผู้ให้ยืมได้อ่านเข้าใจ ข้อความทั้งหมดถูกต้องตรงกันดีแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ยืม (ลงชื่อ) ..... ผู้ยืม

(.....) (.....)

ตำแหน่ง .....

(ลงชื่อ).....พยาน (ลงชื่อ).....พยาน

(.....) (.....)

หมายเหตุ 1. ให้ขีดเส้นทับข้อความที่ไม่ต้องการ ตามชนิดสัตว์ (โคหรือกระบือ)

2. ให้ขีดเส้นทับข้อความที่ไม่ต้องการ ตามสรรพนามนำหน้าบุคคล (นาย นาง หรือนางสาว)

<u>สัญญาค้ำประกัน</u>

<u>โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ</u>

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด..... ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ค้ำประกัน" ยินยอมทำสัญญาค้ำประกัน ฉบับนี้ไว้ให้แก่กรมปศุสัตว์ (ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ) ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า " ผู้ให้ยืม" , " ผู้ให้เช่า" หรือ "ผู้ให้เช่าซื้อ" แล้วแต่กรณี ว่าตามที่..... ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ยืม" , "ผู้เช่า" หรือ "ผู้เช่าซื้อ" ได้ทำสัญญายืม, สัญญาเช่า, สัญญาเช่าซื้อโค-กระบือ , สัญญาเช่าซื้อโคนม ฉบับเลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....ไว้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า ผู้ให้เช่าซื้อ นั้น ถ้าหากผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ, ผิดนัดหรือผิดสัญญาด้วยประการใด ๆ ยกเว้นเหตุสุดวิสัย ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอมเข้าร่วมรับผิดกับผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ ในการที่จะต้องชำระหนี้อันเกิดจากการผิดนัดหรือผิดสัญญาของผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อนั้น ให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ โดยครบถ้วนและทันทีตามที่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อเรียกร้องให้ชำระหนี้

อนึ่ง ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอมให้ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิที่จะทำการผ่อนผันใด ๆ แก่ผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ โดยการขยายกำหนดระยะเวลายืม, เช่า, เช่าซื้อ หรือการอื่นใดก็ตาม ข้าพเจ้าจะรับทราบและยินยอมในการกระทำนั้น ๆ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันจะไม่ถือว่าการผ่อนผันนั้น เป็นต้นเหตุจากการรับผิดชอบตามสัญญานี้ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันขอรับผิดชอบในการชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ ทั้งสิ้นตลอดไปจนกว่าผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ จะได้รับการชำระหนี้เรียบร้อย

เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อ / ลายพิมพ์นิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ค้ำประกัน (ลงชื่อ).....พยานและผู้รับรอง

(.....) (.....)

(ลงชื่อ) .....พยานและผู้รับรอง

(.....)

ข้าพเจ้า นาย, นาง.....สามี/ภรรยา ของ นาย, นาง..... ยินยอมให้นาย , นาง.....ทำสัญญาค้ำประกันฉบับนี้ได้ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ยินยอม) (ลงชื่อ).....พยาน

(.....) (..... .....)

(ลงชื่อ) .....พยาน

(.....)

<u>หมายเหตุ</u> **ให้ขีดข้อความที่ไม่ต้องการออก**

สัญญาเช่าซื้อโค-กระบือ และสัญญาค้ำประกัน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

สัญญาเลขที่ ...../.....

<u>สัญญาเช่าซื้อโค-กระบือ</u>

<u>โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ</u>

ทำที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สัญญาเช่าซื้อโค-กระบือฉบับนี้ทำขึ้นระหว่างกรมปศุสัตว์ โดย ..... ตำแหน่ง..... เป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์ ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า "ผู้ให้เช่าซื้อ" กับ ..... อายุ.....ปี บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า "ผู้เช่าซื้อ" อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ผู้เช่าซื้อได้ตกลงเช่าซื้อโค-กระบือ จากผู้ให้เช่าซื้อ จำนวน .....ตัว ตัวผู้.....ตัว ตัวเมีย.....ตัว มีกำหนด 3 ปี นับตั้งแต่วันทำสัญญานี้เป็นต้นไป เป็นจำนวนเงินค่าเช่าซื้อ ซึ่งผู้เช่าซื้อต้องชำระรวมทั้งสิ้น .....บาท (.....)

ตามบัญชีรายละเอียดในตารางนี้

ที่	หมายเลขโค-กระบือ	อายุ (ปี)	เพศ	ลูกติด				จำนวนเงินค่าเช่าซื้อ	หมายเหตุ
				ผู้	อายุ	เมีย	อายุ		

ในวันทำสัญญานี้ผู้เช่าซื้อได้รับมอบโค-กระบือที่เช่าซื้อดังกล่าว ซึ่งมีสภาพที่สมบูรณ์ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ 2 ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระเงินค่าเช่าซื้อให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อภายในระยะเวลา ดังนี้

2.1 งวดแรก จำนวนร้อยละ 40 ของราคา..... บาท* เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

2.2 งวดสอง จำนวนร้อยละ 30 ของราคา.....บาท* เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

2.3 งวดสาม จำนวนร้อยละ 30 ของราคา.....บาท* เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่ .....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้อ 3 ผู้เช่าซื้อจะนำโค-กระบือที่เช่าซื้อ ไปให้ผู้อื่นเช่าซื้อต่อหรือนำไปให้หรือขายหรือแลกเปลี่ยน หรือทำนิติกรรมใดๆ มิได้ทั้งสิ้น

ข้อ 4. ในระหว่างการเช่าซื้อโค-กระบือ และยังชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบตามสัญญา ถ้าโค-กระบือที่เช่าซื้อไปตามข้อ 1 ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือเพียงบางตัวหรือลูกโค-กระบือ เกิดสูญหายหรือตายโดยประมาทเลินเล่อ ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม หรือปล่อยให้โค-กระบือที่เช่าซื้อสุขภาพทรุดโทรมจนยากแก่การแก้ไข ผู้เช่าซื้อต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ชดใช้ค่าโค-กระบือให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อ ตามราคาเช่าซื้อที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 1

แต่ถ้าโค-กระบือหรือลูกโค-กระบือ ตายด้วยเหตุสุดวิสัย ผู้เช่าซื้อจะไม่ต้องรับผิดชอบต่อเมื่อได้รายงานให้ปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่นั้นๆ ทราบทันทีที่โค-กระบือตาย และได้พิสูจน์แล้วว่าการตายนั้นเกิดด้วยเหตุสุดวิสัยจริง รวมทั้งการสูญหาย เว้นแต่จะเกิดจากเหตุสุดวิสัยและผู้ให้เช่าซื้อได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า ผู้เช่าซื้อไม่ต้องรับผิดชอบ

ในระหว่างการชำระค่าเช่าซื้อโค-กระบือของผู้เช่าซื้อ หากมีลูกโค-กระบือเกิด ให้ถือว่าลูกโค-กระบือนั้นจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เช่าซื้อ ต่อเมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว

ข้อ 5 ในระหว่างการเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อจะต้องยินยอมและให้สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ไปตรวจสุขภาพของโค-กระบือ และฉีดวัคซีนป้องกันโรคหรือรักษาโรคแก่โค-กระบือที่เช่าซื้อได้เสมอ

ข้อ 6 เมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระเงินค่าเช่าซื้อโค-กระบือครบถ้วนแล้ว ผู้ให้เช่าซื้อจะโอนกรรมสิทธิ์ในโค-กระบือที่เช่าซื้อพร้อมลูกโค-กระบือ (หากมีที่เกิดระหว่างการชำระค่าเช่าซื้อ) ให้แก่ผู้เช่าซื้อ หรือบุคคลที่ผู้เช่าซื้อกำหนด ภายใน 1 เดือน ส่วนค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อการนี้ ผู้เช่าซื้อเป็นผู้ออกทั้งสิ้น

ข้อ 7 หากผู้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ ไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันทีโดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อน และรับเงินที่ผู้เช่าซื้อได้ชำระไปแล้วทั้งหมด

เมื่อผู้ให้เช่าซื้อได้บอกเลิกสัญญาแล้ว ผู้เช่าซื้อจะต้องส่งมอบโค-กระบือที่เช่าซื้อพร้อมลูกโค-กระบือ ที่เกิดจากโค-กระบือที่เช่าซื้อ (หากมี) คืนแก่ผู้ให้เช่าซื้อภายใน 7 วัน ณ สถานที่ที่ผู้ให้เช่าซื้อได้กำหนด นับแต่วันที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เช่าซื้อเอง หากผู้เช่าซื้อไม่ส่งมอบโค-กระบือที่ เช่าซื้อพร้อมลูกโค-กระบือดังกล่าวให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระค่าโค-กระบือตามจำนวนเงินที่ที่กำหนดไว้ในข้อ 1 และราคาลูกโค-กระบือตามราคาท้องตลาดให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อภายใน 7 วัน

ข้อ 8 ในวันทำสัญญานี้ ผู้เช่าซื้อได้จัดให้ (นาย,นาง,นางสาว).....
อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....เป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา ปรากฏตามหนังสือค้ำประกันแนบท้ายสัญญานี้

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการ ผู้เช่าซื้อหรือผู้ค้ำประกันเก็บรักษาไว้หนึ่งฉบับ ผู้ให้เช่าซื้อ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด) เก็บไว้หนึ่งฉบับ ผู้เช่าซื้อและผู้ให้เช่าซื้อได้อ่านเข้าใจข้อความทั้งหมดถูกต้องตรงกันดีแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้เช่าซื้อ (ลงชื่อ) ..... ผู้เช่าซื้อ
(.....) (.....)
ตำแหน่ง .....

(ลงชื่อ)..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน
(.....) (.....)

หมายเหตุ 1.ให้ขีดเส้นทับข้อความที่ไม่ต้องการ ตามชนิดสัตว์ (โคหรือกระบือ)
2.ให้ขีดเส้นทับข้อความที่ไม่ต้องการ ตามสรรพนามนำหน้าบุคคล (นาย นางหรือนางสาว)
* หมายถึง ราคาโค-กระบือตามจำนวนที่เช่าซื้อ

สัญญาค้ำประกัน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ค้ำประกัน" ยินยอมทำสัญญาค้ำประกัน ฉบับนี้ไว้ ให้แก่ กรมปศุสัตว์ (ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ) ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า"ผู้ให้ยืม" , " ผู้ให้เช่า" หรือ "ผู้ให้เช่าซื้อ" แล้วแต่กรณี ว่าตามที่.....ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ยืม" , "ผู้เช่า" หรือ "ผู้เช่าซื้อ" ได้ทำสัญญายืม, สัญญาเช่าสัญญาเช่าซื้อโค-กระบือ , สัญญาเช่าซื้อโคนม ฉบับเลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ไว้แก่ ผู้ให้ยื ม, ผู้ให้เช่า ผู้ให้เช่าซื้อ นั้น ถ้าหากผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ, ผิดนัดหรือผิดสัญญาด้วยประการใด ๆ ยกเว้นเหตุสุดวิสัย ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอมเข้าร่วมรับผิดกับผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ ในการที่จะต้องชำระหนี้อันเกิดจากการผิดนัดหรือผิดสัญญาของผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อนั้น ให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อโดยครบถ้วนและทันทีตามที่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อเรียกร้องให้ชำระหนี้

อนึ่ง ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอมให้ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิที่จะทำการผ่อนผันใด ๆ แก่ผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ โดยการขยายกำหนดระยะเวลายืม, เช่า, เช่าซื้อ หรือการอื่นใดก็ตาม ข้าพเจ้าจะรับทราบและยินยอมในการกระทำนั้น ๆ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันจะไม่ถือว่าการผ่อนผันนั้น เป็นต้นเหตุจากการรับผิดชอบตามสัญญานี้ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันขอรับผิดชอบในการชำระหนี้ดังกล่าว ให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ ทั้งสิ้นตลอดไปจนกว่าผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ จะได้รับการชำระหนี้เรียบร้อย

เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อ / ลายพิมพ์นิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ค้ำประกัน (ลงชื่อ).....พยานและผู้รับรอง
(.....) (.....)

(ลงชื่อ) .....พยานและผู้รับรอง
(.....)

ข้าพเจ้า นาย, นาง.....สามี/ภรรยา ของ นาย, นาง..... ..... ยินยอมให้นาย , นาง.....ทำสัญญาค้ำประกันฉบับนี้ได้ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ยินยอม) (ลงชื่อ)..... .....พยาน
(.....) (.....)

(ลงชื่อ) .....พยาน
(.....)

หมายเหตุ **ให้ขีดข้อความที่ไม่ต้องการออก**

สัญญาเช่าซื้อโคนม และสัญญาค้ำประกัน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

สัญญาเลขที่

...../.....

สัญญาเช่าซื้อโคนม

<u>โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ</u>

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สัญญาเช่าซื้อโคนมฉบับนี้ทำขึ้นระหว่างกรมปศุสัตว์ โดย.....
ตำแหน่ง.....เป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญาแทนกรมปศุสัตว์
ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า “ผู้ให้เช่าซื้อ” กับ.....
อายุ.....ปี บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
บ้าน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ซึ่งต่อไปในสัญญานี้ จะเรียกว่า "ผู้เช่าซื้อ"อีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกัน มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้เช่าซื้อได้ตกลงเช่าซื้อโคนม จากผู้ให้เช่าซื้อ จำนวน.....ตัว เป็นตัวผู้.....ตัว ตัวเมีย.....ตัว มีกำหนด 5 ปี นับตั้งแต่วันทำสัญญานี้เป็นต้นไป เป็นจำนวนเงินค่าเช่าซื้อ ซึ่งผู้เช่าซื้อต้องชำระรวมทั้งสิ้น.....บาท (.....)
ตามบัญชีรายละเอียดในตารางนี้

ที่	หมายเลขโคนม	ลูกติด			จำนวนเงินค่าเช่าซื้อ (บาท)	หมายเหตุ
		จำนวน	เพศผู้/อายุ	เพศเมีย/อายุ		

ในวันทำสัญญานี้ผู้ยืมได้รับมอบโคนมที่เช่าซื้อดังกล่าวซึ่งมีสภาพที่สมบูรณ์ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ 2 ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระเงินค่าเช่าซื้อให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อภายในระยะเวลา ดังนี้

2.1. งวดแรก จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคา.....บาท*
เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2.2. งวดสอง จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคา.....บาท*
เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2.3. งวดสาม จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคา.....บาท*
เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2.4. งวดสี่ จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคา.....บาท*
เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2.5. งวดห้า จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคา.....บาท*
เป็นเงิน.....บาท ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ *หมายถึง ราคาโคนมตามจำนวนที่เช่าซื้อ

ข้อ 3. ผู้เช่าซื้อจะนำโคนมที่เช่าซื้อ ไปให้ผู้อื่นเช่าซื้อต่อหรือนำไปให้หรือขายหรือแลกเปลี่ยนหรือทำนิติกรรมใด ๆ มิได้ทั้งสิ้น

ข้อ 4. ในระหว่างการเช่าซื้อโคนม และยังชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบตามสัญญา ถ้าโคนม ที่เช่าซื้อไปตามข้อ 1 ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือเพียงบางตัวหรือลูกโคนม เกิดสูญหายหรือตายโดยประมาทเลินเล่อ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตาม หรือปล่อยให้โคนมที่เช่าซื้อสุขภาพทรุดโทรมจนยากแก่การแก้ไข ผู้เช่าซื้อต้องเป็นผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าโคนมให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อ ตามราคาเช่าซื้อที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 1

แต่ถ้าโคนมหรือลูกโคนมตายด้วยเหตุสุดวิสัย ผู้เช่าซื้อจะไม่ต้องรับผิดชอบต่อเมื่อได้รายงานให้ปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่นั้น ๆ ทราบทันทีที่โคนมตาย และผู้ให้เช่าได้พิสูจน์แล้วว่าการตายนั้น เกิดด้วยเหตุสุดวิสัยจริง รวมทั้งกรณีสูญหาย เว้นแต่จะเกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้เช่าซื้อ และผู้ให้เช่าซื้อได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่าผู้เช่าซื้อต้องรับผิดชอบ

ในระหว่างการชำระค่าเช่าซื้อโคนมของผู้เช่าซื้อ หากมีลูกโคนมเกิด ให้ถือว่าลูกโคนมนั้น จะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เช่าซื้อ ต่อเมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนตามสัญญาแล้ว

ข้อ 5. ในระหว่างการเช่าซื้อ ผู้เช่าซื้อจะต้องอินยอมและให้สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์หรือปศุสัตว์จังหวัดในท้องที่ ไปตรวจสุขภาพของโคนม และฉีดวัคซีนป้องกันโรคหรือรักษาโรคแก่โคนมที่เช่าซื้อโคนมได้เสมอ

ข้อ 6. เมื่อผู้เช่าซื้อได้ชำระเงินค่าเช่าซื้อโคนม ครบถ้วนแล้ว ผู้ให้เช่าซื้อจะโอนกรรมสิทธิ์ในโคนมที่เช่าซื้อพร้อมลูกโคนม (หากมีที่เกิดระหว่างการชำระค่าเช่าซื้อ) ให้แก่ผู้เช่าซื้อ หรือบุคคลที่เช่าซื้อกำหนดภายใน 1 เดือน ส่วนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อการนี้ ผู้เช่าซื้อเป็นผู้ออกทั้งสิ้น

ข้อ 7. หากผู้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามสัญญานี้ ไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด ผู้ให้เช่าซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันทีโดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้าก่อน และรับเงินที่ผู้เช่าซื้อได้ชำระไปแล้วทั้งหมด

เมื่อผู้ให้เช่าซื้อได้บอกเลิกสัญญาแล้ว ผู้เช่าซื้อจะต้องส่งมอบโคนมที่เช่าซื้อพร้อมลูกโคนมที่เกิดจากโคนมที่เช่าซื้อ (หากมี) คืนแก่ผู้ให้ยืมภายใน 7 วัน ณ สถานที่ที่ผู้ให้เช่าซื้อกำหนด นับแต่วันที่ผู้ให้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เช่าซื้อเอง หากผู้เช่าซื้อไม่ส่งมอบโคนมที่เช่าซื้อพร้อมลูกโคนมดังกล่าวให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้เช่าซื้อจะต้องชำระค่าโคนมตามจำนวนเงินที่กำหนดไว้ใน ข้อ 1 และราคาลูกโคนมตามราคาท้องตลาดให้แก่ผู้ให้เช่าซื้อภายใน 7 วัน

ข้อ 8. ในวันทำสัญญานี้ ผู้เช่าซื้อได้จัดให้ (นาย,นาง,นางสาว) .....
อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เป็นผู้ค้ำประกัน การปฏิบัติตามสัญญาปรากฏตามหนังสือค้ำประกันแนบท้ายสัญญานี้

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกันทุกประการ ผู้เช่าซื้อหรือผู้ค้ำประกัน เก็บรักษาไว้หนึ่งฉบับ ผู้ให้เช่าซื้อ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด) เก็บไว้หนึ่งฉบับ ผู้เช่าซื้อและผู้ให้เช่าซื้อได้ อ่านเข้าใจข้อความทั้งหมดถูกต้องตรงกันดีแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ให้เช่าซื้อ (ลงชื่อ) .....เช่าซื้อ

(.....) (.....)

ตำแหน่ง .....

(ลงชื่อ)..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

(.....) (.....)

หมายเหตุ -ให้ขีดเส้นทับข้อความที่ไม่ต้องการ ตามสรรพนามนำหน้าบุคคล (นาย นางหรือนางสาว)

<u>สัญญาค้ำประกัน</u>

<u>โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ</u>

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ค้ำประกัน" ยินยอมทำสัญญาค้ำประกัน ฉบับนี้ไว้ให้แก่กรมปศุสัตว์ (ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ) ซึ่งต่อไปนี้ในสัญญาจะเรียกว่า "ผู้ให้ยืม" , " ผู้ให้เช่า" หรือ "ผู้ให้เช่าซื้อ" แล้วแต่กรณี ว่าตามที่.....ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ยืม" , "ผู้เช่า" หรือ "ผู้เช่าซื้อ" ได้ทำสัญญายืม, สัญญาเช่า, สัญญาเช่าซื้อโค-กระบือ , สัญญาเช่าซื้อโคนม ฉบับเลขที่..... ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ไว้แก่ ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า , ผู้ให้เช่าซื้อ นั้น ถ้าหากผู้ยืม, ผู้เช่า , ผู้เช่าซื้อ, ผิดนัดหรือผิดสัญญาด้วยประการใด ๆ ยกเว้นเหตุสุดวิสัย ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอมเข้าร่วมรับผิดกับผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ ในการที่จะต้องชำระหนี้อันเกิดจากการผิดนัดหรือผิดสัญญาของผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อนั้น ให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ โดยครบถ้วนและทันทีตามที่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ เรียกร้องให้ชำระหนี้

อนึ่ง ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันยินยอมให้ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ มีสิทธิที่จะทำการผ่อนผันใด ๆ แก่ผู้ยืม, ผู้เช่า, ผู้เช่าซื้อ โดยการขยายกำหนดระยะเวลายืม, เช่า, เช่าซื้อ หรือการอื่นใดก็ตาม ข้าพเจ้าจะรับทราบและยินยอมในการกระทำนั้น ๆ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันจะไม่ถือว่าการผ่อนผันนั้น เป็นต้นเหตุจากการรับผิดชอบตามสัญญานี้ ข้าพเจ้าผู้ค้ำประกันขอรับผิดชอบในการชำระหนี้ดังกล่าว ให้แก่ผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ ทั้งสิ้นตลอดไปจนกว่าผู้ให้ยืม, ผู้ให้เช่า, ผู้ให้เช่าซื้อ จะได้รับการชำระหนี้เรียบร้อย

เพื่อเป็นหลักฐานข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อ / ลายพิมพ์นิ้วมือ ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ค้ำประกัน (ลงชื่อ).....พยานและผู้รับรอง

(.....) (.....)

(ลงชื่อ) .....พยานและผู้รับรอง

(.....)

ข้าพเจ้า นาย, นาง.....สามี/ภรรยา ของ นาย, นาง.....ยินยอมให้ นาย , นาง.....ทำสัญญาค้ำประกันฉบับนี้ได้ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ).....ผู้ยินยอม) (ลงชื่อ).....พยาน

(.....) (.....)

(ลงชื่อ) .....พยาน

(.....)

<u>หมายเหตุ</u> – ให้ขีดข้อความที่ไม่ต้องการออก

แบบแสดงความจำนงขอรับการช่วยเหลือ
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ส่วนที่ 1

แบบแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ
ตามโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

.....

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

หมายเลขบัตรประชาชน ☐ ☐☐☐☐ ☐☐☐☐ ☐☐ ☐☐
ชื่อเกษตรกร (นาย,นาง,นางสาว).....นามสกุล.....อายุ.....ปี
บ้านเลขที่.....ชื่อบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....การศึกษา (ระบุ).....

พื้นที่ถือครอง รวม.....ไร่.....งาน พื้นที่ทำการเกษตร รวม.....ไร่.....งาน
สถานภาพ การถือครอง พืชที่ปลูก 1.....จำนวน.....ไร่
☐ เป็นของตนเอง 2.....จำนวน.....ไร่
☐ อื่นๆ..... 3.....จำนวน.....ไร่

ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยเคร่งครัด พร้อมนี้ได้แนบเอกสารสำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประชาชน จำนวน.....ชุด เพื่อประกอบการพิจารณามาด้วยแล้ว

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ามีคุณสมบัติตรงตามที่จะได้รับความช่วยเหลือจากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ และข้อความดังกล่าวทั้งหมดเป็นความจริงทุกประการ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

การเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน ☐ ไก่ จำนวน.....ตัว ☐ เป็ด จำนวน.....ตัว ☐ สุกร จำนวน.....ตัว
☐ โค จำนวน.....ตัว ☐ กระบือ จำนวน.....ตัว

ทราบข้อมูลการให้ความช่วยเหลือของโครงการ ธคก. จาก.....
และต้องการขอรับความช่วยเหลือ ☐ โค ☐ กระบือ

(ลงชื่อ).....ผู้ขอรับบริการ
(.....)

ส่วนที่ 2

เรียน คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกเกษตรกร

☐ ขอรับรองข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

☐ เห็นควรขอรับความช่วยเหลือโคหรือกระบือจากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

(ลงชื่อ).....ผู้รับรองคุณสมบัติ (ลงชื่อ) .....ผู้รับรองคุณสมบัติ

(.....) (.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล..... กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน.....

☐ ขอรับรองว่าเกษตรกรมีรายได้ตามเกณฑ์ จปฐ. 1 ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อปี.....บาท

(ลงชื่อ) .....ผู้รับรองรายได้

(.....)

พัฒนาการอำเภอ / กิ่งอำเภอ.....

ส่วนที่ 3

เรียน โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์

คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบและคัดเลือกเกษตรกร ขอรับรองว่าเกษตรกรตามที่คัดเลือกนี้ควรได้รับบริการสัตว์จากโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

☐ เห็นสมควร ☐ ไม่เห็นสมควร

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ (ลงชื่อ).....กรรมการ (ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....) (.....) (.....)

โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์

สัญญา ธคก. เลขที่...../.....

เรียน ปศุสัตว์จังหวัด.....

โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ กรมปศุสัตว์ได้ให้การสนับสนุนสัตว์จากโครงการฯ ตามที่เกษตรกรได้รับการคัดเลือก ดังนี้

☐ โค จำนวน.....ตัว ☐ กระบือ จำนวน.....ตัว

แล้ว ตามสัญญา ธคก. เลขที่.....ทั้งนี้ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด..... ดำเนินการจัดทำสัญญายืมฯ ตามเลขที่ ที่อ้างถึงดังกล่าวต่อไป

(ลงชื่อ).....

(.....)

เลขานุการ ธคก.

แบบคำรับรองเกษตรกรที่ยื่นความประสงค์ขอรับโค-กระบือ
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

แบบคำรับรองเกษตรกรที่ยื่นความประสงค์ขอรับโค-กระบือ
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด.....

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ที่อยู่				การรับรองรายได้
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
1						ขอรับรองว่า เกษตรกรที่ยื่นความประสงค์ขอรับ
2						โค-กระบือ ธคก. ตามบัญชี จำนวน.....ราย
3						มีรายได้เฉลี่ยคนละ ซึ่งเกิน 30,000 บาท/ปี
4						ตามข้อมูลความจำเป็นของครัวเรือน (จปฐ.1)
5						แต่คณะกรรมการหมู่บ้านพิจารณาแล้วเห็นว่า
6						เกษตรกรดังกล่าว มีฐานะค่อนข้างยากจน
7						อาชีพเกษตรกรรม และเป็นผู้มีความประพฤติดี
8						เห็นสมควรให้ความช่วยเหลือยืมโค-กระบือ ธคก.
9						กิจกรรมเพื่อผลิตลูก
10						
11						ลงชื่อ.....
12						(.....)
13						ตำแหน่ง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่.....
14						
15						ลงชื่อ.....
16						(.....)
17						ตำแหน่ง กรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่.....
18						
19						ลงชื่อ.....
20						(.....)
21						ตำแหน่ง กรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่.....
22						
23						ลงชื่อ.....
24						(.....)
25						ตำแหน่ง กรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่.....
26						
27						ลงชื่อ.....
28						(.....)
29						ตำแหน่ง กรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่.....
30						
31						
32						
33						ลงนามรับรองวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบสำคัญการมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือแก่เกษตรกร
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ใบสำคัญการมอบกรรมสิทธิ์โค-กระบือแก่เกษตรกร
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ใบสำคัญฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า นาย/นาง/นางสาว.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....เป็นเกษตรกรผู้ยืมโค-กระบือเพื่อการผลิต ตามสัญญายืมโค-กระบือเพื่อการผลิตโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เลขที่...../.....
ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ..... ได้ปฏิบัติถูกต้องตามเงื่อนไขในสัญญาดังกล่าวแล้ว ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จึงขอมอบแม่โค-กระบือ หมายเลข.....
อายุ.....ปี ราคาประเมิน.....บาท พร้อมด้วย

ลูกโค-กระบือ ตัวที่ 2 เพศ..... ราคาประเมิน.....บาท
ลูกโค-กระบือ ตัวที่ 3 เพศ..... ราคาประเมิน.....บาท
ลูกโค-กระบือ ตัวที่ 4 เพศ..... ราคาประเมิน.....บาท
ลูกโค-กระบือ ตัวที่ 5 เพศ..... ราคาประเมิน.....บาท

รวม.....ตัว ราคาประเมิน.....บาท

ให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่.....ตามข้อกำหนดในสัญญายืมโค-กระบือเพื่อการผลิต

ขออาราธนาอำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย สิ่งศักดิ์ทั้งหลายทั้งปวง จงดลบันดาลให้ท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ ตลอดไป

(ลงชื่อ).....ผู้มอบ
(.....)
ตำแหน่ง .....

(ลงชื่อ).....รับมอบ
(.....)
เกษตรกรผู้ยืมโค-กระบือเพื่อการผลิต

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)
ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)
ตำแหน่ง.....

ใบเสร็จรับเงิน
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

ธ.ค.ก.

ก.ง. 1

เล่มที่ 457 เลขที่ 22801

ใบเสร็จรับเงิน

ที่ทำการ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ได้รับเงินจาก.....

เป็นค่า.....

จำนวนเงิน.....บาท.....สตางค์ (ตัวอักษร.....)

ไว้เป็นการถูกต้องแล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้รับเงิน

(ตำแหน่ง).....

ใบรับเงินบริจาค
โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

เล่มที่ 5088
เลขที่ 01

วันที่_____
ชื่อ_____
บ้านเลขที่_____
ตำบล_____
อำเภอ_____
จังหวัด_____
จำนวนเงิน_____บาท
( )

เล่มที่ 5088 **ใบรับเงินบริจาค** เลขที่ 01

ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
กรมปศุสัตว์

ชื่อผู้บริจาค_____
ได้บริจาคเงินโดยเสด็จพระราชกุศล จำนวน บาท ( )
คณะกรรมการขอแจ้งให้ทราบว่า จำนวนเงินดังกล่าวข้างต้น ได้นำเข้าสมทบ ธนาคารโค-กระบือ ตามความปรารถนาของท่านแล้ว

ขออนุโมทนาในกุศลบริจาคของท่าน และขออำนวยพรให้ท่านตลอดทั้งครอบครัวจงปราศจากทุกข์ภัย โรค เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสารสมบัติ ประสบสิ่งประสงค์จำนงทหายอันชอบธรรม ทุกประการ

วันที่_____เดือน_____พ.ศ._____

_____ _____
ประธานกรรมการ ผู้รับเงิน